

Správa o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2025

ZELENÁ SPRÁVA

Bratislava, 28. júla 2026

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Stav a vývoj lesov	6
	2.1 Výmera lesov	6
	2.2 Štruktúra lesov	7
	2.3 Zásoba dreva a uhlíka v lesoch	11
3.	Škodlivé činitele a zdravotný stav lesov	17
	3.1 Abiotické škodlivé činitele v lesoch a vykonané opatrenia.....	17
	3.2 Biotické škodlivé činitele v lesoch a vykonané opatrenia.....	17
	3.3 Antropogénne škodlivé činitele v lesoch a vykonané opatrenia.....	19
	3.4 Zdravotný stav lesov.....	19
	3.5 Vyhodnotenie opatrení na zabránenie zhoršovania zdravotného stavu lesných porastov	21
	3.6 Ochrana lesov pred požiarmi.....	21
4.	Hospodárenie v lesoch	23
	4.1 Kategórie lesov a služby lesných ekosystémov.....	23
	4.2 Genofond a reprodukčný materiál lesných drevín	25
	4.3 Pestovanie lesov	27
	4.4 Ťažbová činnosť	32
	4.5 Certifikácia trvalo udržateľného lesného hospodárstva	37
5.	Obchod s drevom	38
	5.1 Dodávky dreva	38
	5.2 Ceny dreva v tuzemsku a zahraničí	40
6.	Ekonomika lesného hospodárstva	41
	6.1 Tržby a výnosy v lesnom hospodárstve	41
	6.2 Náklady lesného hospodárstva	43
	6.3 Výsledok hospodárenia.....	44
	6.4 Ekonomické nástroje	45
	6.5 Európske lesnícke účty	46
	6.6 Sociálno-ekonomické informácie a pracovná sila v lesnom hospodárstve.....	47
	6.7 Potreba dofinancovania lesného hospodárstva SR.....	48
7.	Organizačné a inštitucionálne usporiadanie lesníctva SR	49
	7.1 Orgány štátnej správy	49
	7.2 Vlastníctvo a obhospodarovanie lesov	51
	7.3 Ostatné organizácie lesného hospodárstva	53
	7.4 Práca s verejnosťou.....	57
8.	Medzinárodné aktivity v oblasti lesného hospodárstva.....	59
9.	Spracovanie dreva	64
	9.1 Drevospracujúci priemysel, základné údaje drevospracujúceho priemyslu	64
	9.2 Využitie dreva na energetické účely	67
10.	Odvetvia a činnosti súvisiace s lesmi a ich funkciami	69
	10.1 Ochrana prírody	69
	10.2 Starostlivosť o drobné vodné toky	71
11.	Hodnotenie vybraných ukazovateľov LH a návrh rámcových opatrení.....	73
12.	Zoznam použitých skratiek a zdrojov údajov.....	78

1. Úvod

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (MPRV SR) predkladá Správu o lesnom hospodárstve v Slovenskej republike za rok 2025, ktorá bola vypracovaná na základe § 5 ods. 3 písm. c) zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Správa o lesnom hospodárstve (LH) v SR za rok 2025 obsahuje informácie o aktuálnom stave LH, lesov a ich obhospodarovaní k 31. 12. 2025. Slúži ako informačný materiál na podporu rozhodovania a riadenia LH SR a napĺňa požiadavky informovanosti odbornej a laickej verejnosti. Správa o LH uvádza nielen hodnoty jednotlivých ukazovateľov, ale aj faktory a okolnosti, ktoré ich ovplyvňujú. Odbornej verejnosti má poskytnúť prehľad o stave a vývoji lesov a LH podľa základných ukazovateľov a politikom východiská pre ich politické rozhodnutia pri smerovaní lesníckej politiky v SR s cieľom zvyšovania konkurencieschopnosti celého lesnícko-drevárskeho sektora (LDS) a širokého spektra prínosov, ktoré tento sektor poskytuje spoločnosti. LDS má významný potenciál pre ďalší vývoj vysoko kvalitných výrobkov a služieb s pridanou hodnotou pre rôznorodý a stále rastúci spoločenský dopyt založený na obnoviteľných surovinových zdrojoch.

Správa o LH je vypracovaná v zhode s paneurópskymi kritériami a ukazovateľmi trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (TUOL) prijatými konferenciami ministrov o ochrane lesov FOREST EUROPE. Príslušné ministerské rezolúcie vyzývajú signatárske štáty, aby prijali paneurópske kritériá a ukazovatele, vrátane kontinuity odborných termínov a definícií, a na ich základe zvyšovali kvalitu a podporovali národné systémy zberu údajov tak, aby sa zabezpečili informačné potreby pri vytváraní národných a medzinárodných správ o trvalo udržateľnom obhospodarovaní lesov. Po obsahovej stránke správa o LH korešponduje s najvýznamnejšími správami medzinárodných organizácií, najmä s publikáciami Globálne hodnotenie lesných zdrojov 2025 (FAO) a Správa o stave európskych lesov 2025 (FOREST EUROPE/FAO/UNECE).

Podľa Súhrnných informácií o stave lesov (SISL) výmera lesných pozemkov v SR v roku 2025 dosiahla 2 031,8 tis. ha, z toho porastová pôda (lesné porasty) 1 958,8 tis. ha. Lesnatosť počítaná z výmery lesných pozemkov je 41,4 % z celkovej výmery SR. Štruktúra lesov v SR je z hľadiska druhovej diverzity a stability relatívne priaznivá. V lesných porastoch prevládajú listnaté dreviny so zastúpením 65,6 %. Zastúpenie ihličnatých drevín (34,4 %) sa znižuje v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch hlavne na drevine smrek. Najvyššie zastúpenie spomedzi drevín má buk (36,1 %), smrek (20,5 %), dub letný a dub zimný (10,2 %) a borovica (6,3 %). Veková štruktúra lesov je v SR nevyrovnaná s vyšším zastúpením mladých lesných porastov do 20 rokov a starších (prevažne rubne zrelých) lesných porastov s vekom nad 80 rokov. V lesoch SR prevládajú menej diferencované jednovrstvové lesy (70,3 %).

Od roku 2020 sa zásoba dreva na lesných pozemkoch v SR udržiava na vysokej úrovni, pričom v roku 2025 dosiahla 489,3 mil. m³. Naďalej pokračuje pokles zásoby ihličnatého dreva na súčasných 188,8 mil. m³. Zásoba listnatého dreva dosiahla 300,5 mil. m³ a oproti roku 2024 sa zvýšila o 2,5 mil. m³. Pomer zásoby ihličnatého a listnatého dreva v SR bol 39 % ku 61 %. Priemerná zásoba dreva na hektár bola 250 m³ hrubiny bez kôry. Pri ihličnatých drevinách to bolo 279 m³ a pri listnatých 234 m³. V lesoch na nelesných pozemkoch (tzv. bielych plochách) sa nachádza zásoba dreva s objemom 46 ± 7 mil. m³.

Lesy v SR sú dlhodobo vystavené vysokej frekvencii a intenzite pôsobenia škodlivých činiteľov. V roku 2025 došlo k poškodeniu lesných porastov biotickými, abiotickými a antropogénnymi škodlivými činiteľmi v objeme 3,6 mil. m³. Najväčšie škody v lesoch spôsobuje podkôrny a drevokazný hmyz, ktorý poškodil predovšetkým ihličnaté lesy v objeme 2,5 mil. m³ dreva; vietor poškodil 0,603 mil. m³. Hlavnými opatreniami na ochranu lesa boli včasné a dôsledné spracovanie dreva stromov poškodených škodlivými činiteľmi v objeme 2,7 mil. m³, jeho vyvezenie z lesných porastov, štiepkovanie, pálenie zvyškov po ťažbe a cielená dočasná ochrana autorizovanými pesticídmi a pomocnými prípravkami (feromóny, repelenty). Ochranné opatrenia proti škodám zverou sú zamerané najmä na reguláciu ich početnosti a ochranu lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu lesov bola v roku 2025 priemerná defoliácia ihličnatých drevín 27,7 % a priemerná defoliácia listnatých drevín

22,2 %, čo bolo o 1,4, resp. 0,4 percentuálnych bodov menej ako v roku 2024. Evidovaných bolo 136 lesných požiarov s celkovou zhorenou plochou 245,92 ha a spôsobenou škodou 1 128,5 tis. €.

Obnova lesa bola, podľa údajov lesnej hospodárskej evidencie (LHE), vykonaná na ploche 9,7 tis. ha. Je to najnižšia plocha od roku 2000. Pokles obnovy lesa súvisí najmä s trendom znižovania ťažby dreva v rokoch 2020 až 2025. Prevládala umelá obnova s podielom 59,7 %. Prirodzená obnova bola zaevidovaná na ploche 3,91 tis. ha (40,3 %), čo zodpovedá trendu pozorovanému za ostatných približne 15 až 20 rokov. Z dlhodobého hľadiska je podiel prirodzenej obnovy stabilizovaný na úrovni okolo 40 %. Dosahovaním prirodzenej obnovy stanovištné vhodných drevín je možné jej potenciál využiť pri smerovaní k prírode blízkeho hospodáreniu, ktorého výsledkom by mali byť drevinovo aj vekovo diferencovanejšie lesy, ktoré sú spravidla stabilnejšie. Starostlivosť o mladé lesné porasty bola zabezpečovaná najmä ich ochranou pred burinou (18,2 tis. ha), pred zverou (25,1 tis. ha), prečistkami (29,3 tis. ha) a prípravou pôdy a plochy na obnovu lesa (7,1 tis. ha). Napriek čiastočnému zlepšeniu však táto starostlivosť naďalej zaostáva za úrovňou z obdobia okolo roku 2015. Trend znižovania objemu týchto výkonov nekorešponduje s trvalým dlhodobým nárastom plochy mladých lesných porastov do 20 rokov.

Ťažba dreva v roku 2025 bola 7,993 mil. m³, čo bolo o 653 tis. m³ menej oproti predošlému roku. Vyťažilo sa 57,3 % ihličnatého a 42,7 % listnatého dreva. Z uvedeného objemu ťažby dreva sa 3,608 mil. m³ (45,1 %) vyťažilo pri odstraňovaní následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch, z toho 66,7 % ihličnatého a 16,3 % listnatého dreva. Výmera a zásoba rubne zreých lesných porastov sa už od roku 2015 udržiava na vyrovnanej úrovni (kulminuje), čo je predpokladom udržania súčasných zvýšených ťažbových možností (obnovnej ťažby dreva). Objem vykonanej ťažby dreva bol na úrovni 67,6 % celkového bežného prírastku (11,83 mil. m³) v lesoch SR.

Drevo je najvýznamnejším zdrojom príjmov na zabezpečenie starostlivosti o lesy, s cieľom zachovania ich funkcií vrátane dodávok dreva pre drevospracujúci priemysel (DSP) a udržanie zamestnanosti, tržieb a výnosov v celom LDS. Dodávky surového dreva dosiahli v roku 2025 objem 7,907 mil. m³ a v porovnaní s minulým rokom sa znížili o 7,37 %, najmä v dôsledku zníženia dodávok ihličnatého surového dreva o 10,5 %. Vývoz sortimentov surového dreva sa medzироčne znížil o 166 tis. m³ na 2,48 mil. m³. Z toho obhospodarovatelia lesa vyviezli iba 13,8 %; zvyšných 86,2 % vyviezli najmä obchodné spoločnosti. V rokoch 2023 až 2025 sa zastavil trend dlhodobého nárastu dovozu surového dreva, v roku 2025 sa doviezlo 1,040 mil. m³ (medzироčne o 0,17 mil. m³ menej). Pokles dovozu surového dreva spôsobil nepriaznivá situácia na trhu s výrobkami z dreva a nižší dopyt. V roku 2025 sa v medzироčnom porovnaní zaznamenal nárast priemerného speňaženia sortimentov surového dreva na 69,18 €/m³, t. j. o 1,66 €/m³. V prípade ihličnatého dreva sa zaznamenal nárast o 5,51 €/m³ (o 8,2 %) na 72,6 €/m³, a naopak v prípade listnatého dreva sa zaznamenal pokles o 4,17 €/m³ (o 6,0 %) na 65,0 €/m³.

V rámci ekonomiky LH sa spracovali finančné a ekonomické údaje a dosiahnuté výsledky celého sektora LH SR, t. j. za obhospodarovateľov lesa aj za podnikateľský sektor pôsobiaci v LH SR. Tržby a výnosy dosiahli 1 206,55 mil. €. V porovnaní s rokom 2024 klesli o 10,3 %. Do rozpočtov štátu a obcí sa odvedli dane v objeme 93,12 mil. € (medzироčne o 7,62 mil. € viac). Sociálne a zdravotné odvody boli v roku 2025 vo výške 107,42 mil. € (medzироčne o 5,38 mil. € viac). Náklady dosiahli čiastku 1 089,2 mil. €. Výsledok hospodárenia LH SR bol 46,37 mil. €, čo bolo v medzироčnom porovnaní o 14,13 mil. € menej. Subjekty LH priamo zamestnávajú približne 7,56 tisíc zamestnancov; okrem toho pôsobi v LH ďalších približne 9,07 tisíc živnostníkov. Priemerná mzda zamestnancov v LH dosiahla 1 819 € a u poskytovateľov služieb (prevažne v robotníckych profesiách) 1 385 €. V LH SR došlo v roku 2025 k 65 pracovným úrazom, k jednému závažnému pracovnému úrazu s následkom smrti a k dvom závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmovou na zdraví.

V roku 2025 bolo podľa SISL vo vlastníctve štátu 793 tis. ha porastovej pôdy, čo predstavuje 40,5 % z celkovej výmery porastovej pôdy. Štátne organizácie LH v tomto období obhospodarovali 979,0 tis. ha porastovej pôdy. Ostatnú výmeru porastovej pôdy obhospodarovali neštátne subjekty LH. Usporiadanie vlastníckych vzťahov k lesným pozemkom podľa reštitučných zákonov nebolo doposiaľ úplne ukončené. Zostáva vysporiadať predovšetkým lesné pozemky drobných individuálnych vlastníkov, resp. podielových spoluvlastníkov, ktoré v teréne nie je možné jednoznačne identifikovať.

V sústavách chránených území (CHÚ) sa nachádzajú lesné porasty s výmerou 1,16 mil. ha, čo je takmer 60 % z ich celkovej výmery v SR. Európska sústava NATURA 2000 pozostáva z dvoch

čiastočne sa prekrývajúcej sústav: chránených vtáčích území a území európskeho významu, v ktorých sa nachádza 958 tis. ha porastovej pôdy. Veľkoplošné a maloplošné CHÚ národnej sústavy sa nachádzajú na približne 790 tis. ha porastovej pôdy. Súčasný prekryv území európskej sústavy NATURA 2000 s národnou sústavou CHÚ je zhruba 782 tis. ha. Celý tento systém prakticky až štyroch sústav CHÚ (národnej, oboch európskych a ostatných medzinárodných CHÚ) je pre obhospodarovateľov lesov značne neprehľadný. Na prekrývajúcej sa územiach sa prelínajú obmedzenia vyplývajúce zo stupňov ochrany podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov s požiadavkami vyplývajúcimi z implementácie európskych smerníc a postupne schvaľovaných programov starostlivosti o CHÚ. Doposiaľ nie sú k dispozícii zjednotené programy starostlivosti o takto sa prekrývajúce CHÚ.

Slovenská ekonomika v roku 2025 vzrástla o 0,8 % v stálych cenách, pričom rast bol podporený predovšetkým rastom investícií, ale aj kladným saldom zahraničného obchodu. Čiastočné oživenie ekonomiky SR sa neprejavilo na zvýšení počtu pracovných miest. Celková zamestnanosť v národnom hospodárstve SR medziročne mierne klesla o 0,13 %. Priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v národnom hospodárstve SR sa medziročne zvýšila o 6,3 %. Rast investícií bol ovplyvnený najmä oživením a rastom slovenskej ekonomiky.

Tabuľka 1.1 Zhrnutie najdôležitejších ukazovateľov lesného hospodárstva za roky 2010 – 2025

Ukazovateľ	Merná jednotka	Rok					
		2010	2015	2017	2020	2024	2025
Výsledok hospodárenia LH	tis. €	22 100	51 630	48 800	25 510	60 460	46 370
Podpora z verejných zdrojov		40 136	55 413	51 546	39 442	47 545	97 062
Priame náklady pestovnej činnosti		43 898	56 484	57 728	41 936	70 957	53 929
Ťažba dreva celkom	tis. m ³	9 860	9 142	9 393	7 510	8 646	7 993,3
Dodávky dreva celkom		9 599	8 995	9 361	7 448	8 536	7 907,4
Priemerné speňaženie dreva	€/m ³	39,40	47,03	47,09	44,68	67,52	69,18
Výmera lesných pozemkov	tis. ha	2 010,8	2 014,7	2 019,3	2 024,6	2 029,8	2 031,8

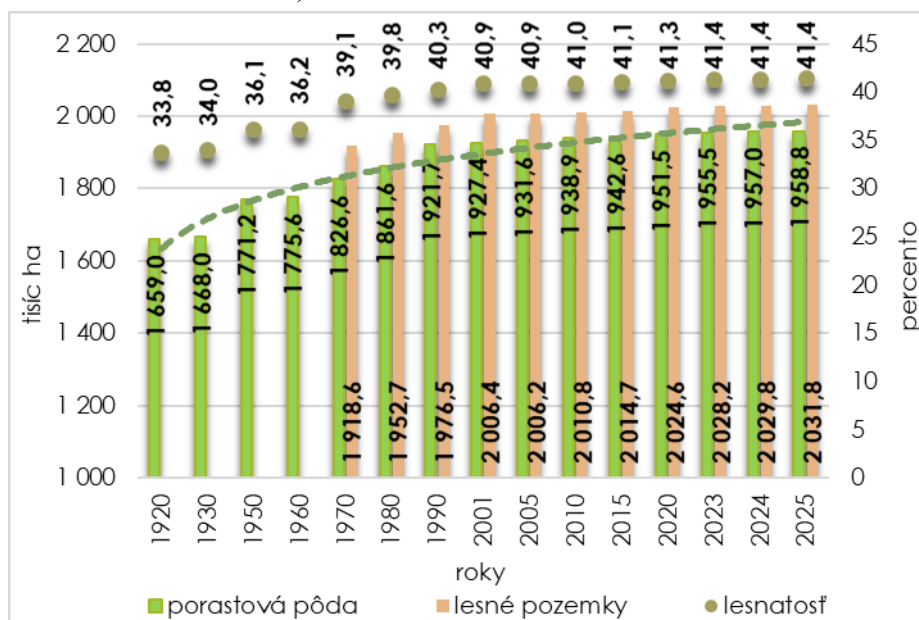
Prameň: NLC, 2011-2026

2. Stav a vývoj lesov

2.1 Výmera lesov

Výmera lesných pozemkov v SR sa dlhodobo zvyšuje (obrázok 2.1-1). Podľa údajov SISL v roku 2025 bola 2 031 789 ha. Od roku 1990 sa zvýšila o 55,3 tis. ha, t. j. o 2,7 %, resp. o 1,58 tis. ha priemerne ročne (tabuľka 2.1-a v prílohe). Na lesných pozemkoch sa okrem lesných porastov podľa zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesoch“) nachádzajú aj pozemky, o ktorých bolo rozhodnuté o dočasnom vyňatí z plnenia funkcií lesov alebo o obmedzení využívania funkcií lesov, ako aj pozemky bez lesných porastov, ktoré slúžia LH SR a sú nevyhnutné pre jeho činnosť, napr. lesné cesty a zväžnice, lesné sklady, lesné škôlky, semenné sady, resp. ich využívanie súvisí s využívaním funkcií lesa, najmä rekreačné miesta, políčka pre zver, rašeliniská, sutiny, skaly a pozemky nad hornou hranicou stromovej vegetácie vo vysokohorských oblastiach.

Dlhodobo sa zvyšuje aj výmera porastovej pôdy (lesné pozemky s lesnými porastmi), ktorá v roku 2025 podľa údajov SISL dosiahla 1 958 828 ha (obrázok 2.1-1, tabuľka 2.1-a v prílohe). Od roku 1990 sa výmera lesných porastov zvýšila (najmä zmenou druhu pozemku) o 37,1 tisíc ha, t. j. o 1,9 %, priemerne ročne o 1,060 tis. ha (tabuľka 2.1-a v prílohe). Vo výmere porastovej pôdy sú podľa zákona o lesoch zahrnuté aj plochy dočasne bez lesných porastov po vykonaní obnovnej úmyselnej alebo asanačnej ťažby dreva, na ktorých je obhospodarovateľ lesa povinný vykonať najneskôr do dvoch rokov (v ochranných lesoch do troch rokov) obnovu lesa.

Obrázok 2.1-1 Vývoj výmery lesných pozemkov, porastovej pôdy (lesných porastov) a lesnatosti

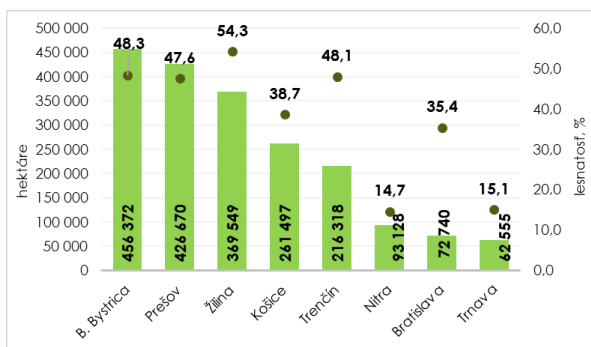
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 1970-2026; Lesnícke štúdie č. 55/1999.

Vysvetlivky: Lesnatosť = podiel výmery lesných pozemkov a rozlohy Slovenska vrátane vodných plôch, t. j. 4,9036 mil. ha.

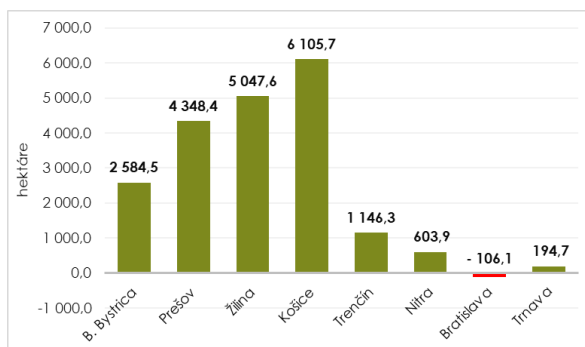
Výmera lesných porastov využiteľných na produkciu dreva bola 1 803,1 tisíc ha (tabuľka 2.1-a v prílohe). Do tejto skupiny lesných porastov nepatria lesy v chránených územiach s 5. stupňom ochrany, v ochranných pásmach vodných zdrojov I. stupňa, v ochranných lesoch na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach a v porastoch s prevládajúcim zastúpením kosodreviny.

Lesnatosť, ako percentuálny podiel výmery lesných pozemkov na celkovej výmere SR (4,903 mil. ha vrátane vodných plôch), v roku 2025 bola 41,4 %. Od roku 1990 sa zvýšila o 1,1 a od roku 1970 o 2,3 percentuálneho bodu.

Najvyššia výmera porastovej pôdy (456,4 tis. ha, 23,3 % z celkovej výmery porastovej pôdy) bola v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Za nim nasledujú kraje Prešovský (426,7 tis. ha) a Žilinský (369,5 tis. ha). Najvyššia lesnatosť bola v Žilinskom samosprávnom kraji (54,3 %) a najnižšia v Nitrianskom (15,1 %) (obrázok 2.1-2a). Od roku 2010 sa výmera porastovej pôdy zvýšila najviac v Košickom samosprávnom kraji (o 6,1 tis. ha); znížila sa len v Bratislavskom samosprávnom kraji (o 106,1 ha) (obrázok 2.1-2b).

Obrázok 2.1-2a Výmera porastovej pôdy (lesných porastov) a lesnatosť podľa krajov
Prameň: NLC, Informačná banka údajov (IBULH) 2026

Obrázok 2.1-2b Zmena výmery porastovej pôdy podľa krajov od roku 2010

Zhrnutie a záver podkapitoly 2.1 Výmera lesov

Výmera lesných pozemkov a lesných porastov sa v SR dlhodobo zvyšuje. Plocha lesných porastov sa od roku 1990 priemerne ročne zvýšila o 1 060 ha.

Podľa údajov súhrnných informácií o stave lesov v roku 2025 dosiahla výmera lesných porastov 1 958,8 tis. ha a od roku 1990 sa zvýšila (najmä v dôsledku zmeny druhu pozemku) o 37,1 tis. ha, t. j. o 1,9 %. Lesnatosť, počítaná ako podiel výmery lesných pozemkov na celkovej výmere SR, v roku 2025 dosiahla 41,4 %. Na jedného obyvateľa SR pripadá 0,36 ha lesa. Najvyššia lesnatosť 54,4 % je v Žilinskom samosprávnom kraji. Od roku 2010 sa výmera porastovej pôdy znížila iba v Bratislavskom kraji (o 106,1 ha).

2.2 Štruktúra lesov

Lesy v SR sa v priebehu vývoja vertikálne rozdelili do ôsmich vegetačných stupňov (vs), od dubového po kosodrevinový (tabuľka 2.2-1). Jednotlivé vs sa líšia najmä nadmorskou výškou, dĺžkou vegetačného obdobia, priemernou ročnou teplotou a sumou ročných zrážok.

Tabuľka 2.2-1 Zastúpenie a klimatické charakteristiky vegetačných stupňov v SR

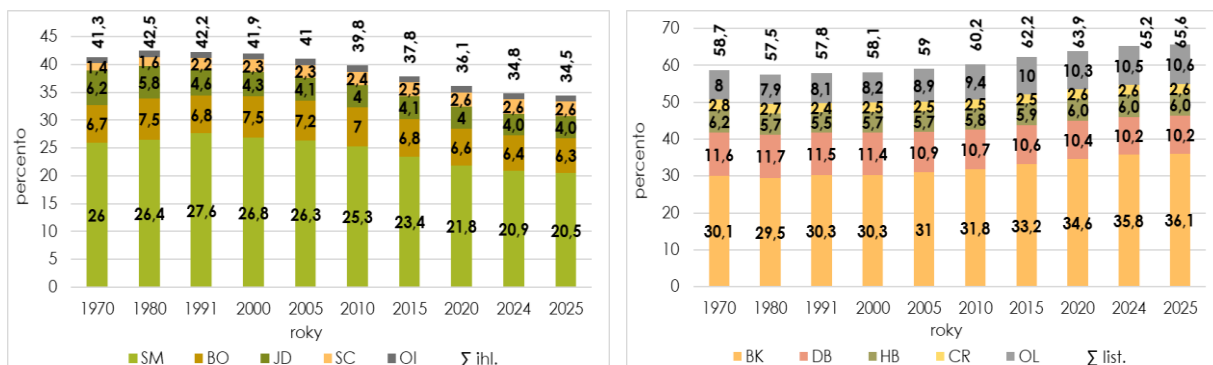
Vegetačný stupeň	Podiel porastovej pôdy (tisíc ha/%)		Nadmorská výška (m)	Priemerná ročná teplota (°C)	Suma ročných zrážok (mm)	Vegetačné obdobie (dni)
1. dubový	139,57	7,13	< 300	> 8,5	< 600	180
2. bukovo-dubový	267,46	13,65	200 – 500	6,0 – 8,5	600 – 700	165 – 180
3. dubovo-bukový	466,61	23,82	300 – 700	5,5 – 7,5	700 – 800	150 – 165
4. bukový	410,40	20,95	400 – 800	5,0 – 7,0	800 – 900	130 – 160
5. jedľovo-bukový	431,23	22,01	500 – 1000	4,5 – 6,5	900 – 1050	110 – 130
6. smrekovo-bukovo-jedľový	182,52	9,32	900 – 1300	3,5 – 5,0	1000 – 1300	90 – 120
7. smrekový	39,78	2,03	1250 – 1550	2,0 – 4,0	1100 – 1600	70 – 100
8. kosodrevinový	21,26	1,09	> 1500	< 2,5	> 1500	< 60

Zdroj: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 2026

V dôsledku veľkej rôznorodosti prírodných podmienok a typov stanovišť majú lesy v SR rozmanitú druhovú, vekovú a priestorovú štruktúru. V SR prevládajú prirodzené lesy.

Drevinové zloženie lesov

Súčasný drevinový zloženie lesov SR je v porovnaní s pôvodným zastúpením drevín (Grék, J. a kol., 1988) čiastočne zmenené. Zmeny nastali počas niekoľko storočného využívania lesov človekom, predovšetkým v prospech produkčne výkonnejších a hospodársky žiadaných drevín (smrek, borovica, smrekovec), ako aj prirodzeným šírením niektorých drevín (napr. hrab, dub cerový, agát). Zastúpenie drevín v obnovovaných lesných porastoch predpisuje program starostlivosti o lesy s ohľadom na konkrétne stanovištné podmienky a spoločenské požiadavky v súlade s konceptom funkčne integrovaného lesného hospodárstva (FILH).

Obrázok 2.2-1 Vývoj zastúpenia vybraných ihličnatých a listnatých drevín (%)

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 1971-2026

Vysvetlivky: SM – smrek obyčajný, BO – borovica lesná, JD – jedľa biela, SC – smrekovec opadavý, BK – buk lesný, DB – dub letný a dub zimný, HB – hrab obyčajný, CR – dub cerový, OI / OL Ostatné ihličnaté / Ostatné listnaté

V roku 2025 mali najvyššie zastúpenie v lesoch SR tieto dreviny: buk lesný (36,1 %), smrek obyčajný (20,5 %) a duby letný a zimný (10,2 %) (obrázky 2.2-1 a 2.2-a v prílohe). Prevládali listnaté dreviny so zastúpením 65,55 %. Zastúpenie ihličnatých drevín (34,45 %) sa v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch (najmä vetra a podkôrneho hmyzu) dlhodobo znižuje. Od roku 1980, kedy bolo zastúpenie ihličnatých drevín najvyššie, sa znížilo o 8,1 percentuálnych bodov. Najväčší pokles zaznamenal smrek, ktorého zastúpenie sa znížilo o 5,9 percentuálnych bodov. Zastúpenie jedle sa od roku 1970 znížilo o 2,2 percentuálnych bodov, pričom najväčší pokles nastal v rokoch 1970 – 1990 hlavne kvôli škodlivému vplyvu imisií. Z ihličnatých drevín sa od roku 1980 zvýšilo len zastúpenie smrekovca. Medzi listnatými drevinami sa od roku 1980 najviac zvýšilo zastúpenie buka lesného o 6,6 percentuálnych bodov. Zastúpenie duba sa znížilo o 1,5 percentuálneho bodu (obrázok 2.2-1).

Okrem zastúpenia jednotlivých drevín je dôležitým ukazovateľom druhovej diverzity a stability lesov tiež zastúpenie typov lesa (obrázky 2.2-b a 2.2-b1 v prílohe) a počtu drevín (obrázky 2.2-c a 2.2-c1 v prílohe) v lesných porastoch. Z tohto hľadiska v SR prevládajú stabilnejšie listnaté (46,9 %), prevažne listnaté (8,7 %) a zmiešané lesy (20,2 %), ktorých súhrnné zastúpenie je 75,8 % a každoročne sa zvyšuje. Zastúpenie ihličnatých a prevažne ihličnatých lesov je 23,9 %. Od roku 2015 sa zastúpenie ihličnatých lesov znížilo o 3,97 percentuálnych bodov. Podľa počtu drevín sú v lesoch SR najviac zastúpené lesné porasty s tromi drevinami (24,7 %), potom s dvomi drevinami (20 %) a so štyrmi drevinami (19,7 %). Tendencia vývoja tohto ukazovateľa je priaznivá; od roku 2015 došlo k nárastu zastúpenia lesných porastov s počtom drevín 4 a viac o 3 percentuálne body.

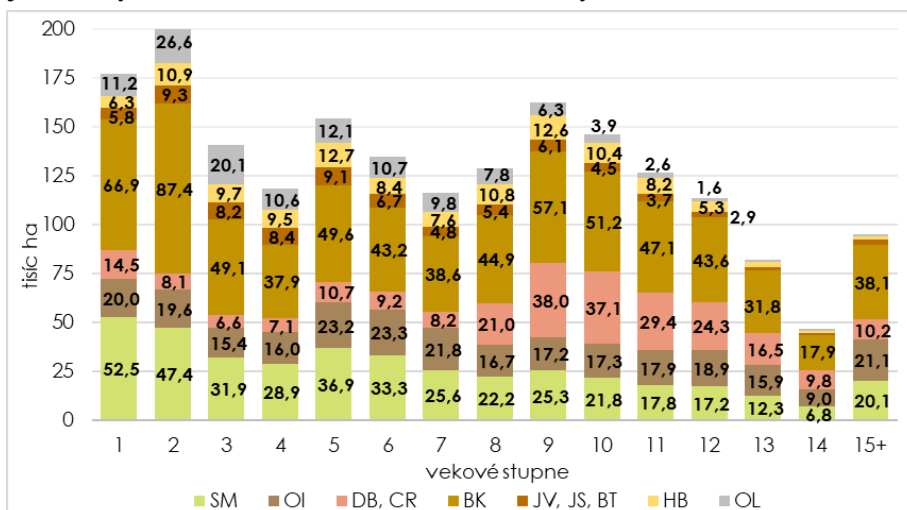
V lesných porastoch sa na ploche 56,7 tis. ha (2,9 %) nachádzali introdukované dreviny (tabuľka 2.2-a, obrázky 2.2-d a 2.2-d1 v prílohe). Najviac zastúpenou introdukovanou drevinou bol v SR udomácnení *agát biely* (35,0 tis. ha). Za najperspektívnejšie treba považovať *duglasku tisolistú* (1,16 tis. ha), ktorá má potenciál v budúcnosti nahradiť už prebiehajúci produkčný výpadok smreka a v nižších vs *dub červený* (2,4 tis. ha) hlavne v prípade neúspešnej obnovy domácich dubov. Na obrázku 2.2-d1 je uvedená zmena súčasného plošného zastúpenia introdukovaných drevín za 14-ročné obdobie. Ich celková plocha sa od roku 2011 takmer nezmenila, plocha agátu sa však zvýšila o 1 683,6 ha a duba červeného o 241,4 ha. Na druhej strane sa znížila plocha borovice čiernej o 1 107 ha a rýchlorastúcich kultivarov topoľov o 1 388 ha. Prehľad introdukovaných drevín v lesoch SR sa uvádza v tabuľke 2.2-a v prílohe.

V lesoch SR sa na ploche približne 4,6 % z celkovej výmery lesných porastov nachádzali výmladkové lesy (vznikajú vegetatívnou obnovou z pňových alebo koreňových výmladkov) vrátane ich kvalitnejšieho variantu, tzv. nepravých kmeňovín. Najviac zastúpenou drevinou výmladkových lesov bol agát biely (23,2 tis. ha) a v nepravých kmeňovinách dub zimný (30,4 tis. ha). Podiel týchto lesov sa znižoval v dôsledku prevodu tvaru lesa z lesa nízkeho na les vysoký. V odôvodnených prípadoch je udržiavanie tohto tvaru lesa vhodné na zabezpečenie ochranných funkcií alebo v malých súkromných, či spoločenských lesoch, využívajúcich produkciu dreva najmä na energetické účely. V súvislosti s pestovaním energetickej biomasy na lesných alebo poľnohospodárskych pozemkoch prichádzajú do úvahy tiež rýchlorastúce kultivary topoľov a vrb, ktoré sú často označované aj ako topoľové a vrbové plantáže.

Veková štruktúra lesov

Informácie o vekovej štruktúre lesov sú dôležité pre poznanie doterajšieho, ale aj budúceho (predpokladaného) vývoja lesov a ich funkčného potenciálu. Pre nepretržité plnenie funkcií lesov je potrebné približovať sa k optimálnej vekovej štruktúre, ktorá je predpokladom trvalosti a vyrovnanosti produkcie dreva, poskytovania ďalších ekologických a sociálnych služieb lesov, ako aj ekonomickej stability LH. Z hľadiska tradičného obhospodarovania veková štruktúra (najmä hospodárskych lesov) umožňuje hodnotenie potenciálu ťažby dreva a následnej obnovy lesov. Veková štruktúra lesov sa najjednoduchšie vyjadruje pomocou vekových stupňov s desaťročným rozpätím.

Súčasná veková štruktúra (plošné zastúpenie vekových stupňov) je značne nevyrovnaná (obrázok 2.2-3). Najviac zastúpené sú najmladšie lesy vo vekových stupňoch 1 a 2 (1-20 ročné) s výmerou 177 tis. ha v prípade 1. a 209 tis. ha v prípade 2. vekového stupňa. Za nimi nasledujú lesy vo vekových stupňoch 9 a 5, ktorých výmera sa nachádza v rozpätí medzi 154 tis. ha a 173 tis. ha. Výmera lesov v 10. vekovom stupni a starších sa z dôvodu ich obnovy postupne znižuje, s výnimkou 15. a starších vekových stupňov (15+), v ktorých prevládajú ochranné lesy a lesy osobitného určenia v chránených územiach. Celkovo najnižšie plošné zastúpenie vykazujú staršie porasty v 13. a 14. vekovom stupni (121–140 ročné lesy). Výrazne nižšie plošne zastúpené lesy sú aj vo vekových stupňoch 3, 4, 6 až 8. Jedná sa o 21 – 40 a 51 – 80 ročné predrubné lesné porasty s výmerou od 116 tis. ha do 131 tis. ha, v ktorých sa vykonávajú najmä opatrenia výchovy lesa zamerané na zlepšenie ich vývoja, drevinovej a priestorovej štruktúry, zdravotného stavu, odolnosti a kvality.

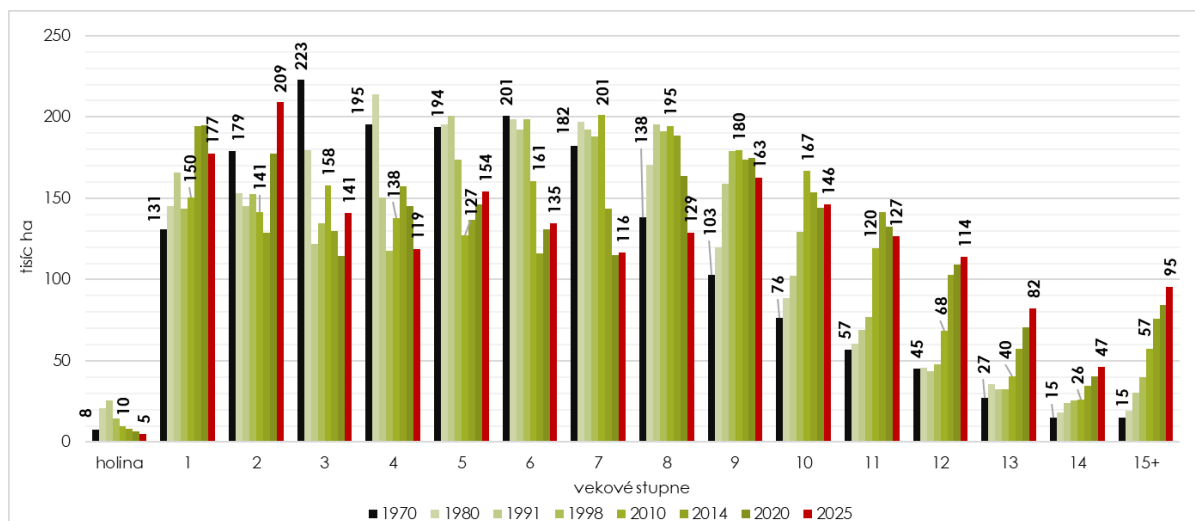

Obrázok 2.2-3 Výmera porastovej pôdy (lesných porastov) podľa vekových stupňov a lesných drevín
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 2026.

Vysvetlivky: SM – smrek obyčajný, OI – ostatné ihličnany, DB – dub letný a dub zimný, CR – dub cerový, BK – buk lesný, JV – javory, JS – jaseň štíhly, BT – bresty, HB – hrab obyčajný, OL – ostatné listnáče

Na obrázku 2.2-f v prílohe sa uvádza plošný podiel (%) lesných drevín vo vekových stupňoch. Obrázok umožňuje posúdiť vývoj zastúpenia jednotlivých drevín v závislosti od veku. Najvyrovnannejšie zastúpenie vo všetkých vekových stupňoch má buk lesný, a to v rozpätí od 32 do 41,8 %. Zastúpenie smreka kolíše od 14,1 do 29,6 %. Z produkčného i ekologického hľadiska je nepriaznivý trend znižovania podielu dubov, ktoré v lesoch 8. až 14. vekového stupňa dosahujú priemerný plošný podiel 21,5 %, kým v 1. až 7. vekovom stupni je to v priemere iba 6,1 %. Na úkor duba expanduje najmä hrab a agát. V najmladších lesoch 1. vekového stupňa prevládajú buk (37,7 %) a smrek (39,6 %).

Na obrázku 2.2-g v prílohe je zobrazená veková štruktúra hospodárskych lesov, ktorá je porovnaná s optimálnou (ideálnou, normálnou) výmerou vekových stupňov. Mladšie lesné porasty s vekom od 20 do 80 rokov (vekové stupne 3 až 8) majú v súčasnosti podstatne nižšiu výmeru v porovnaní s optimálnou. V budúcnosti to spôsobí zníženie celkovej zásoby, produkcie a dodávok dreva z lesov SR. Najmä v dôsledku vysokého rozsahu poškodzovania lesných porastov škodlivými činiteľmi a zabezpečovania ich následnej obnovy možno už približne po roku 2010 pozorovať výrazný nárast výmery najmladších lesných porastov do 20 rokov (vo vekových stupňoch 1 a 2) so súčasnou súhrnnou výmerou 386 tis. ha (19,7 % výmery lesných porastov) (obrázky 2.2-3, 2.2-4 a 2.2-g v prílohe). Na obrázku 2.2-4 je znázornený vývoj zastúpenia vekových stupňov od roku 1970.

Obrázok 2.2-4 Vývoj výmery lesov SR podľa vekových stupňov (tisíc ha)

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1970-2026

Vysvetlivka: číselné údaje na obrázku sú uvedené za roky 1970, 2010 a 2025

V dôsledku uvedenej nevyrovnanej vekovej štruktúry dochádza v lesoch SR k cyklickým zmenám vo vývoji produkčno-ekologických ukazovateľov, najmä zásob dreva, prírastkov, sekvestrácie uhlíka v lesných ekosystémoch, objemu únosnej ťažby dreva, či ekonomickej stability obhospodarovateľov lesa. Priemerný vek vybraných lesných drevín (tabuľka 2.2-c a obrázok 2.2-h v prílohe) v lesných porastoch v SR spolu bol 71,2 rokov. Od roku 2000 sa zvýšil o 5 rokov, ale v ostatných približne desiatich rokoch je vyrovnaný. Podobný vývoj sa zaznamenal pri listnatých aj ihličnatých drevinách, ktorých priemerný vek bol 72,0, resp. 69,7 rokov. V súčasnosti sa priemerný vek znižuje v ihličnatých smrekových lesoch, najmä v dôsledku ich poškodzovania škodlivými činiteľmi. Priemerný vek smreka sa znížil od roku 2009 o 4,5 roka na 63,7 rokov. Od roku 2014 sa znížil aj priemerný vek buka na 71,6 rokov. Najmä dreviny buk a smrek, ktoré sú najviac zastúpenými drevinami v lesoch SR (56,5 %), najväčšou mierou ovplyvňujú súčasný vývoj vekovej štruktúry lesov v SR.

Priemerný vek niektorých ďalších drevín sa naďalej v rôznej miere zvyšuje, a to najmä v prípade duba, pri ktorom sa od roku 2000 zvýšil o 19,5 roka, jaseňa (o 18,4), borovice (o 16,3), smrekovca (o 14,1) a javora (o 8,6 roka). V lesných porastoch s vyšším zastúpením týchto drevín, ktoré sú relatívne odolné proti pôsobeniu škodlivých činiteľov nedochádzalo k rozsiahlemu poškodeniu lesov spojenému s následným spracovaním poškodených stromov. Z dôvodu vysokého rozsahu asanačných ťažieb v menej stabilných lesných porastoch (smrečiny, bučiny) a ustanovenia § 23 ods. 13 zákona o lesoch, podľa ktorého nemožno ťažbou prekročiť objem dreva predpísaný v programe starostlivosti o lesy (PSL) na ťažbu, bola plánovaná obnovná ťažba v lesných porastoch tvorených stabilnejšími drevinami dlhodobo odsúvaná, v dôsledku čoho dochádza k zvyšovaniu ich priemerného veku. V dôsledku prestarnutia týchto porastov dochádza tiež k výraznému zníženiu ich kvality a ekonomického zhodnotenia dreva z týchto porastov.

Priestorová štruktúra lesov

Významným ukazovateľom horizontálnej priestorovej štruktúry je zakmenenie, ktoré určuje relatívnu mieru hustoty, resp. obsadenia plochy lesného porastu a jeho produkčného priestoru stromami. Priemerné zakmenenie je v súčasnosti 0,83 a oproti roku 2010, keď dosahovalo 0,80, sa zvýšilo (tabuľka 2.2-d v prílohe). V tabuľke 2.2-e a na obrázku 2.2-i v prílohe sa uvádza výmera porastov so zakmenením nižším ako kritickým, t. j. menej než 0,6. Z hľadiska strát na produkcii dreva sú takéto porasty nevhodné najmä v kategórii hospodárskych lesov, v ktorých ich je približne 67,4 tisíc ha (4,8 %). V prvom vekovom stupni sa v súčasnosti nachádzajú na ploche 16,2 tisíc ha a spôsobujú tzv. produkčný výpadok holín; v štádiu výchovy ich je približne 19,1 tisíc ha, kde dochádza k produkčnému výpadku z dôvodu kulminácie prírastku v tomto štádiu lesa (obrázok 2.2-i v prílohe).

Podľa SISL prevládajú v lesoch SR menej diferencované jednovrstvové lesy, ktoré sa nachádzajú na výmere okolo 1,38 mil. ha, t. j. 70,3 %. Dvoj a viacvrstvových lesov, ktoré sú zvyčajne prechodnou fázou podrastového hospodárskeho spôsobu, alebo sú výsledkom cieľavedomého uplatňovania

výberných princípov v rámci prírody blízkeho hospodárenia, alebo vznikajú predčasnou prirodzenou obnovou je 0,585 mil. ha, resp. 29,7 % (obrázok 2.2-j v prílohe).

Zhrnutie a závery podkapitolv 2.2 Štruktúra lesov

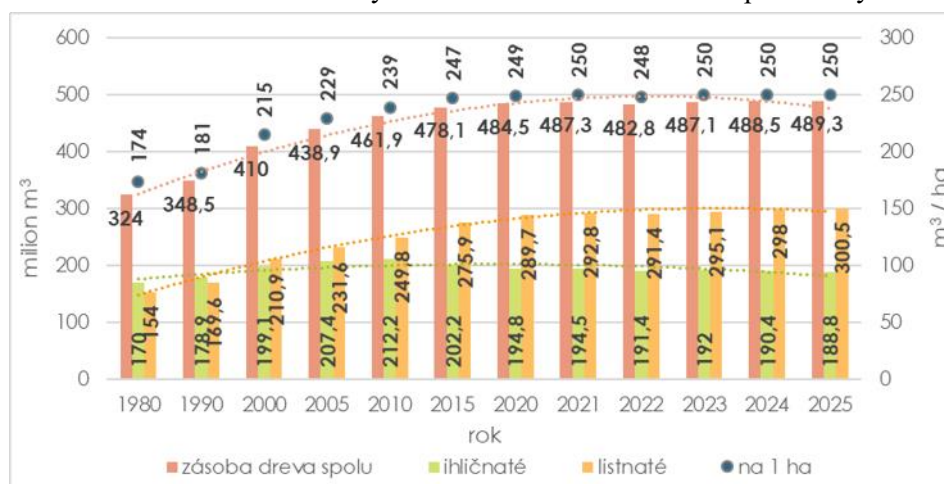
V SR prevládajú stabilnejšie listnaté a zmiešané lesy, ktorých zastúpenie sa dlhodobo zvyšuje. Súčasná nevyrovnaná veková štruktúra lesov má za následok cyklické zmeny vo vývoji produkčno-ekologických ukazovateľov, najmä zásob dreva, prírastkov, sekvestrácie uhlíka v lesných ekosystémoch, objemu únosnej ťažby dreva, či ekonomickej stability obhospodarovateľov lesa.

V lesoch na lesných pozemkoch prevládajú listnaté dreviny so zastúpením 65,55 %, spomedzi nich najmä buk lesný (36,1 %) a duby (10,2 %). Zastúpenie ihličnatých drevín (34,45 %) sa dlhodobo znižuje. Od roku 1980 sa znížilo o 8,1 percentuálnych bodov. V dôsledku negatívneho pôsobenia škodlivých činiteľov sa znížilo najmä zastúpenie smreka o 5,9 percentuálnych bodov na súčasných 20,5 %. Štruktúra lesov v SR je z hľadiska druhovej diverzity a stability relatívne priaznivá aj v porovnaní s jednotlivými krajinami, či regiónmi Európy. Veková štruktúra lesov je v SR nevyrovnaná s vyšším zastúpením starších (prevažne rubne zreých) lesných porastov s vekom nad 80 rokov a mladých lesných porastov do 20 rokov. Zvyšovanie podielu mladých lesných porastov súvisí s vysokým rozsahom obnovy lesa v rubne zreých lesných porastoch v dôsledku súčasných zvýšených ťažbových možností, ako aj v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov (obnova poškodených lesných porastov). V SR prevládajú menej diferencované jednovrstvové lesy, ktorých je podľa súhrnných informácií o stave lesov 70,3 %. Zvyšok tvoria spravidla stabilnejšie dvoj a viacvrstvové lesy, ktorých zastúpenie postupne narastá. Priemerné zakmenenie, ktoré je ukazovateľom obsadenia plochy lesného porastu stromami je v súčasnosti 0,83.

2.3 Zásoba dreva a uhlíka v lesoch

Zásoba dreva v lesoch

V roku 2025 bol podľa údajov SISL celkový objem zásoby dreva na lesných pozemkoch v SR 489,3 mil. m³ hrubiny bez kôry (hr. b. k.). V porovnaní s rokom 2024 sa zvýšil o 0,8 mil. m³ (o 0,2 %). Zvýšila sa najmä zásoba listnatého dreva na úroveň 300,5 mil. m³, t. j. o 2,5 mil. m³ v porovnaní s minulým rokom. Zásoba ihličnatého dreva dosiahla 188,8 mil. m³ (obrázok 2.3-1 a tabuľka 2.3-a v prílohe). Pomer zásoby ihličnatého a listnatého dreva bol 39 % ku 61 %. Priemerná zásoba dreva na hektár bola 250 m³ hr. b. k. Pri ihličnatých drevinách to bolo 279 m³ a pri listnatých 234 m³.

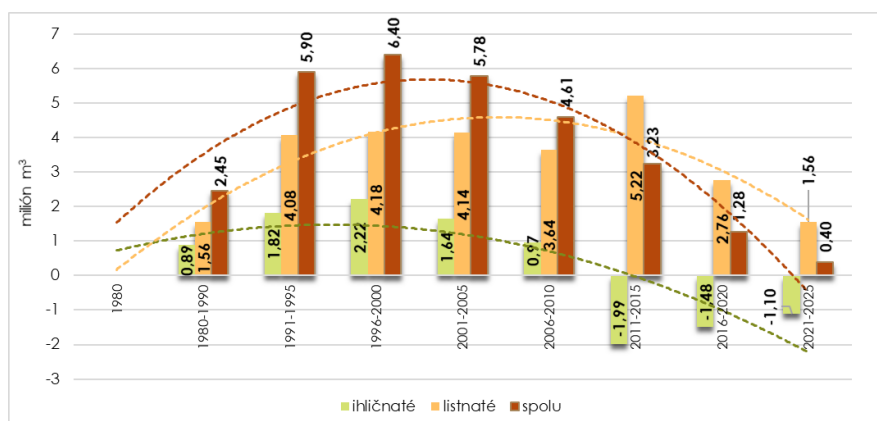

Obrázok 2.3-1 Vývoj objemu zásoby dreva (hrubiny bez kôry) spolu, na 1 ha, podľa skupín drevín

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1990-2026

Súčasná vysoká zásoba dreva (489,3 mil. m³) je prejavom postupnej zmeny nevyrovnanej vekovej štruktúry lesných porastov v SR spojenej s presunom plošne a objemovo nadnormálne zastúpených vekových stupňov do veku, v ktorom sa vykonáva ich postupná obnova (obrázky 2.2-4, 2.3-3, 2.3-4 a 2.2-g v prílohe). Príčinou vzniku takejto nevyrovnanej vekovej štruktúry bola vysoká ťažba dreva a celkovo veľká plocha vyťaženého lesa v prvej polovici minulého storočia, teda v období vojnových konfliktov a spoločensko-hospodárskych kríz. Na vyťažených plochách bola následne vykonaná obnova lesných porastov, ktoré sú v súčasnosti približne 80 až 130 rokov staré. Nachádzajú sa v plošne nadnormálne zastúpených vekových stupňoch 9 až 13, ktoré sú, okrem iného, aj zdrojom súčasných zvýšených možností ťažby dreva. Vývoj takejto nevyrovnanej vekovej štruktúry je spojený s cyklickými

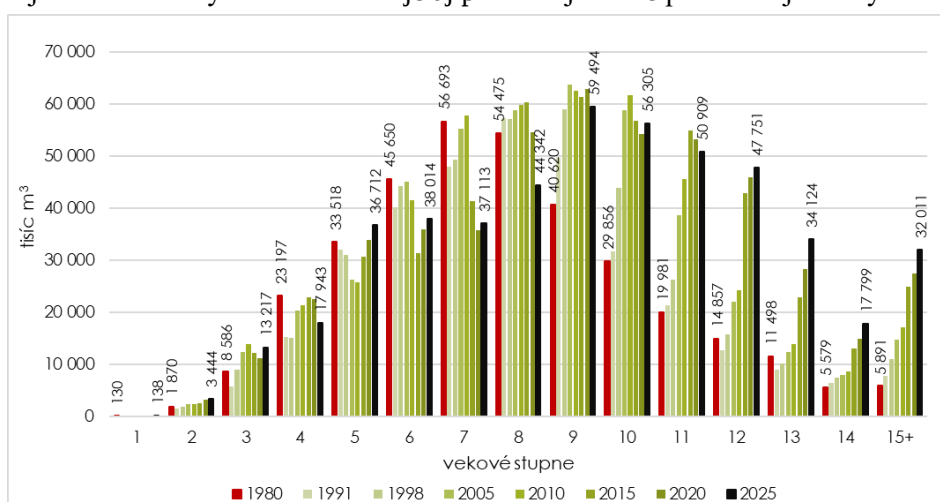
zmenami vo vývoji produkčno-ekologických ukazovateľov vrátane zásob dreva. Cyklický trend vývoja potvrdzuje dlhodobý prehľad ročnej zmeny objemu zásob dreva v lesných porastoch v SR podľa SISL uvedený na obrázku 2.3-2.

Obrázok 2.3-2 Vývoj ročnej zmeny zásob dreva (v uvedených periódach a rokoch) podľa skupín drevín (ihličnaté, listnaté) a trendy ich vývoja

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1981-2026

Z prezentovaných údajov SISL vyplýva vývoj postupnej každoročnej zmeny objemu zásob dreva v lesných porastoch v SR, ktorý bol v obdobiach predošlých päťročných periód takýto: 1991-1995: + 5,9 mil. m³, 1996-2000: + 6,4 mil. m³, 2001-2005: + 5,8 mil. m³, 2006-2010: + 4,6 mil. m³, 2011-2015: + 3,2 mil. m³; 2016-2020: + 1,28 mil. m³ a 2021-2025 len 0,40 mil. m³. Podobný trend ako pri ročnej zmene celkových zásob dreva je aj pri ročnej zmene priemernej zásoby dreva na 1 ha.

Obrázok 2.3-3 Vývoj zásoby dreva podľa vekových stupňov od roku 1980

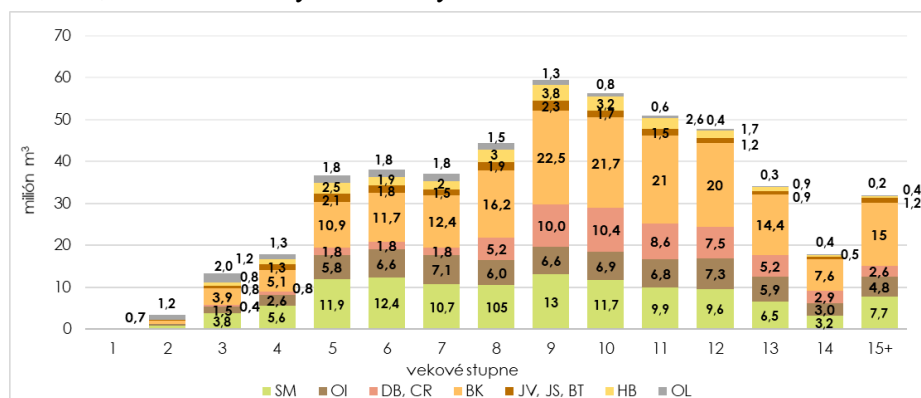
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1981-2026

Poznámka: Číselné údaje uvedené na obrázku sú za roky 1980 a 2025

Súčasná kulminácia objemu zásob dreva by mala postupne prechádzať do fázy poklesu, ktorá by mala trvať niekoľko nasledujúcich desaťročí. Doba kulminácie je predlžovaná aj znížením ťažby dreva v rokoch 2020-2025 v porovnaní s plánovanou únosnou ťažbou. V priebehu posledných šiestich rokov sa vyťažilo o 10,82 mil. m³ menej dreva ako bolo plánované. Ak by sa bol tento objem dreva vyťažil, prejavilo by sa to na poklese celkových zásob dreva. Na základe výsledkov dlhodobého sledovania vekovej štruktúry lesov sa očakáva pokles zásob dreva v lesoch SR. Súčasná veková štruktúra lesov, ktorá je charakterizovaná vyšším plošným zastúpením starších lesných porastov vo vekových stupňoch 8 – 15+, kde sú akumulované vysoké zásoby dreva (obrázok 2.3-3), sa bude najmä v hospodárskych lesoch postupne meniť v prospech nižších vekových stupňov s nižšími zásobami dreva (obrázok 2.2-3).

Na obrázkoch 2.3-4 a 2.3-c v prílohe sú uvedené objemy a podiely zásob dreva v lesoch v SR podľa vekových stupňov a lesných drevín. V mladších lesných porastoch (vo vekových stupňoch 3 až 6) bola

najvyššia zásoba pri smreku pred bukom. V ostatných vyšších vekových stupňoch prevládala zásoba buka pred smrekom, dubom a ostatnými ihličnatými drevinami.

Obrázok 2.3-4 Zásoba dreva v lesoch SR podľa vekových stupňov a lesných drevín (milión m³)

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 2026

Vysvetlivky: SM – smrek obyčajný, OI – ostatné ihličnany, DB – dub letný a dub zimný, CR – dub cerový, BK – buk lesný, JV – javory, JS – jaseň štíhly, BT – bresty, HB – hrab obyčajný, OL – ostatné listnáce

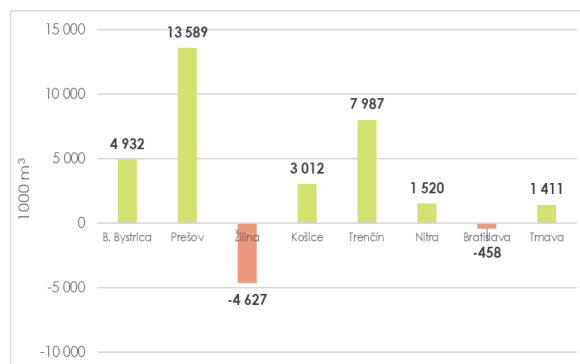
Na obrázku 2.3-d v prílohe je uvedené rozdelenie zásob dreva podľa vekových stupňov a kategórií lesa. Vo všetkých vekových stupňoch okrem posledného (15+) sú najvyššie zásoby dreva v hospodárskych lesoch. Vo vekových stupňoch 15+ je najvyššia zásoba dreva v ochranných lesoch, z ktorých sa veľká časť nachádza v chránených územiach.

V lesoch obhospodarovovaných štátnymi organizáciami (ďalej len: „štátne lesy“) sa z celkovej zásoby dreva nachádza 49,8 %, zvyšok (50,2 %) sa nachádza v lesoch obhospodarovovaných neštátnymi obhospodarovateľmi lesov (ďalej len: „neštátne lesy“; NL). V štátnych lesoch je v súčasnosti nižší podiel zásoby ihličnatého dreva (47 %) a naopak vyšší podiel zásoby listnatých drevín (51,5 %) (obrázok 2.3-a v prílohe). Neštátne lesy majú v porovnaní so štátnymi lesmi v rubne zreých porastoch (spravidla vo vekových stupňoch 8-14) v lesoch využiteľných na produkciu dreva vyššie zásoby drevnej hmoty o 11,7 mil. m³, z toho viac ihličnatého dreva o 10,1 mil. m³ a listnatého dreva o 1,7 mil. m³ (obrázok 2.3-b v prílohe). Z uvedeného vyplýva vyšší súčasný potenciál ťažby najmä ihličnatého dreva v neštátnych lesoch.

Obrázok 2.3-5a Zásoba dreva podľa krajov v rokoch 2025 a 2010

Prameň: NLC, Informačná banka údajov (IBULH) 2026

Obrázok 2.3-5b Zmena zásoby dreva podľa krajov od roku 2010

Najvyššia zásoba dreva (115,8 mil. m³, 23,7 % z celkovej zásoby dreva na lesných pozemkoch v SR) bola v roku 2025 v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Od roku 2010 sa zásoba dreva najviac zvýšila v Prešovskom kraji (o 13,6 mil. m³), v dôsledku čoho sa Prešovský kraj zaradil na druhé miesto s objemom zásoby dreva 101,0 mil. m³. Zásoba dreva sa najviac znížila v Žilinskom samosprávnom kraji (o 4,6 mil. m³), najmä v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov na drevine smrek. Podiel zásoby ihličnatých drevín (najmä smreka) z celkovej zásoby dreva bol v roku 2025 v tomto kraji 76,6 %. Zásoba dreva sa znížila aj v Bratislavskom kraji o 458 tis. m³.

Zásoba mŕtveho dreva v lesoch

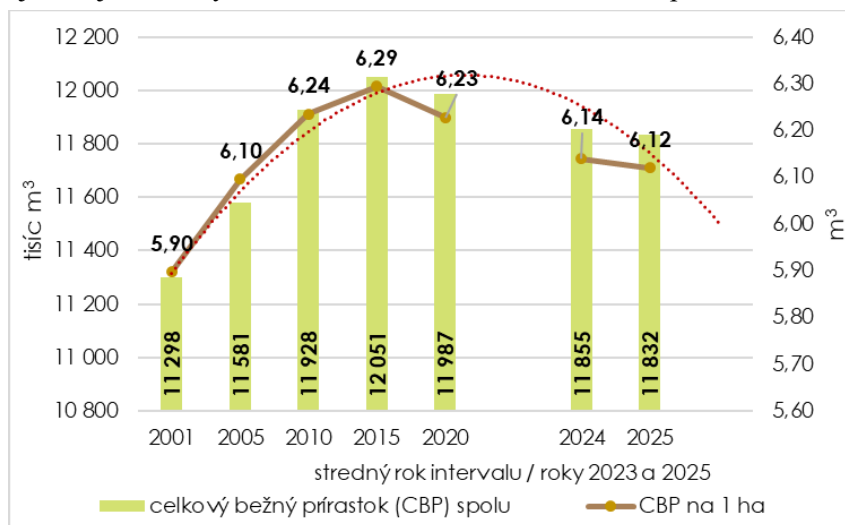
Dôležitou zložkou lesných ekosystémov je aj mŕtve drevo, ktoré by sa malo v lesoch ponechávať v rozsahu primeranom ich funkčnému zameraniu. Podľa výsledkov NIML 2 (Národná inventarizácia a monitoring lesov SR) sa v lesných porastoch nachádza $87,0 \pm 5,7$ mil. m³ mŕtveho dreva (stojace sucháre, pne, ležiace hrubé a tenké drevo), čo je priemerne $45,2 \pm 2,8$ m³ na ha. Objem zásoby stojaceho a ležiaceho mŕtveho dreva s hrúbkou nad 10 cm (bez pňov a tenkého dreva do 10 cm) v lesoch SR je podľa Správy o stave európskych lesov (2025) jedným z najvyšších v Európe: 28,0 m³ na ha, čo je tretí najvyšší objem spomedzi krajín, ktoré sledujú tento ukazovateľ; väčší objem reportovalo už len Švajčiarsko (31,8 m³/ha) a Gruzínsko (29 m³/ha). Porovnateľný objem mŕtveho dreva ako SR uvádza aj Nemecko (25 m³/ha) a Francúzsko (25,5 m³/ha), zatiaľ čo susedné krajiny ako Rakúsko a Česká republika uvádzajú objem mŕtveho dreva 22-23 m³/ha. Naopak Fínsko, krajina s najvyššou lesnatosťou v Európe, eviduje len 6 m³/ha mŕtveho dreva.

Rastúci trend objemu mŕtveho dreva v európskych krajinách je odôvodňovaný najmä pôsobením škodlivých činiteľov v dôsledku klimatických zmien, ako aj širším uplatňovaním prírody blízkeho spôsobu hospodárenia a certifikačných schém, ktoré podporujú ponechávanie mŕtveho dreva v lesoch.

Súčasný objem mŕtveho dreva v SR je dôsledkom pôsobenia škodlivých činiteľov s následným zhoršovaním zdravotného stavu lesa a prirodzenej dynamiky vývoja lesných porastov. Pôsobenie týchto hlavných faktorov umocňujú aj obmedzenia a zákazy lesohospodárskych činností uplatňované na základe osobitných predpisov.

Prírastky objemu zásob dreva v lesoch

Celkový bežný prírastok (CBP) dreva v lesných porastoch SR (bez plochy holiny) dosiahol v roku 2025 objem 11,83 mil. m³ dreva, resp. 6,12 m³/ha. Ročný CBP vyjadruje objem dreva, ktorý v lesných porastoch prirastie za jeden rok. Od roku 2015 je pozorovaný trend každoročného poklesu CBP spolu aj na 1 ha. Vývoj CBP je uvedený na obrázku 2.3-5 a v tabuľke 2.3-b v prílohe.

Obrázok 2.3-5 Vývoj celkového bežného prírástku spolu a na 1 ha

Prameň: NLC, 2000-2026.

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných, resp. 3-ročných obdobiach: 2000-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za rok 2024 a 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

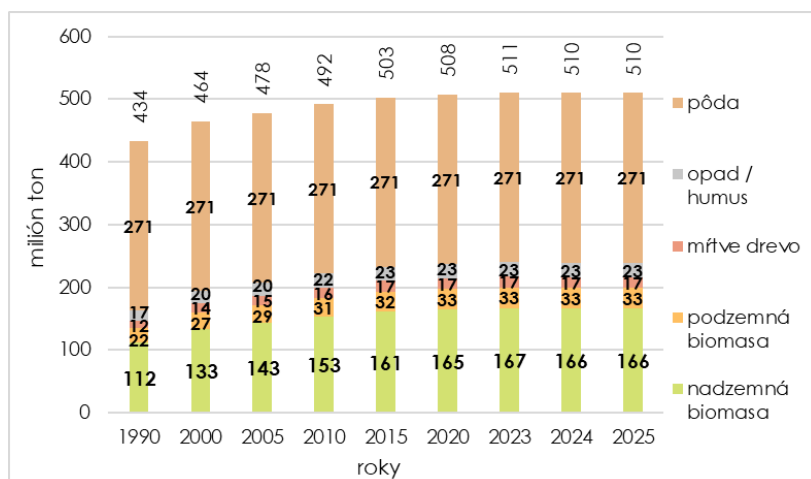
Priemerný rubný prírastok (PRP) dreva v lesných porastoch SR (bez plochy holiny) dosiahol hodnotu 8,30 mil. m³, resp. 4,24 m³/ha, a z toho 6,44 mil. m³, resp. 4,56 m³/ha v hospodárskych lesoch. PRP predstavuje prírastok lesných porastov v ich rubnej dobe a podľa § 29 ods. 5 písm. e) vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva SR č. 453/2006 Z. z. o hospodárskej úprave lesov a o ochrane lesa v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 453/2006 Z. z.“) sa využíva aj ako ukazovateľ na určenie objemu obnovnej ťažby v hospodárskych lesoch pri hospodárskom spôsobe podrastovom a holorubnom.

Pre účely zhodnotenia vyrovnanosti a udržateľnosti ťažbových možností je dôležitý stav a vývoj celkového priemerného prírástku (CPP), ktorý vyjadruje priemernú celkovú objemovú produkciu

v rubnej dobe. Objem CPP v roku 2025 dosiahol hodnotu 12,69 mil. m³, resp. 6,56 m³/ha, a z toho 9,80 mil. m³, resp. 6,95 m³/ha v hospodárskych lesoch.

Zásoba uhlíka v lesoch

Zdravé a stabilné lesy sú dôležitou zložkou krajiny aj z hľadiska ich významného podielu na sekvestracii (tzn. viazaní a ukladaní) zásob uhlíka v biomase, mŕtvom dreve, opade (nekromase) a v pôde.

Obrázok 2.3-5 Vývoj zásoby uhlíka v lesoch SR

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1991-2026

Zásoby uhlíka v lesoch v živej biomase, nekromase a v lesnej pôde v roku 2025 dosiahli hodnotu 510,0 mil. ton (o 7 mil. t viac oproti roku 2015). Najväčšie množstvo uhlíka je viazané v pôde (270,5 mil. t) a v nadzemnej stromovej biomase (166 mil. t) (tabuľka 2.3-c v prílohe a obrázok 2.3-5). S ohľadom na súčasný trend vývoja vekového zloženia lesov možno aj súčasnú hodnotu zásoby uhlíka viazaného v nadzemnej biomase považovať za blízku maximálnej hodnoty. Súbežne s očakávaným poklesom zásoby dreva v lesoch bude dochádzať aj k poklesu zásob uhlíka viazaného v jeho jednotlivých bilančných kategóriách.

Pri posudzovaní uhlíka v lesoch sa rozlišuje jeho „zásoba“, t. j. celkové množstvo akumulovaného uhlíka na plošnú jednotku a „záchyt“, t. j. množstvo uhlíka zachyteného za časovú jednotku, spravidla za jeden rok. Pre zásobu uloženého uhlíka sú dôležité najmä staršie lesy s najvyšším akumulovaným množstvom uhlíka na hektár. Ukladanie nového uhlíka z atmosféry prostredníctvom prírastku najlepšie zabezpečujú dreviny a porasty s rýchlym rastom, teda mladšie porasty a plantáže. Vývoj zásoby a záchytu uhlíka v jednotlivých porastoch významne ovplyvňuje spôsob obhospodarovania lesov (holorubný, podrastový, výberkový, bez zásahu). Pralesy a iné neobhospodarované lesy sú z hľadiska dlhodobej bilancie uhlíka konštantné, čiže akumulujú práve toľko uhlíka, koľko prirodzeným procesom odumierania a rozkladu uvoľnia. Absentuje v nich kategória uhlíka vo výrobkoch z vyťaženého dreva.

Otázku ako zabezpečiť čo najvyššiu sekvestraciu uhlíka v lesných ekosystémoch treba riešiť veľmi citlivo a s ohľadom na viacero dôležitých skutočností. Aj v pralesoch a v iných neobhospodarovávaných lesoch dochádza po vetrových polomoch, požiaroch či silnom napadnutí hmyzom k radikálnej zmene štruktúry zásob uhlíka v jednotlivých zložkách lesa a následne aj k zníženiu jeho zásoby a záchytu (príkladom sú rozsiahle plochy odumretého lesa v CHÚ). V obidvoch prípadoch, pri aktívnom aj pasívnom (bezzásahovom) manažmente, je rozhodujúce to, akým spôsobom sa drevo využije. Pri vyťažení lesného porastu a vhodnom využití dreva môže zostať uhlík viazaný vo výrobkoch z vyťaženého dreva dlhšie, než keby bolo drevo ponechané v lese na postupný rozklad. Navyše sa uspokojí spoločenský dopyt po dôležitej surovine. Naopak pri využití dreva na energetické účely a výrobky z dreva s krátkou životnosťou sa uhlík z nich uvoľní do ovzdušia rýchlejšie než pri prirodzenom rozklade mŕtveho dreva.

V spoločnosti je však veľký záujem aj po výrobkoch s krátkodobou spotrebou, ako je papier (najmä hygienické potreby), ale aj palivové drevo (najmä v krízových časoch pre fosilné palivá). Preto je síce dôležité uprednostňovať zachovanie uhlíka vo výrobkoch z vyťaženého dreva alebo biomase na čo najdlhšiu dobu, ale rovnako treba akceptovať aj rozmanitý spoločenský dopyt. V obidvoch

prípadoch, aktívneho či pasívneho manažmentu, odumretie stromu znamená ukončenie jeho prírastku, a teda aj ďalšieho viazania uhlíka. V následných porastoch sa uhlík znova postupne akumuluje bez ohľadu na to, či vznikli po prirodzenej, kombinovanej alebo umelej obnove. Vo výrobkoch s najdlhšou životnosťou (drevodomy, nábytok, iné výrobky dlhodobej spotreby) je uhlík „uskladnený“ mnoho desiatok až stoviek rokov. Ak sa však drevo použije ako palivo, jeho spálením sa CO₂ dostáva hneď späť do atmosféry. Zvážiť treba tiež dôsledky presahujúce lokálnu či regionálnu úroveň. Zníženie ťažby dreva môže mať priaznivý účinok na ukladanie uhlíka na jednom mieste, ale na globálnej úrovni môže cez dopyt a medzinárodný obchod spôsobiť zvýšenie ťažby dreva v iných krajinách, a to aj spôsobom s trvalým odlesnením, degradáciou a devastáciou územia.

Ukazuje sa, že podpora odolnosti lesov rôznymi adaptačnými opatreniami výrazne ovplyvní aj bilancie zásob uhlíka. Dlhodobo bude zrejme nevyhnutná optimálna kombinácia rôznych opatrení – od sledovania prirodzenej adaptácie, cez vhodné formy zlepšovania drevinovej a priestorovej štruktúry lesov, a tým aj ich odolnosti prostredníctvom prírode blízkeho hospodárenia, až po asistovanú migráciu, t. j. umelú obnovu odolnými introdukovanými drevinami v najextrémnejších prípadoch zmeny klímy na regionálnej úrovni.

Zhrnutie a závery podkapitoly 2.3 Zásoba dreva a uhlíka v lesoch

V roku 2025 dosiahla zásoba dreva na lesných pozemkoch v SR 489,3 mil. m³ a od roku 2020 osciluje na úrovni okolo 486,7 mil. m³.

Od obdobia kulminácie naďalej pokračuje už približne desať rokov trvajúci pokles zásoby ihličnatého dreva, ktorá v roku 2025 dosiahla 188,8 mil. m³. Zásoba listnatého dreva dosiahla 300,5 mil. m³ a oproti roku 2024 sa zvýšila o 2,5 mil. m³. Pomer zásoby ihličnatého a listnatého dreva v SR bol 39 % ku 61 %. Priemerná zásoba dreva na hektár bola 250 m³ hr. b. k. Pri ihličnatých drevinách to bolo 279 m³ a pri listnatých 234 m³. V lesoch na nelesných pozemkoch (tzv. bielych plochách) sa nachádzala zásoba dreva s objemom 46 ± 7 mil. m³. Najvyššia zásoba dreva (115,8 mil. m³, 23,7 % z celkovej zásoby dreva) bola v roku 2025 v Banskobystrickom samosprávnom kraji. Od roku 2010 sa najviac zásoba dreva zvýšila v Prešovskom kraji (o 13,6 mil. m³). Zásoba dreva sa najviac znížila v Žilinskom samosprávnom kraji (o 4,6 mil. m³), najmä v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov na drevine smrek. V lesoch SR sa nachádza jedna z najvyšších zásob mŕtveho dreva v Európe. Celkový bežný prírastok, t. j. objem dreva, ktorý v lese prirastie za jeden rok, v roku 2025 dosiahol objem 11,83 mil. m³ dreva, resp. 6,12 m³/ha. Od roku 2015 je pozorovaný trend každoročného poklesu CBP spolu aj na 1 ha, pričom je dlhodobo vyšší ako realizovaná ťažba dreva (pozri kap. 4.4). Zásoby uhlíka v lesoch v živej biomase, nekromase a v lesnej pôde v roku 2025 dosiahli hodnotu 510 mil. ton, pričom najviac uhlíka sa ukladá v lesnej pôde a nadzemnej živej biomase a najmenej uhlíka sa ukladá v mŕtvom dreve.

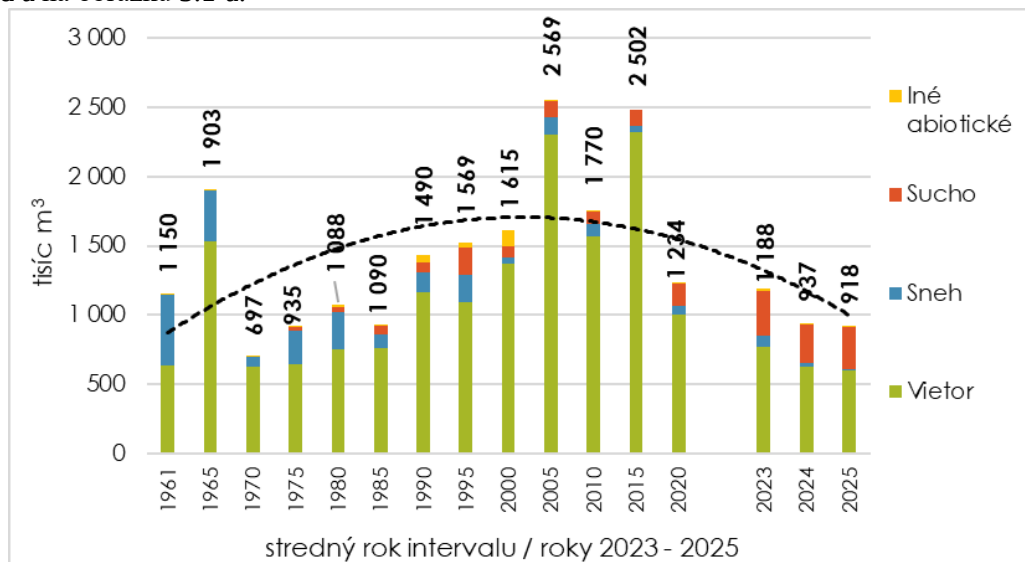
3. Škodlivé činitele a zdravotný stav lesov

V roku 2025 sa nevyskytli výrazné extrémny počasia, ktoré by zásadným spôsobom ovplyvnili zdravotný stav lesov. Z pohľadu ochrany lesa sa pozornosť sústredila na asanáciu stromov v smrečinách poškodených pôsobením podkôrneho hmyzu, ako aj stromov atraktívnych pre napadnutie biotickými škodlivými činiteľmi. Opatrenia boli zamerané najmä na zabránenie premnoženia a šírenia podkôrneho hmyzu a stabilizáciu zdravotného stavu smrekových lesov. V roku 2025 bol celkový objem stromov poškodených škodlivými činiteľmi v lesoch 4,2 mil. m³, pričom do tohto objemu bol zarátaný aj objem dreva stromov poškodených škodlivými činiteľmi v lesoch, ktorý evidenčne prešiel z roku 2024 do roku 2025. Objem vykonanej asanačnej ťažby bol 3,608 mil. m³, t. j. 85,9 % z celkového objemu dreva poškodených stromov. Objem asanačnej ťažby s ponechaním dreva v poraste a asanačnej ťažby nevykonanej k 31. decembru 2025 bol 0,590 mil. m³. V roku 2025 sa znížil podiel asanačnej ťažby a na celkovej ťažbe na 45,1 %, čo predstavuje pokles o 7,8 percentuálnych bodov v porovnaní s rokom 2024.

3.1 Abiotické škodlivé činitele v lesoch a vykonané opatrenia

V roku 2025 abiotické škodlivé činitele najmä vietor, sneh, námraza, sucho a podmáčanie, spôsobili poškodenie stromov v lesných porastoch v objeme takmer 0,92 mil. m³, z čoho 483 tis. m³ predstavovalo listnaté drevo. Z listnatých drevín bola najviac poškodená drevina buk s objemom 322 tis. m³ a z ihličnatých drevín smrek s objemom 224 tis. m³. Najvýznamnejším abiotickým škodlivým činiteľom v lesoch bol vietor, ktorý poškodil stromy v lesných porastoch v objeme 603 tis. m³ dreva.

V roku 2025 sa spracovalo 893 tis. m³ dreva stromov poškodených abiotickými škodlivými činiteľmi v lesoch. K 31. decembru 2025 zostali v porastoch nespracované stromy poškodené abiotickými škodlivými činiteľmi v lesoch v objeme 88 tis. m³. Najviac dreva z poškodených stromov bolo spracované v Košickom samosprávnom kraji (215 tis. m³). Rozsah pôsobenia abiotických škodlivých činiteľov v lesoch je uvedený na obrázku 3.1-1 a v prílohe správy v tabuľkách 3.1-a až 3.1-d a na obrázku 3.1-a.

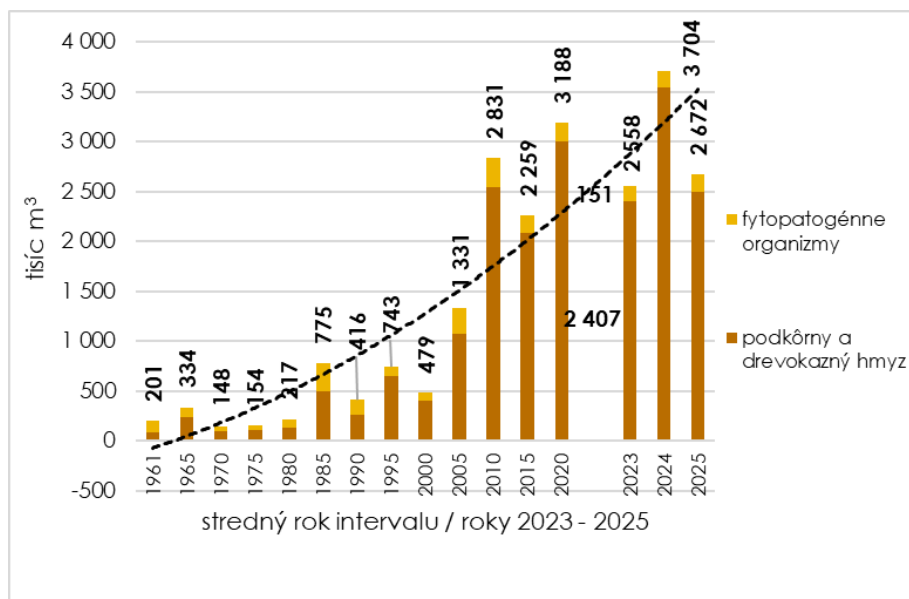

Obrázok 3.1-1 Vývoj objemu dreva stromov poškodených abiotickými škodlivými činiteľmi v lesoch
Prameň: NLC 2026

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných, resp. 3-ročných obdobiach: 1960-1962, 1963-1967, 1968-1972, 1973-1977, 1978-1982, 1983-1987, 1988-1992, 1993-1997, 1998-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 2023 až 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

3.2 Biotické škodlivé činitele v lesoch a vykonané opatrenia

V roku 2025 biotické škodlivé činitele v lesoch spôsobili poškodenie stromov v lesných porastoch v objeme takmer 2,7 mil. m³ dreva, z toho podkôrnym hmyzom a ostatnými živočíšnymi škodcami 2,5 mil. m³ dreva.

Obrázok 3.2-1 Vývoj objemu dreva stromov poškodených biotickými škodlivými činiteľmi v lesoch

Prameň: NLC 2026

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných, resp. 3-ročných obdobiach: 1960-1962, 1963-1967, 1968-1972, 1973-1977, 1978-1982, 1983-1987, 1988-1992, 1993-1997, 1998-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 2023 až 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

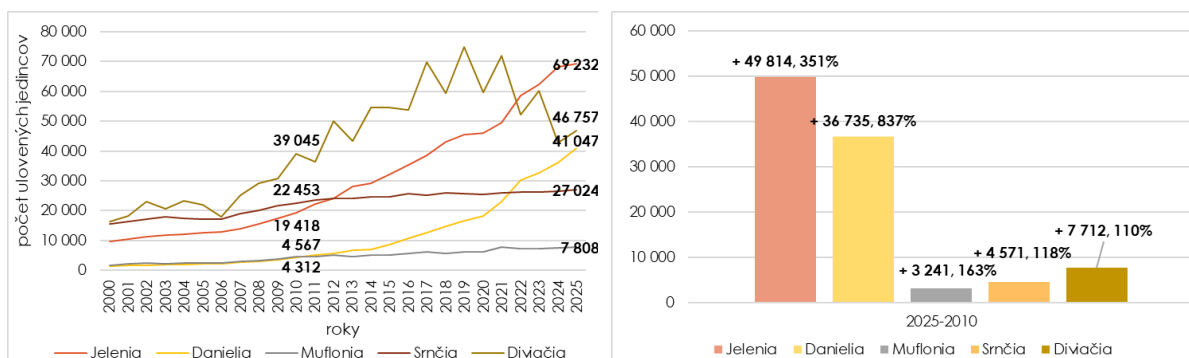
Uvedený objem poškodených stromov bol o 1 mil. m³ nižší v porovnaní s rokom 2024. Najvýznamnejším biotickým škodlivým činiteľom v lesoch bol lykožrút smrekový, ktorý poškodil stromy v objeme viac ako 2,1 mil. m³ dreva. Najviac poškodenou drevinou bol smrek (2,3 mil. m³ dreva). Najvýznamnejším fytopatogénnym organizmom bol rod húb podpňovka, ktorý spôsobil poškodenie stromov v objeme 82 tis. m³ dreva.

V roku 2025 sa spracovalo vyše 2,7 mil. m³ dreva stromov poškodených biotickými škodlivými činiteľmi v lesoch. K 31. decembru 2025 zostalo v porastoch nespracované drevo stromov poškodených biotickými škodlivými činiteľmi v lesoch v objeme 495 tis. m³. Najviac dreva z poškodených stromov pôsobením podkôrneho a drevokazného hmyzu (1,1 mil. m³) a fytopatogénnych organizmov (0,86 mil. m³) bolo spracované v Žilinskom samosprávnom kraji. Rozsah pôsobenia biotických škodlivých činiteľov (podkôrny a drevokazný hmyz, ostatní živočíšni škodcovia a fytopatogénne organizmy) v lesoch je uvedený na obrázku 3.2-1 a v prílohe správy v tabuľkách 3.2-a až 3.2-h a na obrázkoch 3.2-a a 3.2-b.

V súvislosti s realizáciou opatrení zameraných na zisťovanie a evidenciu výskytu biotických škodlivých činiteľov v lesoch bolo v roku 2024 nainštalovaných a prevádzkovaných 4,8 tis. kusov lapákov, čo bolo o 13,2 tis. ks menej ako v roku 2024 a 51 tis. kusov lapačov, čo bolo o 23 tis. ks viac ako v roku 2024. V roku 2025 sa ako lapáky využívali už vyťažené kmene uložené na skladoch dreva v oblasti Horehronia. Odkôrnilo sa 1,8 tis. m³ kmeňov stromov poškodených biotickými škodlivými činiteľmi v lesoch, čo bolo o 0,7 tis. m³ viac oproti roku 2024. Na ploche 238 ha sa vykonalo spálenie vetiev a zvyškov po ťažbe. V rámci chemickej ochrany a obrany sa aplikovali fungicídy na ploche 639 ha lesov, insekticídy proti podkôrnemu hmyzu na poškodenom smrekovom dreve v objeme na 28 tis. m³, proti tvrdoňovi smrekovému na 57 ha lesov a rodenticídy na ploche 34 ha lesov. Odstraňovanie buriny herbicídmi sa vykonalo na ploche 249 ha lesov.

K významným biotickým škodlivým činiteľom v lesoch, ktoré sa podieľali na poškodení lesných porastov patrí aj zver. Škody spôsobené zverou na lesných porastoch boli v poľovníckej štatistike v roku 2025 vyčíslené vo výške 1,011 mil. €, čo je oproti roku 2024 viac o 0,202 mil. €. V prepočte na 1 ha poľovnej plochy (4,464 mil. ha) bola priemerná škoda 0,23 €. Na 1 ha lesných pozemkov to predstavovalo priemernú škodu 0,51 €. Najväčšie bolo poškodenie lesných porastov zverou v samosprávnych krajoch Žilina (26,7 %) a Bratislava (25,7 % z celkovej škody). Škody zverou spôsobujú najmä zvýšené stavy jelenej a danialej zveri. Ochranné opatrenia proti škodám zverou sú zamerané najmä na reguláciu početných stavov zveri a ochranu lesných porastov. Rastúci trend lovu hlavných druhov raticovej zveri od roku 2000 je uvedený na obrázku 3.2-2a. Nárast počtu ulovených

jedincov, ktorý u niektorých druhov zveri vzrástol v posledných rokoch niekoľkonásobne, je uvedený na obrázku 3.2-2b.

Obrázok 3.2-2a Vývoj lovu hlavných druhov raticovej zveri (počet)

Obrázok 3.2-2b Zvýšenie počtu ulovených jedincov v roku 2025 oproti roku 2010 (počet, %)

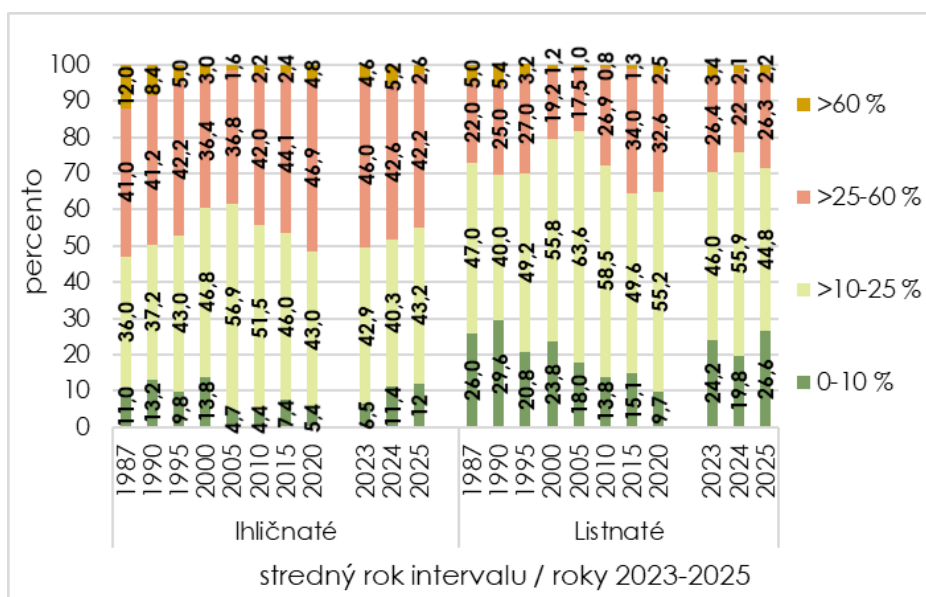
Prameň: Poľnícka štatistika, 2026. Poznámka: Uvedené početnosti na obrázku 3.2-2a sú za roky 2010 a 2025

3.3 Antropogénne škodlivé činitele v lesoch

V dôsledku pôsobenia antropogénnych škodlivých činiteľov v lesoch boli v roku 2025 poškodené stromy v lesných porastoch v objeme 13 tis. m³. Spracovalo sa 13,3 tis. m³ dreva. Vo väčšej miere boli poškodzované ihličnaté dreviny (69 %). Najvýznamnejšími antropogénnymi škodlivými činiteľmi boli krádež dreva (6 tis. m³), imisie (3,6 tis. m³) a iné antropogénne činitele (3,6 tis. m³). Prehľad štruktúry poškodenia lesov antropogénnymi škodlivými činiteľmi je uvedený v prílohe správy v tabuľkách 3.3-a až 3.3-c a na obrázku 3.3-a.

3.4 Zdravotný stav lesov

Zdravotný stav lesov sa pre účely tejto správy hodnotí na základe defoliácie lesných drevín. V defoliácii sa odzrkadľujú vnútorné aj vonkajšie vplyvy faktorov (najmä genetické, klimatické, stanovištné, vplyv znečistenia ovzdušia), ktoré ovplyvňujú zdravotný stav jednotlivých stromov. V roku 2025 sa hodnotenie defoliácie vykonalo na 100 trvalých monitorovacích plochách. Na základe okulárneho odhadu defoliácie s presnosťou na 5 % boli jednotlivé stromy zatriedené do medzinárodnej 5-triednej stupnice (stupe defoliácie 0 – 4). Výsledky hodnotenia sú uvedené v tabuľke 3.4-a v prílohe a na obrázku 3.4-1.

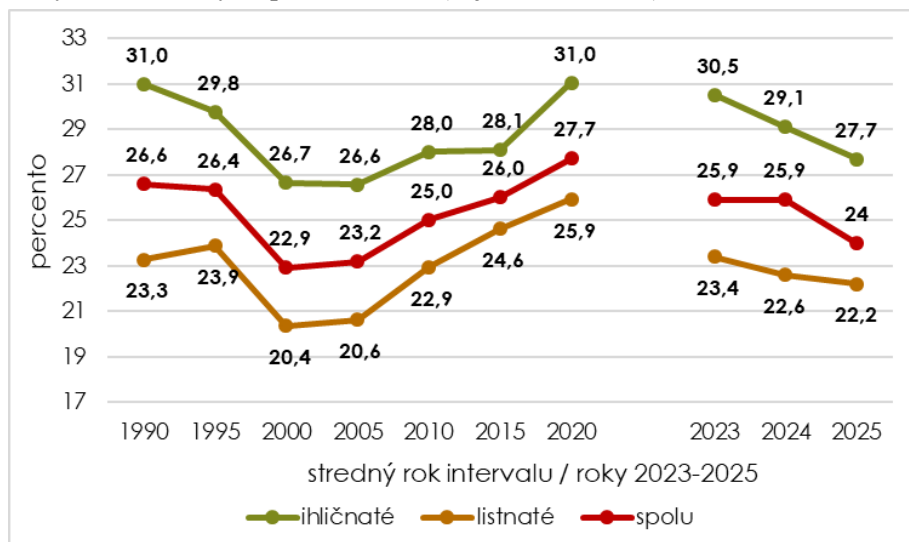
Obrázok 3.4-1 Vývoj poškodenia skupín ihličnatých a listnatých drevín podľa stupňov defoliácie (%)

Prameň: NLC; Monitoring lesov Slovenska. ČMS Lesy 1987-2025

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných obdobiach: 1988-1992, 1993-1997, 1998-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 1987, 2023-2025 zodpovedajú údajom zisteným v daných rokoch.

Podiel ihličnatých drevín v stupňoch defoliácie 2 až 4 v roku 2025 bol 44,8 %. Jedná sa o stromy s defoliáciou 26 – 60 % (stredne defoliované), 61 – 99 % (silne defoliované) a 100 % (mŕtve stromy). Uvedené hodnota (44,8 %) bola nižšia v porovnaní so stredným rokom 2020 o 3 %, čo predstavuje mierne zlepšenie. Avšak v porovnaní s rokom 2005, v ktorom bola hodnota tohto ukazovateľa najnižšia (35 %), to bolo viac o 8 percentuálneho bodu. Podiel listnatých drevín v stupňoch defoliácie v roku 2025 bol 28,6 % a v porovnaní s rokom 2024 sa zvýšil o 4,5 %, čo predstavuje mierne zhoršenie (obrázok 3.4-1). Podrobnejšie údaje o poškodení najviac zastúpených drevín v SR, skupín drevín (ihličnatých a listnatých) a spolu podľa stupňov defoliácie v % sa uvádzajú v prílohe tabuľke 3.4-a.

Z údajov prezentovaných na obrázku 3.4-1 vidno výrazné zmeny v defoliácii ihličnatých aj listnatých drevín, ktoré najmä v ostatných približne pätnástich až dvadsiatich rokoch pravdepodobne súvisia s aktuálnymi klimatickými podmienkami (najmä so suchom).

Obrázok 3.4-2 Vývoj priemernej defoliácie ihličnatých, listnatých drevín a spolu

Prameň: NLC; Monitoring lesov Slovenska. ČMS Lesy 1990-2025

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných obdobiach: 1988-1992, 1993-1997, 1998-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022.

Roky 2023-2025 sa uvádzajú samostatne s údajmi zistenými v danom roku.

Trendy priemernej defoliácie pri ihličnatých a listnatých drevinách vykazujú podobný priebeh, s poklesom priemernej defoliácie na najnižšie hodnoty okolo rokov 2000 až 2005 a s jej následným nárastom až do roku 2022 (obrázok 3.4-2). V rokoch 2023 až 2025 došlo u väčšiny drevín k výraznému poklesu priemernej defoliácie. Priemerná defoliácia bola v roku 2025 pri ihličnatých drevinách 27,7 % a pri listnatých drevinách 22,2 %.

Trend vývoja defoliácie jednotlivých druhov drevín sa uvádza v prílohe na obrázku 3.4-a. Z ihličnatých drevín má defoliácia dlhodobu klesajúcu tendenciu pri drevine jedľa a to aj napriek sezónnemu zhoršeniu v roku 2024. V roku 2025 bola na úrovni 14,6 %, čo predstavuje doposiaľ najlepší zaznamenaný stav od roku 1989. Naopak u smreka sme zaznamenali mierny nárast defoliácie (27,7 %). Napriek priebežnému zhoršovaniu stavu u borovice približne od roku 2000 sme v roku 2025 sledovali mierne zlepšenie (32,6 %). Pri dvoch najviac zastúpených listnatých drevinách (dub, buk) má defoliácia v posledných troch rokoch tendenciu poklesu alebo stagnácie. Výnimkou je hrab, ktorého defoliácia sa medziročne zvýšila v dôsledku silného plodenia. Najviac poškodenou listnatou drevinou je dlhodobu dub (25,7 %), a naopak drevina buk vykazuje mierne zlepšenie (18,6 %).

Z hľadiska produkcie dreva je významný vzťah medzi defoliáciou a hrúbkovým prírastkom drevín. Z dlhodobého porovnávania vyplývajú značné rozdiely medzi drevinami (obrázok 3.4-b v prílohe). Dlhodobú tendenciu znižovania hrúbkového prírastku možno pozorovať najmä pri drevinách buk a borovica. V roku 2025 sme zaznamenali nárast v prípade jedle a výraznejšie zníženie radiálneho rastu u duba. Za kritickú hranicu limitujúcu hrúbkový prírastok sa považuje defoliácia na úrovni 30 – 40 %.

3.5 Vyhodnotenie opatrení na zabránenie zhoršovania zdravotného stavu lesných porastov

Hlavnými opatreniami na ochranu lesa pred škodami spôsobovanými škodlivými činiteľmi v lesoch je včasná a dôsledná asanácia dreva poškodených stromov, jeho odstránenie z lesných porastov, štiepkovanie, pálenie zvyškov po ťažbe a cielená dočasná ochrana aplikáciou autorizovaných prípravkov na ochranu lesa a autorizovaných pomocných prípravkov. Opatrenia zamerané na zisťovanie a evidenciu výskytu a vývojového štádia škodlivých činiteľov v lesoch sa vykonali diferencovane podľa aktuálnej situácie v jednotlivých regiónoch (kapitola 3.2). V porovnaní s rokom 2024 sa výrazne zvýšil počet inštalovaných lapačov podkôrneho hmyzu, pričom ich počet dosiahol 51 tis. kusov, čo bolo o 23 tis. ks viac ako v roku 2024. Naopak počet lapákov sa znížil na 4,8 tis. kusov, najmä z dôvodu využívania už vyťažených kmeňov uložených na skladoch dreva v oblasti Horehronia.

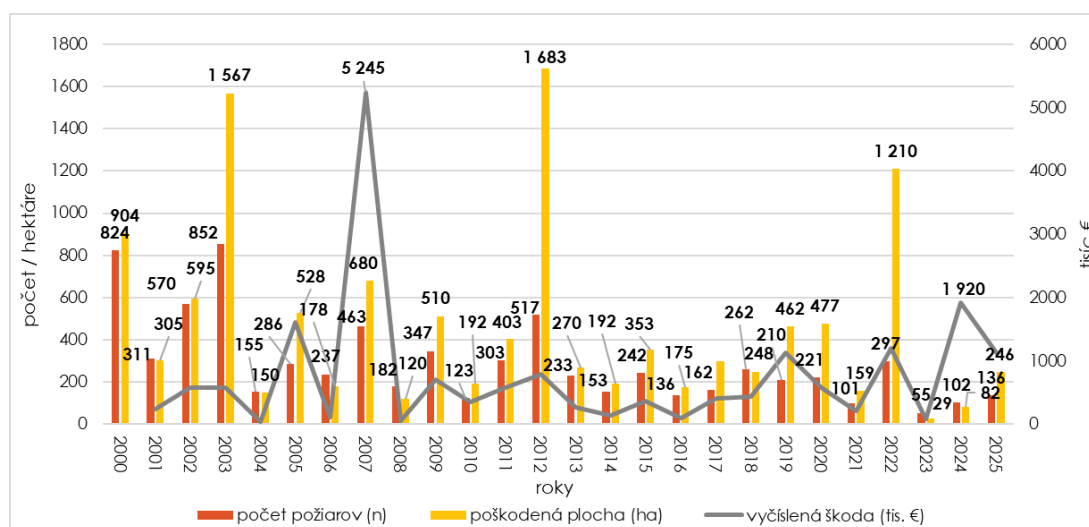
Sucho z rokov 2018 a 2022 sa prejavilo aj v zhoršovaní zdravotného stavu lesov počas roku 2025. Došlo k poškodeniu drevín ako buk, iné listnaté stromy a výrazne oslabilo drevinu smrek a ostatné ihličnany. Najmä drevinu smrek na nevhodných stanovištiach bola vystavená zvýšenému riziku napadnutia podkôrnymi druhmi hmyzích škodcov. V porovnaní s rokom 2024 však došlo k zníženiu objemu dreva poškodeného biotickými škodlivými činiteľmi, ako aj k poklesu podielu asanačnej ťažby na celkovej ťažbe dreva. Objem vykonanej asanačnej ťažby, ktorý bol v roku 2022 najnižší za posledných 20 rokov (2,76 mil. m³), sa postupne zvyšoval a v roku 2024 dosiahol 4,57 mil. m³. Avšak v roku 2025 objem vykonanej asanačnej ťažby dosiahol hodnotu 3,608 mil. m³, čo predstavovalo 45,1 % z celkovej ťažby dreva. V porovnaní s rokom 2024 (52,8 %) tak podiel asanačnej ťažby klesol o 7,7 percentuálnych bodov, čo naznačuje mierne zlepšenie situácie v zdravotnom stave lesných porastov.

Ochranné opatrenia proti škodám zverou boli zamerané najmä na reguláciu ich početnosti a ochranu lesných porastov. Pokračoval trend rastúceho lovu hlavných druhov raticovej zveri z dôvodu ich vysokej početnosti. V porovnaní s rokom 2010 sa zvýšil počet ulovených jedincov jelenej zveri viac než trojnásobne a danielovej zveri viac ako deväťnásobne.

Podrobnosti o opatreniach, ktoré boli vykonané v roku 2025 na zabránenie zhoršovania zdravotného stavu lesných porastov sú uvedené v kapitolách 3.1 až 3.3.

3.6 Ochrana lesov pred požiarmi

Podľa evidencie Požiarnotechnického a expertízneho ústavu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky v Bratislave (PTEÚ MV SR) bolo v roku 2025 zaznamenaných 136 lesných požiarov, pričom celková požiarom poškodená plocha dosiahla 245,92 ha. Celková spôsobená škoda bola vyčíslená na 1 128,5 tis. €. V porovnaní s rokom 2024 boli počet požiarov aj rozloha poškodenej plochy lesných porastov vyššie, avšak v rámci celého sledovaného obdobia ide stále o priemerné hodnoty. Hoci celková vyčíslená škoda medziročne výrazne klesla (2024: 1 919,5 tis. €), v celom sledovanom období predstavuje piatu najvyššiu hodnotu. Pri lesných požiaroch v roku 2025 zahynula 1 osoba a 1 osoba utrpela zranenia.

Obrázok 3.6-1 Vývoj počtu lesných požiarov, poškodenej plochy a vyčíslenej škody

Prameň: PTEÚ MV SR, Vyracoval: NLC 2026.

Najviac požiarov bolo evidovaných v okresoch Poprad (11), Čadca a Liptovský Mikuláš (po 9), Kežmarok a Spišská Nová Ves (po 7). Najväčšia plocha poškodená lesnými požiarimi bola v okresoch Rožnava (58 ha), Levice (36,19 ha), Námestovo (30,91 ha). Najväčšie škody spôsobili lesné požiare v okresoch Levice (500 tis. €), Námestovo (206 tis. €), Gelnica (106 tis. €). Najčastejšími príčinami lesných požiarov boli nezistené príčiny (47 prípadov), zakladanie ohňov v lese (15) a manipulácia s otvoreným ohňom (15). V roku 2025 najčastejšie horelo v lesoch v marci (24 krát), v júni, v júli a v auguste (po 22 krát). Najnižší počet lesných požiarov (0) bol v mesiaci január. Najväčší počet lesných požiarov (72) bol v zmiešaných lesných porastoch a v listnatých lesoch (28). Najvyššiu škodu 500 000 € spôsobil lesný požiar v obci Bohunice. Požiar bol spôsobený úmyselným zapálením neznámou osobou a pri udalosti zhoreli dva traktory. Podrobnejšie informácie sú uvedené v prílohe správy v tabuľkách 3.6-a až 3.6-d a na obrázku 3.6-a.

Preveniu pred vznikom lesných požiarov zabezpečovali vlastníci, správcovia alebo obhospodarovatelia lesa najmä v čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiaru v zmysle § 6b ods. 1 písm. c) zákona č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarimi v znení neskorších predpisov.

Zhrnutie a závery kapitoly 3 Škodlivé činitele a zdravotný stav lesov

Lesy v SR sú dlhodobo vystavené vysokej frekvencii a intenzite pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch. V roku 2025 nedošlo k výskytu výrazných extrémov počasia, napriek tomu zdravotný stav lesných porastov naďalej ovplyvňovali najmä dôsledky sucha z predchádzajúcich rokov a pokračujúce pôsobenie biotických škodlivých činiteľov.

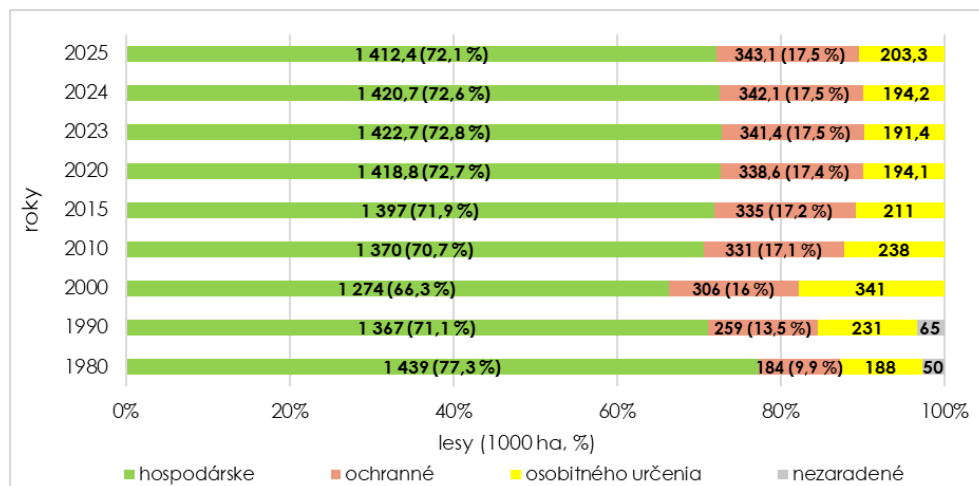
Najväčšie škody v lesoch spôsobujú podkôrny a drevokazný hmyz, ktoré poškodili predovšetkým ihličnaté lesy v objeme 2,5 mil. m³ a vietor (603 tis. m³). Hlavnými opatreniami na ochranu lesa bolo včasné a dôsledné spracovanie dreva stromov poškodených škodlivými činiteľmi v lesoch, jeho vyvezenie z lesných porastov, štiepkovanie, pálenie zvyškov po ťažbe a cieľená dočasná ochrana autorizovanými pesticídmi a pomocnými prípravkami (feromóny, repelenty). V roku 2025 sa z celkového objemu dreva stromov poškodených škodlivými činiteľmi v lesoch (vrátane zostatku z minulých rokov) spracovalo 3,608 mil. m³. Ochranné opatrenia proti škodám zverou sú zamerané najmä na reguláciu ich početnosti a ochranu lesných porastov. Z hľadiska zdravotného stavu lesov bola v roku 2025 priemerná defoliácia ihličnatých drevín 27,7 % (o 1,4 percentuálneho bodu menej ako v roku 2024) a priemerná defoliácia listnatých drevín 22,2 % (o 0,4 percentuálneho bodu menej ako v roku 2024). Za kritickú hranicu limitujúcu hrúbkový prírastok sa považuje defoliácia na úrovni 30 – 40 %. V roku 2025 bolo evidovaných 136 lesných požiarov s celkovou poškodenou (zhorenou) plochou 245,92 ha a spôsobenou škodou 1 128,5 tis. €.

4. Hospodárenie v lesoch

4.1 Kategórie lesov a služby lesných ekosystémov

Zastúpenie lesov podľa kategórií

Lesy v SR sa podľa prevládajúceho využívania členia na tri kategórie: hospodárske, ochranné a osobitného určenia. Na obrázku 4.1-1 sa uvádza vývoj výmery a zastúpenia lesov SR v jednotlivých kategóriách.

Obrázok 4.1-1 Vývoj zastúpenia kategórií lesov (1000 ha, %)

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1981-2026

Najviac zastúpenou kategóriou sú hospodárske lesy (HL). Ich výmera v roku 2025 predstavovala 1 412,4 tis. ha, t. j. 72,1 %. HL sú určené najmä na produkciu dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní plnenia mimoprodukčných funkcií lesov. Uplatňujú sa v nich lesnícke opatrenia v rámci tzv. funkčne integrovaného lesného hospodárstva. Zastúpenie HL bolo vyššie v neštátnych lesoch 76,2 %; v štátnych lesoch bolo 68,1 % (tabuľka 4.1-a v prílohe). Plošné zastúpenie funkčných typov v kategórii HL sa uvádza v tabuľke 4.1-c v prílohe. Výlučne produkčný funkčný typ sa nachádzal na ploche 76 tis. ha, t. j. 3,9 % z výmery lesných porastov v SR. Medzi HL patria aj energetické porasty a lesné plantáže. Výmera HL sa v porovnaní s rokom 2000, v ktorom bola najnižšia, zvýšila o 5,8 %. V porovnaní s rokom 1990 bola vyššia o 1 % a s rokom 1980 nižšia o 5,2 % (obrázok 4.1-1).

Výmera ochranných lesov (OL) v roku 2025 dosiahla 343,1 tis. ha, t. j. 17,5 % výmery lesných porastov v SR. Zastúpenie OL v štátnych lesoch bolo 17,4 %, v neštátnych 17,6 %. Funkčné zameranie OL vyplýva z daných prírodných podmienok. Hlavným cieľom hospodárenia v OL je zabezpečenie plnenia ich ochranných funkcií, najmä ochrana pôdy, vody a infraštruktúry. Podľa § 13 ods. 2 zákona o lesoch za ochranné lesy možno vyhlásiť lesy podľa písm. a) „na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach“, ako sú najmä sutiny, strže, strmé svahy so súvislo vystupujúcou materskou horninou, rašeliniská, močiare; tieto lesy sa nachádzajú na 24,3 % z výmery OL, podľa písm. b) „vysokohorské lesy pod hornou hranicou stromovej vegetácie“, ktoré plnia funkciu ochrany nižšie položených lesov a pozemkov (15,1 %), podľa písm. c) „lesy s prevládajúcim zastúpením kosodreviny“ (6,1 %) a podľa písm. d) „lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy“ (54,5 %). OL vyhlásené podľa písm. b) a d) sa nachádzajú v prírodných podmienkach, ktoré v obmedzenej miere umožňujú aj využívanie ich drevoprodukčnej funkcie. Výmera OL sa postupne mierne zvyšuje, najmä z dôvodu spresňovania identifikácie príslušných stanovišť; od roku 2000 sa zvýšila o 1,5 %. Podrobnejší prehľad výmer OL podľa subkategórií sa uvádza na obrázkoch 4.1-a a 4.1-b v prílohe a podľa prevládajúcej funkcie v tabuľke 4.1-b a na obrázku 4.1-c v prílohe.

Lesy osobitného určenia (LOU) sa vyhlasujú z dôvodu zabezpečenia špecifických potrieb spoločnosti, právnických alebo fyzických osôb. Uplatňuje sa v nich osobitný (funkčne diferencovaný) režim hospodárenia so zámerným posilňovaním jednej alebo viacerých vybraných funkcií (služieb): ochrany prírody, obrany štátu, poľovnej, rekreačnej, výchovno-výskumnej, ochrany genetických zdrojov, vodoochrannej, kúpeľno-liečebnej a pod., pokiaľ sa tieto požiadavky nedajú zabezpečiť

bežným hospodárením. V súčasnosti sa LOU nachádzajú na výmere 203,3 tis. ha, čo predstavuje 10,4 % výmery lesných porastov v SR. Ich výmera sa v porovnaní s rokom 2000 (341 tis. ha) znížila o 137,7 tis. ha, t. j. o 40,4 %, najmä z dôvodu vypustenia subkategórie „lesy pod vplyvom imisií“ z kategórie LOU. LOU sa vyhlasujú rozhodnutím orgánu štátnej správy LH (ŠSLH) na základe žiadosti oprávneného subjektu na dobu uplatňovania osobitného režimu obhospodarovania. Zastúpenie LOU v štátnych lesoch bolo 14,5 %, kým v neštátnych lesoch bolo nižšie (6,2 %). V štátnych lesoch sú vo väčšej miere vyhlasované LOU z dôvodu zabezpečenia špecifických potrieb spoločnosti, najmä lesy vo vojenských obvodoch, v ochranných pásmach vodárenských zdrojov, v zriadených génových základniach, ako aj lesy vo zverniciach a bažantniciach (obrázok 4.1-b v prílohe). Prehľad plošného zastúpenia LOU podľa prevládajúcej funkcie sa uvádza v tabuľke 4.1-b a na obrázku 4.1-d v prílohe.

Služby lesných ekosystémov

Lesy a lesné hospodárstvo poskytujú široké spektrum ekosystémových služieb, teda spoločensky významných prínosov, ktoré sú dané prírodným stavom lesných ekosystémov a ich obhospodávaním. Ekosystémové služby sú zaraďované podľa klasifikácie CICES (Common International Classification of Ecosystem Services) do štyroch skupín: i) produkčné: najmä potrava, drevo, voda; ii) regulačné: regulácia kvality vody, klímy, povodní, a pod.; iii) podporné: tvorba pôdy, kolobeh živín, fotosyntéza a ďalšie a iv) kultúrne služby: napr. rekreácia. Podstata ekosystémových služieb vychádza zo snahy identifikovať význam prírody pre život človeka a ľudskú spoločnosť a zahrnúť ich do rozhodovacích procesov využívania krajiny. Ich problematike a optimálnemu zabezpečovaniu sa pripisuje veľká dôležitosť v celosvetovom meradle.

Multifunkčné LH sa usiluje o zabezpečenie všetkých ekosystémových služieb lesov (ESL) integrovane. ESL sa však stále, s výnimkou produkcie a dodávok dreva, nedostatočne odrážajú v trhových transakciách. Spoločenské požiadavky na plnenie netrhových ESL sa pritom dlhodobo zvyšujú. Zabezpečovanie netrhových ESL vytvára ekonomický tlak na obhospodarovateľov lesa. Na riešenie tohto problému sa navrhuje zavedenie mechanizmov platieb za ESL. Vyhovelo by sa tým požiadavkám spoločnosti na zvýšenú produkciu netrhových ESL a motivovalo by to obhospodarovateľov lesa na ich poskytovanie. Nová lesnícka stratégia Európskej únie (EÚ) do roku 2030 vyzýva členské štáty k zavedeniu platobných režimov pre vlastníkov a obhospodarovateľov lesov za poskytovanie ESL, s cieľom pokryť ich náklady a stratu príjmu, okrem iného aj prostredníctvom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP). Uvádza, že motivácia a finančné stimuly sú potrebné pre uplatňovanie čo najšetrnejších postupov ochrany a obnovy lesov z hľadiska klímy a biodiverzity, s cieľom zvýšiť ich odolnosť a poskytovanie ESL.

V SR boli doposiaľ identifikované ekonomické nástroje na podporu ESL, ktoré však majú viac charakter verejných finančných podpôr. Od roku 2017 sa v zmysle vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 226/2017 Z. z. o poskytovaní podpory v lesnom hospodárstve na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov (ďalej len „vyhláška MPRV SR č. 226/2017 Z. z“) poskytovala obhospodarovateľom lesov čiastočná úhrada nákladov za poskytovanie ekosystémových služieb, ktoré sa nerealizujú prostredníctvom trhu. Od 1. 8. 2023 nadobudol účinnosť zákon č. 277/2023 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 277/2023 Z. z.“), ktorý upravuje účel, podmienky, spôsob poskytovania a kontrolu čerpania dotácií. Do pôsobnosti tohto zákona bolo zahrnuté aj poskytovanie podpory v LH na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov, pričom vyhláška nadobudnutím účinnosti zákona č. 277/2023 Z. z. bola zrušená. Ďalšie podrobnosti upravuje príslušná schéma *de minimis* a výzva na predkladanie žiadostí o pomoc vyhlasovaná Pôdohospodárskou platobnou agentúrou.

Požadovaná výška podpory pre obhospodarovateľov lesov na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov podľa predložených žiadostí o podporu sa v posledných rokoch pohybuje na úrovni 12 – 17 mil. € (Tabuľka 4.1-1). Trend jasne poukazuje na rastúci záujem žiadateľov o podporu na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov, pričom sa zvýšil aj celkový objem reálne vyplatenej finančnej pomoci, ktorá v posledných rokoch dosahuje úroveň 6-8 mil. €. So zvyšujúcim sa počtom žiadateľov a väčšou podporenou plochou však dochádza k poklesu priemernej platby na hektár.

Tabuľka 4.1-1 Výška žiadanej a vyplatenej podpory na plnenie mimoprodukčných funkcií lesov

Rok	Podané žiadosti	Schválené žiadosti	Žiadané financie	Intenzita pomoci	Výška dotácie	Podporená plocha	Priemerná platba
			€	%	€	ha	€/ha
2017	118	116	5 907 551,07	35	2 069 946,28	38 314	54
2018	127	126	8 940 381,27	26	2 296 013,00	63 788	36
2019	111	110	8 454 032,00	30	2 496 408,22	72 161	34
2020	178	174	11 305 828,81	27	2 999 994,71	83 529	36
2021	184	181	11 358 155,01	53	5 991 181,78	119 693	50
2022	287	283	12 041 983,75	50	5 977 746,26	72 243	83
2023	230	229	13 201 239,03	45	5 999 927,40	39 537	152
2024	212	209	12 253 249,51	64	7 816 142,47	41 408	189
2025	267	254	17 574 688,90	46	7 999 998,73	127 894	63

Prameň: PPA, Vypracoval: NLC

Zavedenie účinnejších verejných, verejno-súkromných a súkromných podporných mechanizmov platieb za ESL by posilnilo plnenie cieľov LH a predovšetkým pomohlo k riešeniu spoločenských konfliktov vo vzťahu k obhospodarovateľom lesov pri požiadavke na využívanie ESL. Význam ESL je premietnutý aj v Národnom lesníckom programe SR pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“.

Zhrnutie a závery podkapitoly 4.1 Kategórie lesov a služby lesných ekosystémov

Vo vzťahu k službám lesov a lesného hospodárstva sa v celosvetovom meradle zdokonaľujú metódy hodnotenia a oceňovania ekosystémových služieb lesov, ako aj tvorba modelov a mechanizmov platieb za ich optimálne poskytovanie.

Z hľadiska funkčnej diferenciácie využívania lesov prevládajú v SR lesy hospodárske (72,1 %), ktoré sú určené najmä na produkciu dreva a ostatných lesných produktov pri súčasnom zabezpečovaní mimoprodukčných funkcií; za nimi nasledujú lesy ochranné (17,5 %), v ktorých sú prvoradé ekologické funkcie (najmä ochrana pôdy, vody a infraštruktúry) a napokon lesy osobitného určenia (10,4 %), ktoré slúžia na zabezpečenie špecifických potrieb spoločnosti. V celosvetovom meradle sa čoraz viac zdôrazňuje potreba zdokonaľovania postupov a metód identifikácie, hodnotenia a oceňovania tzv. ekosystémových služieb lesov (ESL), ich trvalo udržateľného využívania, ako aj tvorba modelov a mechanizmov platieb za ich optimálne poskytovanie. Aj nová stratégia lesného hospodárstva EÚ do roku 2030 vyzýva členské štáty k zavedeniu platobných režimov pre vlastníkov a obhospodarovateľov lesov za poskytovanie ESL, s cieľom pokryť ich náklady a stratu príjmu, okrem iného aj prostredníctvom Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. V podmienkach SR bola od roku 2017 zavedená vyhláškou MPRVSR č. 226/2017 Z. z. verejná finančná podpora, prostredníctvom ktorej sa realizuje čiastočná úhrada nákladov pre obhospodarovateľov lesa za poskytovanie ekosystémových služieb, ktoré sa nerealizujú prostredníctvom trhu. Od roku 2023 mechanizmus podpory mimoprodukčných funkcií lesa pokračuje v pôsobnosti zákona č. 277/2023 Z. z. prostredníctvom schémy minimálnej pomoci. Záujem vlastníkov a obhospodarovateľov lesa o podporu mimoprodukčných funkcií lesa narastá, pričom sa zvyšuje aj objem vyplatenej pomoci, ktorý v roku 2025 dosiahol úroveň 8 miliónov €.

4.2 Genofond a reprodukčný materiál lesných drevín

Ochrana a využívanie lesných genetických zdrojov je podstatnou súčasťou TUOL. Rozmanitosť a zloženie genetických zdrojov zabezpečuje, že lesné dreviny sa môžu prispôbiť, prežiť a vyvíjať v meniacich sa podmienkach prostredia. Genetická rozmanitosť je tiež dôležitá na udržanie produktivity, životaschopnosti a odolnosti lesov proti pôsobeniu škodlivých činiteľov.

Zdroje lesného reprodukčného materiálu

Na umelú obnovu lesa a zalesňovanie možno v súlade s platnou legislatívou použiť len lesný reprodukčný materiál (LRM), ktorý pochádza alebo bol dopestovaný z uznaných zdrojov, ktorými sú semenné zdroje, uznané lesné porasty, výberové stromy, semenné sady, klony, zmes klonov a multiklonálne variety. Prehľad o výmere a počte zdrojov LRM sa uvádzajú v tabuľke 4.2-1.

Najrozšírenejším zdrojom LRM v SR sú uznané lesné porasty so súčasnou výmerou 61 488 ha. Ich výmera sa v porovnaní s rokom 2024 znížila o 2 368 ha, t. j. o 3,71 %.

Tabuľka 4.2-1 Počet a výmera uznaných zdrojov lesného reprodukčného materiálu

Drevina	Uznané porasty	Génové základne	Výberové stromy	Semenné sady		Semenné porasty	
	ha		ks	počet	ha	počet	ha
Smrek obyčajný	11 393	6 766	255	7	11,00	47	269,97
Jedľa biela	3 316	1 099	136	1	2,30	8	104,26
Borovica lesná	2 878	302	797	7	18,00	18	54,04
Smrekovec opadavý	1 764	1 014	846	21	50,14	29	48,99
Ostatné ihličnaté	125	112	372	4	7,14	-	-
Duby	11 163	2 548	536	2	2,00	11	59,99
Buk lesný	28 871	6 285	14	-	-	14	184,24
Ostatné listnaté	1 978	484	1 548	13	13,94		-
Spolu	61 488	18 602	4 504	55	103,72	127	721,49

Prameň: NLC, stav k 31. 12. 2025

Na obrázku 4.2-a v prílohe vidno, že výmera uznaných lesných porastov sa postupne mierne znižuje už od roku 2016, a to z viacerých dôvodov: niektorí obhospodarovatelia lesov nemajú záujem o opätovné schválenie zdrojov LRM, zlepšuje sa evidencia (predkladanie oznámení o zmenách v uznaných zdrojoch), ale aj v dôsledku poškodzovania lesov škodlivými činiteľmi. V roku 2025 sa znížila výmera identifikovaných zdrojov o 3,5 ha na súčasných 531,5 ha. Sú to porasty lesných drevín na lesných a nelesných pozemkoch, vo fenotypovej kategórii A, B, C, ktoré nedosahujú požadované zastúpenie pre drevinu, sú na extrémnych stanovištiach alebo ide o ohrozené populácie drevín. V roku 2025 bolo evidovaných 4 504 výberových stromov (o 137 viac ako v roku 2024); počet semenných sadov bol 55 (o 1 menej ako v roku 2024) s výmerou 103,72 ha a semenných porastov bolo 127 (rovnako ako v roku 2024) s výmerou 721,49 ha.

Na zachovanie genetických zdrojov lesných drevín je v SR zriadených 118 génových základní (GZ) s celkovou výmerou 18 602 ha. V GZ sa zachováva genofond populácií lesných drevín v pôvodnom prostredí podporou prirodzenej obnovy a prírode blízkeho pestovania lesa. Ak nie je možné v GZ zabezpečiť prirodzenú obnovu, umelá obnova musí byť vykonaná len sadbovým materiálom alebo osivom získaným z uznaných porastov, ktoré sa nachádzajú v danej GZ. V roku 2025 bolo pri obnove PSL aktualizovaných 6 GZ. Oproti roku 2024 sa výmera GZ zvýšila o 97 ha, t. j. o 0,5 % z dôvodu spresnenia výmer pri obnovách PSL. Celková výmera GZ sa po jej výraznom znížení v rokoch 2013 a 2014 už znižuje iba mierne (obrázok 4.2-b v prílohe) a možno ju považovať za stabilizovanú, aj napriek nižšiemu záujmu obhospodarovateľov, najmä neštátnych lesov z dôvodu náročnejšej starostlivosti o GZ. Na základe údajov a odborného stanoviska Strediska kontroly LRM možno konštatovať, že základňa uznaných zdrojov LRM v SR je stále dostatočná na zabezpečenie potrebného množstva semennej suroviny pre požadované drevinu a vegetačné stupne.

Lesné semenárstvo

Semená lesných drevín prevažne spracúvajú a uskladňujú LESY Slovenskej republiky, štátny podnik (LESY SR, š. p.), Odštepny závod (OZ) Semenoles Liptovský Hrádok, v ktorom sa uskladňujú aj časti zásob iných štátnych a neštátnych obhospodarovateľov lesa. Množstvo zozbieranej semennej suroviny a zásoby osiva lesných drevín sú uvedené v tabuľke 4.2-a v prílohe. V roku 2025 bola opäť slabá úroda semennej suroviny, ale aj napriek tejto skutočnosti boli doplnené zásoby semennej suroviny pre drevinu jedľa, buk a dub. Naďalej pretrváva nedostatok osiva pre buk lesný vo všetkých semenárskych oblastiach a vegetačných stupňoch (vs), pre duby vo vs 1 a 2 a pre smrekovec opadavý vo vs 2, 3 a 4.

Zásoby osiva v banke semien lesných drevín spravuje NLC. Vyskladňovanie zo zásob osiva banky semien sa vykonáva na základe žiadostí subjektov, ktoré majú o osivo záujem. Prednostne je vyskladňované na vypestovanie sadeníc pre GZ a semenné porasty a pre obnovu ohrozených populácií. V roku 2025 boli do banky semien doplnené 3 oddiely osiva borovice lesnej. Z pracovnej zásoby banky semien v roku 2025 nebolo vyskladnené žiadne osivo.

Lesné škôlky a produkcia sadbového materiálu

Vývoj celkovej výmery lesných škôlok, ich produkčnej plochy a produkcie sadeníc sú uvedené v tabuľke 4.2-b a na obrázku 4.2-c v prílohe. Počet škôlok, škôlkarských stredísk a prevádzkových zariadení sa uvádza v tabuľke 4.2-c v prílohe. Výmera lesných škôlok v roku 2025 bola 523 ha a ich produkčná plocha 361 ha. V roku 2025 bolo zaregistrovaného rozpestovaného sadbového materiálu 157,7 mil. kusov sadeníc, z toho v neštátnom sektore 84,1 mil. kusov a v štátnom sektore 73,6 mil. kusov. Priemerné množstvo zaregistrovaného rozpestovaného sadbového materiálu na 1 ha produkčnej plochy bolo 436,9 tis. kusov.

Na základe údajov a odborného stanoviska Strediska kontroly LRM možno konštatovať, že produkcia sadeníc je stabilizovaná a korešponduje s väčším podielom využívania prirodzenej obnovy pri obnove lesa.

Zhrnutie a závery podkapitoly 4.2 Genofond a reprodukčný materiál lesných drevín

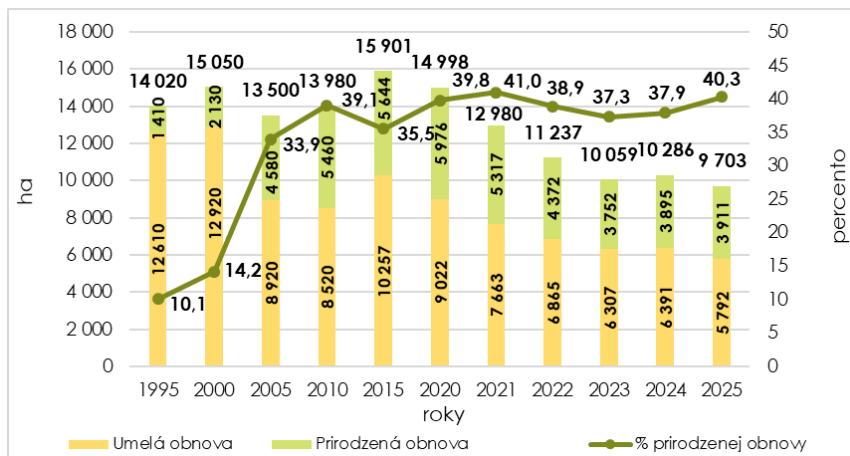
Starostlivosť o genetické zdroje je zárukou prispôsobenia, prežitia a vývoja lesných drevín, najmä v meniacich sa podmienkach prostredia a klímy.

Napriek tomu, že sa zvyšuje význam prirodzenej obnovy lesov a prírode blízkeho obhospodarovania lesov, dôležité je aj zabezpečenie lesného reprodukčného materiálu v dostatočnej kvalite, množstve, rozmanitosti a dostupnosti. Základňa uznaných zdrojov v SR, ktorú reprezentujú najmä uznané lesné porasty s výmerou 61,5 tis. ha je dostatočná na zabezpečenie potrebného množstva semennej suroviny pre požadované dreviny a vegetačné stupne. Na zachovanie genetických zdrojov lesných drevín je zriadených 118 génových základní s výmerou 18,6 tis. ha. Lesné semenárstvo a škôlkarstvo, s produkčnou plochou škôlok 361 ha, poskytuje obhospodarovateľom lesov sadbový materiál na umelú obnovu lesa v požadovanej kvalite (157,7 mil. kusov v roku 2025). Pri všetkých ukazovateľoch súvisiacich s lesným reprodukčným materiálom a jeho zdrojmi je ich stav stabilizovaný.

4.3 Pestovanie lesov

Obnova lesných porastov

V roku 2025 bola podľa údajov LHE vykonaná obnova lesa na ploche 9 703 ha, čo bolo o 583 ha, resp. o 5,7 % menej než v roku 2024, ale až o 39 % menej než v roku 2015. Uvedený pokles súvisí najmä s pokračujúcim trendom znižovania ťažby dreva v rokoch 2020 až 2025.

Obrázok 4.3-1 Vývoj obnovy lesa

Prameň: NLC; Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1996-2026

V obnove lesa prevládala umelá obnova (5 792 ha) s podielom 59,7 %. Prirodzená obnova bola zaevidovaná na ploche 3 911 ha, resp. 40,3 %, čo zodpovedá trendu pozorovanému za ostatných približne 15 až 20 rokov (obrázok 4.3-1 a tabuľka 4.3-a v prílohe). Podiel prirodzenej obnovy bol vyšší v lesoch obhospodarovaných štátnymi organizáciami (43,3 %). V neštátnych lesoch bol 37,5 %, z toho najviac v súkromných (47,7 %), obecných lesoch (44,8 %) a spoločnostevných (35,9 %) (obrázok 4.3-a v prílohe).

Zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy lesa vyplýva najmä zo smerovania LH SR k prírode blízkemu hospodárstvu. Prirodzená obnova zdravých a stabilných lesov s vysokým podielom drevín

odolných voči klimatickej zmene poskytuje potenciál na to, aby ich budúce zloženie a štruktúra zohľadňovali dopady zmeny klímy a zabezpečenie FILH. Na obnovu ekologickej stability a kvôli zmenám stanovištných podmienok súvisiacich s klimatickou zmenou budú vo väčšej miere potrebné rekonštrukcie lesných porastov. Tie sa v súvislosti s úpravou drevinového zloženia budú do veľkej miery spoliehať na umelú obnovu lesa a kvalitu použitého lesného reprodukčného materiálu.

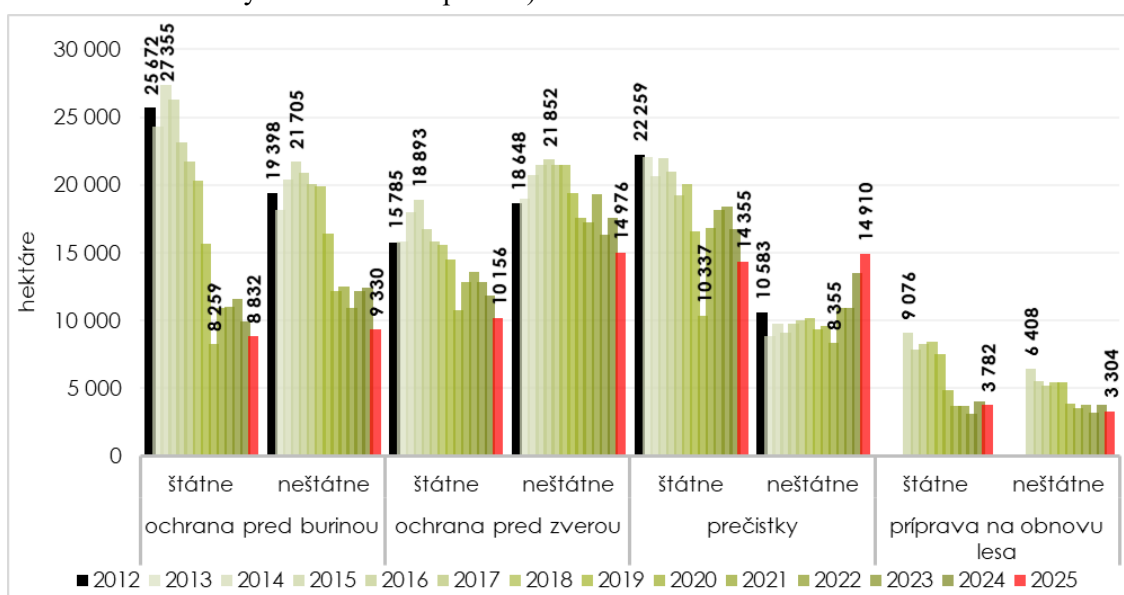
Príprava pôdy a plochy lesných porastov spolu pre prirodzenú obnovu sa v roku 2025 vykonala na ploche 7 086 ha, čo bolo o 755 ha menej ako v roku 2024.

Podľa výsledkov NIML 2 je prirodzenej obnovy v lesoch SR viac, než vyplýva z údajov LHE. Jej evidenčné podhodnocovanie súvisí s tým, že prirodzená obnova sa vyskytuje všade tam, kde sú na jej vznik vhodné podmienky bez ohľadu na to, či ide o predrubné lesné porasty alebo porasty zrelé na obnovu lesa. Niekedy vznikne až po vykonaní umelého zalesňovania vyťažených plôch. V drevinovom zložení obnovy lesa podľa NIML 2 prevažujú buk, hrab a cenné listnáče, z ihličnanov smrek; trvalo nízke zastúpenie majú jedľa, borovica a ostatné ihličnany. Uvedené zistenia korešpondujú aj s hodnotením obnovy lesa v 1. vekovom stupni podľa SISL (obrázky 2.2-3 a 2.2-f v prílohe), kde tiež pozorujeme najvyššie zastúpenie buka (37,7 %) a smreka (29,6 %).

Starostlivosť o kultúry a nárusty (mladé lesné porasty)

Starostlivosťou o kultúry (z umelej obnovy) a nárusty (z prirodzenej obnovy) lesných drevín možno podstatne ovplyvniť štruktúru budúcich porastov, a tým aj ich stabilitu a kvalitu. Zabezpečuje sa výkonmi ošetrovania, usmerňovania drevinového zloženia prestrihávaním alebo doplňovaním drevinami, ktoré chýbajú v drevinovom zložení, ako aj ochranou pred burinou a pred zverou. Vysoký rozsah asanačných ťažieb dreva a obnovnej ťažby (v dôsledku vyšších ťažbových možností) viedol k rýchlemu zvyšovaniu plošného podielu najmladších lesných porastov 1. vekového stupňa (do 10 rokov), ktorý v roku 2025 dosiahol 177,0 tis. ha, plus 5,0 tis. ha holiny. V dôsledku toho sa zvyšuje aj potreba starostlivosti o mladé lesné porasty. Podľa zistení NIML2, dvomi najčastejšími negatívnymi faktormi pôsobiacimi na mladé (nedávno obnovené) lesné porasty sú odhryz zverou, s výskytom poškodenia na $30,7 \pm 2,6$ % jedincoch a konkurencia buriny, krov a ostatnej vegetácie s výskytom negatívneho pôsobenia na $27,1 \pm 2,5$ % jedincov.

Ochrana pred burinou sa v roku 2025 vykonala na ploche 18,2 tis. ha (z toho v štátnych lesoch 48,6 %) a ochrana pred zverou na ploche 25,1 tis. ha (z toho v štátnych lesoch 40,4 %). Oplocovanie lesných kultúr proti zveri sa vykonalo na ploche 408,7 ha. V rokoch 2021 až 2023 sa zastavil mimoriadne nepriaznivý trend znižovania výkonov starostlivosti o mladé lesné porasty v štátnych aj neštátnych lesoch. Hoci sa objem vykonávaných prác stabilizoval, je stále výrazne nižší v porovnaní s obdobím okolo roku 2015. Toto platí hlavne v prípade výkonov ochrany pred burinou a pred zverou (obrázok 4.3-2 a tabuľky 4.3-b a 4.3-c v prílohe).

Obrázok 4.3-2 Vývoj starostlivosti o mladé lesné porasty (ha) podľa druhu užívania

Prameň: NLC; Súhrnné informácie o stave lesov SR, 2013-2026

Vysvetlivka: Uvedené sú prvé a posledné hodnoty výkonov v časovej rade a niektoré najvyššie a najnižšie údaje.

Aktuálny, pomerne nízky, objem výkonov starostlivosti o mladé lesné porasty nekorešponduje s trvalým zvyšovaním plochy mladých lesných porastov od roku 1970 (obrázok 2.2-4). Čiastočne je to možné vysvetliť znížením objemu obnovnej ťažby v posledných piatich rokoch približne na úroveň 80 % ročnej obnovnej ťažby spred roka 2020. Nedostatočná úroveň starostlivosti o mladé lesné porasty sa negatívne prejaví na ich kvalite a stabilite v budúcnosti.

Prečistky a prebierky

Prečistky sa realizujú v mladinách, t. j. v lesných porastoch s vekom približne do dvadsať rokov. Toto obdobie sa považuje za najdôležitejší úsek života lesného porastu, pretože v ňom prebieha najrýchlejší rastový vývoj, čím sa môže výrazne (pozitívne, ale aj negatívne) ovplyvniť jeho štruktúra. Pri prečistkách sa spravidla negatívnym výberom odstraňujú nežiadúce a nekvalitné dreviny a zabezpečuje sa tým priaznivý vývoj druhovej a priestorovej štruktúry, zdravotného stavu, odolnosti a kvality lesov.

Prečistky sa v roku 2025 vykonali na ploche 29,3 tis. ha, t. j. o 3 % menej než v minulom roku, ale o 7,9 % menej oproti ročnému podielu plochy predpísanej v PSL. V štátnych lesoch sa v roku 2025 prečistky vykonali na ploche 14,4 tis. ha, t. j. o 13,8 % menej než v roku 2024, čo zároveň predstavuje o 11,9 % menej oproti rozsahu odporúčanému PSL. Vykonávanie prečistiek je často nutné vo väčšom rozsahu než je plánovaný, z dôvodu veľkej dynamiky vývoja mladých lesných porastov, ktorý nie je možné dostatočne predvídať pri vyhotovení PSL na celé obdobie jeho 10-ročnej platnosti.

V neštátnych lesoch sa prečistky vykonali na ploche 14,9 tis. ha (96,3 % z plánu), čo zodpovedá trendu realizácie prečistiek v neštátnych lesoch za posledných desať rokov. V obecných lesoch bola plocha vykonaných prečistiek vyššia o 407 ha, t. j. o 11 % v porovnaní s plánom. V ostatných neštátnych lesoch bola ich plocha nižšia než odporúčaná PSL: v lesoch spoločenstevných (99,6 % z plánovanej plochy), cirkevných (67,4 %), družstevných (99,4 %) a v súkromných (45,4 %). Nezabezpečenie výkonu prečistiek v mladých lesných porastoch v rozsahu odpovedajúcom ich stavu a vývoju (obrázok 4.3-2 a obrázok 4.3-c a tabuľka 4.3-d v prílohe) sa môže prejavovať negatívne na ich štruktúre, stabilite a kvalite v budúcnosti.

Na prečistky nadväzujú v predrubných porastoch v rastových fázach žrd'kovín, žrd'ovín a kmeňovín prebierky, pri ktorých sa odstraňovaním stromov nežiadúcich vlastností zabezpečuje zlepšenie drevinového zloženia, rastu, kvality a stability porastu. Uskutočňujú sa spravidla pozitívnym výberom, t. j. vyhľadávaním a podporou najvhodnejších stromov. V ihličnatých porastoch sa prebierkami sleduje najmä zvýšenie ich statickej stability a v listnatých zvýšenie kvality kmeňov.

V roku 2025 sa prebierky vykonali na ploche 38,7 tis. ha (60,6 % plochy odporúčanej PSL). Objem nimi vytŕaženého dreva bol 1,255 mil. m³ (68,4 % objemu odporúčaného PSL) (tabuľka 4.3-e v prílohe). Rozdiel v rozsahu (ploche a objeme) odporúčaných a vykonaných prebierok je spôsobený tým, že na časti porastov, v ktorých bola plánovaná výchovná ťažba dochádzalo k ich poškodeniu škodlivými činiteľmi. V dôsledku odstraňovania následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch sa v týchto porastoch namiesto prebierky vykonala asanačná ťažba dreva poškodených stromov.

Hospodárske spôsoby

Hospodársky spôsob (HS) je systém usporiadania lesníckych činností v čase a priestore, ktorý sleduje určené ciele. Porovnanie základných HS z hľadiska množstva produkcie, jej kvality a ďalších porovnávacích znakov sa uvádza v tabuľke 4.3-f v prílohe. V SR, podobne ako v iných krajinách Európy, prevláda uplatňovanie rúbaňových HS, ktorých výsledkom je priestorovo usporiadaný „les vekových tried“. Systém lesa vekových tried bol zavedený s cieľom optimalizovať čistý výnos z hospodárenia v lese a zaviesť prehľadný priestorový poriadok vhodný pre koncentráciu prác a kontrolu lesnej výroby. Slabšou stránkou tohto systému je nižšia odolnosť lesov a ich častejšie poškodzovanie rôznymi škodlivými činiteľmi.

Nadálej pokračuje trend zvyšovania plánovaného podielu obnovných rubov podrastového HS charakterizovaných výmerami obnovných prvkov menších ako 3 ha. Ich podiel sa od roku 1990 zvýšil zo 14 % na 66 % v roku 2025. Naopak podiel jednotlivých foriem a obnovných rubov holorubného HS sa znížil na 26 %. Tento hospodársky spôsob je možné uplatniť len na základe PSL (alebo projektu starostlivosti o lesný pozemok), ak obnovu lesa nie je možné dosiahnuť inými hospodárskymi spôsobmi a to len (1) v borovicových lesných porastoch, (2) v topoľových, vrbových a agátových lesných

porastoch, (3) v energetických porastoch a na lesných plantážach a (4) pri rekonštrukcii lesa. Podrastový HS prevažuje v HL a LOU. Dosiahnutie plánovaného podielu HS a ich obnovných rubov znemožňuje najmä pretrvávajúci vysoký rozsah poškodenia lesných porastov v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch. V OL a niektorých subkategóriách LOU sa na zabezpečenie ich poslania a funkcií uprednostňuje účelový alebo výberkový HS. Účelový HS sa uskutočňuje ťažbou jednotlivých stromov alebo skupín stromov tak, aby sa dosiahla štruktúra lesných porastov vhodná na zabezpečenie požadovaného cieľa a účelu. Výberkový a účelový HS spoločne v roku 2025 dosiahli 8,6 % z plánovanej ťažbovej plochy. Uplatňovanie výberkového hospodárenia je prevažne viazané na dobre prístupné porasty tienných ihličnatých drevín, alebo ich zmesi s tiennými listnatými drevinami stredných a vysokohorských polôh. Výberkový a účelový hospodársky spôsob patria medzi formy „prírode blízkeho hospodárenia v lesoch“ (PBHL), ktorých uplatňovanie sa postupne rozširuje s cieľom zvyšovať odolnosť a stabilitu lesných porastov. Od roku 2020 sa v PSL plánujú spôsoby obhospodarovania reprezentujúce PBHL. Ich rozsah a podiel z celkovej výmery porastovej pôdy v SR je uvedený v nasledujúcej tabuľke. Do ukončenia 10-ročného cyklu obnov PSL na celej ploche lesných porastov v roku 2029 sa predpokladá 25 % podiel obhospodarovania lesov SR prírode blízkym spôsobom.

Rok	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Plocha (ha)	64 992	112 394	162 474	188 277	233 993	335 048
%	3,3	5,7	8,3	9,6	12,0	17,1

Prameň: NLC; Súhrnné informácie o stave lesov SR, 2021-2026

Vplyv klimatickej zmeny na pestovanie lesov

Z hľadiska vplyvu na lesy sa najčastejšie uvádza, že v dôsledku zmeny klímy, resp. oteplenia dôjde k posunu podmienok určujúcich výskyt a produkciu drevín o niekoľko vs nahor. Podľa MÍCHALA (1992) môže dôjsť k posunutiu potenciálneho areálu lesných drevín k severu o 100 až 150 km na každý 1°C a do vyšších nadmorských výšok priemerne o 100 m na každých 0,8°C oteplenia. Lesné dreviny a ich spoločenstvá s dlhým vývojovým cyklom nebudú schopné reagovať na takúto zmenu prirodzenou migráciou, ani ďalšími adaptačnými mechanizmami. V dôsledku zvýšeného výskytu víchric a búrok vo všeobecnosti stúpne ohrozenosť staticky labilnejších rovnovekých porastov smreka, jedle a v menšej miere aj iných drevín, ktorých zvýšené deštruktívne poškodzovanie, najmä v prípade smrečín, je jednoznačne pozorovateľné už v súčasnosti. Nepriamym dopadom vzostupu teplôt je nárast aktivizácie patogénov a hmyzích škodcov, ako aj následných škôd na drevinách, ako ich hostiteľoch. Zvlášť ohrozenou drevinou z tohto hľadiska je smrek v dôsledku nárastu počtu generácií lykožrúta smrekového (*Ips typographus*) pri otepľovaní.

Z hľadiska vplyvu zmeny klímy na lesy v SR je dôležitý očakávaný vývoj pre dreviny *buk lesný* a *smrek obyčajný*, čo sú dreviny s najvyšším zastúpením (36,1 %, resp. 20,5 %). Priamym dopadom poklesu zrážok budú fyziologické poruchy citlivejších drevín (najmä smrek, jedľa) vyvolané suchom, pokles ich prírastku a zvýšená mortalita v nižších vs. Predpokladá sa zúženie pásma s produkčnými podmienkami vhodnými pre pestovanie drevín náročnejších na vlhkosť. Kritická spodná hranica pre pestovanie smreka je 300 mm atmosférických zrážok ročne vo vegetačnom období, čo túto drevinu prakticky vylučuje z nižších polôh do 500 m nad morom. Najviac ohrozenými drevinami v dôsledku zmeny klímy preto pravdepodobne budú smrek a jedľa, najmä na spodnej hranici ich prirodzených areálov. Buk sa v našich podmienkach môže vyskytovať v nadmorskej výške od 200 do 1 500 m, čo je veľmi široká ekologická amplitúda s priemernými ročnými teplotami od 3,5 do 8,5°C, sumou ročných zrážok 600-1300 mm, dĺžkou vegetačného obdobia 90-180 dní a trvaním snehovej pokrývky 40-150 dní. Na základe uvedeného sa predpokladá, že očakávané teplotné zmeny by sa mali buka ako druhu dotknúť podstatne menej ako iných drevín a jeho pestovanie, v prípade naplnenia scenárov zmeny klímy, by malo najväčšiu perspektívu v oblasti dnešného 5. až 7. vs. Na základe dnešných poznatkov sa duby, javory, jaseň a buk, ale aj ďalšie listnáče ako breza, osika, jelša, hrab a lipa a z ihličnanov smrekovec a borovica javia ako relatívne plastické voči predpokladaným zmenám. Preto by sa malo preferovať pestovanie druhovo pestrých zmiešaných porastov, pri ktorých je možné predpokladať väčšiu ekologickú plasticitu.

Na zabránenie rozpadu lesov, udržanie ich integrity a schopnosti poskytovať požadované ekosystémové služby, vrátane produkcie drevnej hmoty, sú preto nevyhnutné adaptačné opatrenia.

Na základe syntézy existujúcich poznatkov sa vypracoval rámcový odhad perspektívy pestovania domácich, ale aj nepôvodných drevín v podmienkach zmeny klímy (tabuľka 4.3-g v prílohe). Z aktuálneho zastúpenia lesných drevín vo vs vychádzajú aj rámcové návrhy adaptačných opatrení. Zohľadňujú sa aj zmeny očakávaného ohrozenia drevín. Cieľom opatrení je predovšetkým zabezpečenie ekologickej stability lesa. Produkčná stránka budúcich lesov je doposiaľ riešená len okrajovo. Modely hospodárenia využívané v lesníckom plánovaní sú zatiaľ vypracované len vzorovo vo forme príkladov. Doposiaľ neboli dostatočne rozpracované pre praktické potreby a systémovo integrované do lesníckeho hospodársko-úpravníckeho plánovania.

Z hľadiska udržania a posilňovania ekologického a produkčného potenciálu lesov sú podstatné niektoré ciele Národného lesníckeho programu SR pre obdobie 2025 – 2030 (NLP SR) schváleného vládou SR 13. marca 2024 a následne aj Akčného plánu NLP SR schváleného vládou SR 4. decembra 2024. Konkrétne je to Strategický cieľ II. „Zavádzať prírode blízke hospodárenie v lesoch“ a jeho špecifické ciele:

- 2.1 Rozpracovať prebudovu na prírode blízke hospodárenie najmenej na 25 % výmery lesov Slovenska a
- 2.2 Vytvoriť predpoklady pre zníženie negatívneho vplyvu raticovej zveri na juvenilné štádiá cieľových drevín.

Prostredníctvom týchto environmentálnych strategických cieľov deklaruje LH v SR zámer pretransformovať hospodárenie minimálne na štvrtine rozlohy svojich lesov smerom k PBHL. Tento zámer sa plánuje realizovať prostredníctvom vypracovania alternatívnych postupov hospodárenia, finančnej podpory projektov správnej praxe či kompenzácií zvýšených nákladov a ušlého príjmu v prípadoch, keď bude hospodárenie zamerané na ochranu biodiverzity. Podpora sa plánuje poskytnúť aj na zakladania demonštračných objektov takéhoto hospodárenia. Ďalším dôležitým cieľom je zníženie negatívnych vplyvov raticovej zveri na mladé štádiá cieľových drevín, a to najmä prostredníctvom úpravy poľovníckej legislatívy, úpravy plánovania regulácie stavov zveri podľa úrovne poškodenia ekosystémov a budovania ochranných opatrení, ako sú oplôtky. Cieľom týchto opatrení je podpora trvalo udržateľného rozvoja lesných ekosystémov na Slovensku, a tým i zvýšenie ich biodiverzity a odolnosti voči klimatickej zmene.

V procese implementácie adaptačných opatrení do strategického lesníckeho plánovania je potrebné najmä:

- Prispôsobiť cieľové zastúpenie drevín posunu ich produkčného optima do vyšších nadmorských výšok.
- Využívať vo väčšej miere odolné domáce, a mimo CHÚ aj vhodné introdukované (pokiaľ sa nepovažujú za invázne) dreviny (smrekovec, borovica, jaseň, javor, čerešňa, a z introdukovaných napr. duglaska).
- Prispôsobiť rubnú dobu porastov ohrozených drevín (smrek, jedľa, borovica) ich reálnej životnosti v meniacich sa podmienkach.
- Teoreticky dopracovať a prostredníctvom PBHL zavádzať do praxe alternatívu odolnejšieho typu lesa s bohatou drevinovou, vekovou a priestorovou štruktúrou.

Zhrnutie a závery podkapitoly 4.3 Pestovanie lesov

Objem výkonov starostlivosti o mladé lesné porasty, ktorých výmera sa zvyšuje, je napriek čiastočnému zlepšeniu stále nedostatočný. Ohrozuje to stabilitu a kvalitu lesných porastov v budúcnosti. Vývoj podielu prirodzenej obnovy lesa je stabilizovaný na úrovni okolo 40 %.

Obnova lesa sa v roku 2025 vykonala na ploche 9,7 tisíc ha. Je to najnižšia plocha od roku 2000. Znižovanie podielu obnovy lesa je spôsobené najmä poklesom ťažby dreva od roku 2020. Naďalej prevláda umelá obnova lesa (59,7 %). Starostlivosť o mladé lesné porasty (ochrana pred burinou, pred zverou, prečistky, príprava na obnovu lesa) naďalej zaostáva za obdobím okolo roku 2015. Trend znižovania objemu uvedených výkonov je v rozpore s trvalým dlhodobým zvyšovaním plochy mladých lesných porastov do 20 rokov. V roku 2025 bol rozsah opatrení starostlivosti o mladé lesné porasty takýto: ochrana pred burinou 18,2 tis. ha, ochrana pred zverou 25,1 tis. ha, oplocovanie 409 ha, prečistky 29,3 tis. ha, príprava pôdy a plochy na obnovu lesa 7,1 tis. ha. Prebierky sa vykonali len na 60,6 % plochy odporúčanej PSL, čo bolo spôsobené preriedovaním predrubných porastov v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch a prednostným vykonaním asanačnej ťažby. Na zabránenie rozpadu lesov, udržanie ich integrity a schopnosti poskytovať požadované

ekosystémové služby, vrátane produkcie drevnej hmoty je v podmienkach zmeny klímy nevyhnutná realizácia vhodných adaptačných opatrení. Perspektívnou cestou je širšie uplatňovanie princípov prírody blízkeho hospodárenia v lesoch a plnenie úloh Akčného plánu pre implementáciu Stratégie adaptácie SR na zmenu klímy uvedených najmä v špecifickom celi nazvanom „Adaptované lesné hospodárstvo“.

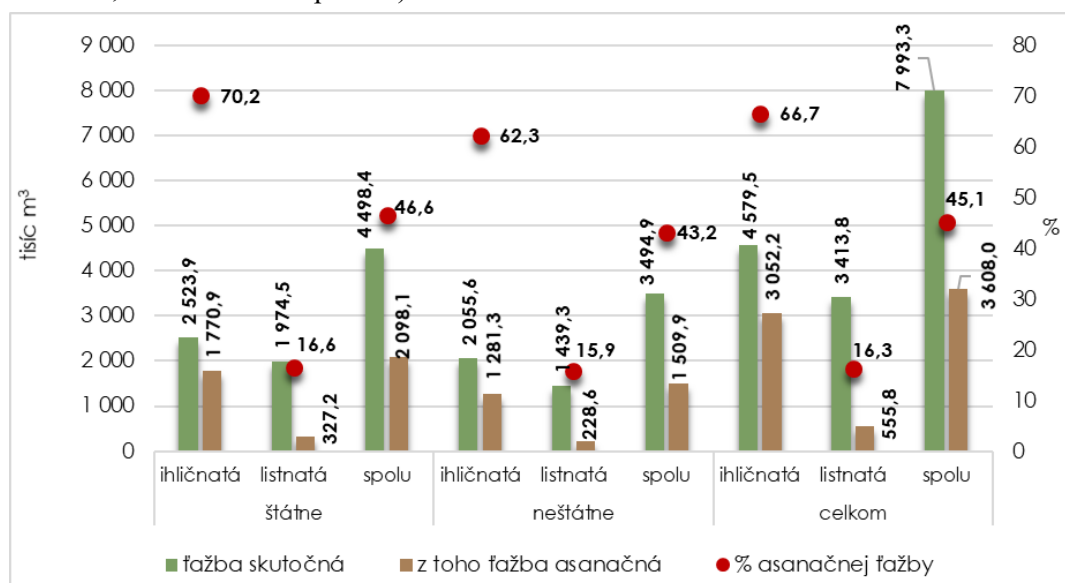
4.4 Ťažbová činnosť

Ťažba dreva

Na zabezpečenie dodávok lesnej biomasy (dreva) pre potreby spoločnosti je nevyhnutná ťažba dreva, ktorá sa realizuje buď podľa plánu hospodárskych opatrení PSL, ako úmyselná ťažba alebo pri odstraňovaní následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch, ako asanačná ťažba. Pri vyňatí lesných pozemkov, alebo pri odlesnení pozemku s cieľom budovania stavieb a zariadení potrebných pre LH, sa ťažba dreva eviduje ako mimoriadna. Pri určovaní výšky a spôsobu ťažby dreva sa zohľadňujú ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov o odbornom hospodárení v lesoch, o zásadách vykonávania ťažby dreva a o kategorizácii lesov.

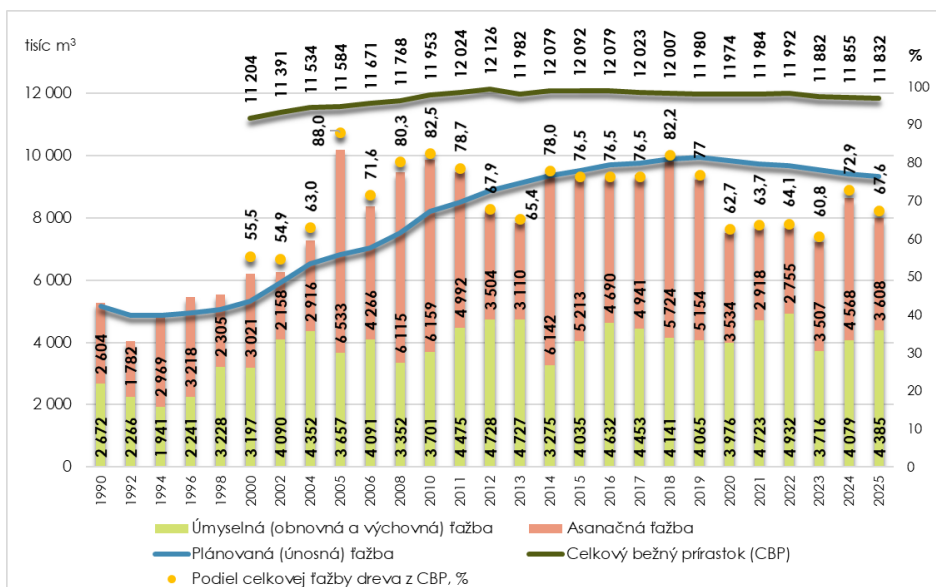
Drevo je dôležitou surovinou, ekologickým, obnoviteľným, recyklovateľným a strategickým materiálom budúcnosti. Jeho racionálne využívanie a spracovanie podporuje priemysel a zvyšuje zamestnanosť. Navyše ukladaním uhlíka v lesoch, v produktoch z vyťaženého dreva a využívaním dreva ako náhrady za neobnoviteľné suroviny a energetické zdroje, lesnícko-drevársky sektor významnou mierou prispieva k zmierňovaniu zmeny klímy. Tržby z predaja vyťaženého dreva slúžia na zabezpečenie komplexnej starostlivosti o lesy, na ich obnovu, pestovanie a ochranu, ako aj na výstavbu, údržbu a rekonštrukciu lesnej dopravnej siete, investície do strojno-technologického vybavenia a ďalšie.

V roku 2025 sa v SR vyťažilo 7,993 mil. m³ dreva, čo bolo o 653 tis. m³ menej oproti minulému roku. Skutočná ťažba dreva bola oproti plánovanej ťažbe, stanovenej na základe súčasných ťažbových možností a naliehavosti obnovy lesných porastov, nižšia o 1,324 mil. m³. Vyťažilo sa 57,3 % ihličnatého a 42,7 % listnatého dreva. Z celkovej ťažby dreva organizácie štátnych lesov vyťažili 56,3 % a subjekty neštátnych lesov zvyšných 43,7 %. Z uvedeného objemu ťažby dreva sa 3,608 mil. m³ (45,1 %) vyťažilo pri odstraňovaní následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch, z toho 66,7 % ihličnatého a 16,3 % listnatého dreva (obrázok 4.4-1, tabuľky 4.4-a a 4.4-b v prílohe). Realizovaná ťažba dreva bola v roku 2025 na úrovni 67,6 % z celkového bežného prírastku, ktorý v roku 2025 dosiahol 11,83 mil. m³ (obrázok 4.4-2, tabuľka 4.4-b v prílohe).

Obrázok 4.4-1 Úmyselná ťažba dreva, asanačná (kalamitná) ťažba a ťažba celkom v členení podľa skupín drevín, v štátnych a neštátnych lesoch

Prameň: NLC; Súhrnné informácie o stave lesov SR, 2026

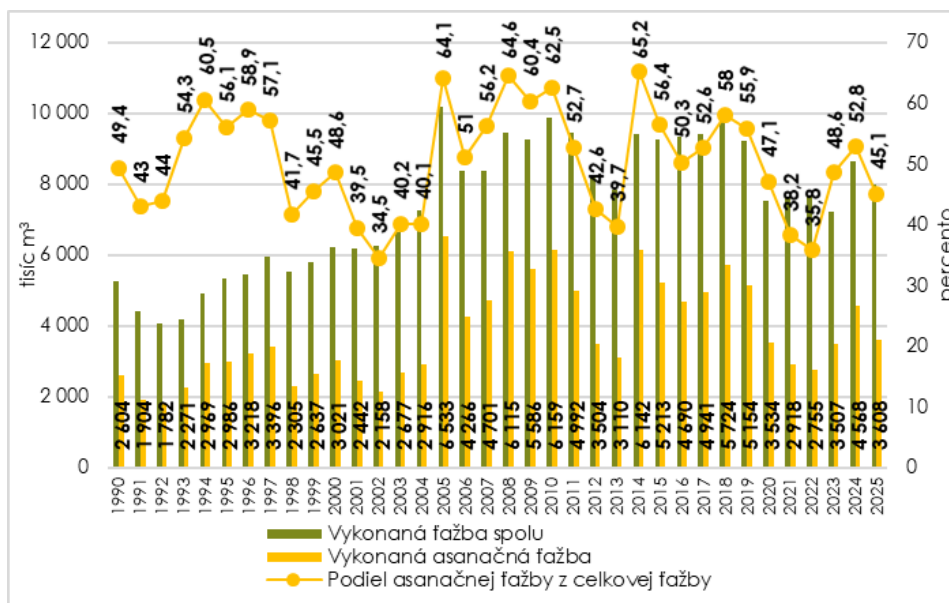
Obrázok 4.4-2 Vývoj ťažby dreva, celkového bežného prírastku a podielu ťažby dreva z CBP
Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR 1991-2026

Od roku 1990 (za 36 rokov) sa priemerne ročne z plochy lesných porastov v SR vytiahol 7,435 mil. m³ dreva, čo predstavuje 94 % z objemu ročnej plánovanej ťažby. Celková ročná ťažba dreva bola vyššia ako plánovaná najmä v rokoch 1996 až 2011. Nižšia než plánovaná bola na začiatku sledovaného obdobia v rokoch 1991-1993 a od roku 2012 do súčasnosti. Najmä v rokoch 2020-2023 bola nižšia o viac ako 2 mil. m³ ročne. Za celé sledované obdobie ročná ťažba dreva neprekročila hodnotu ročného CBP a v priemere dosahovala 62,7 % jeho hodnoty. Percento ťažby dreva z CBP bolo najnižšie (okolo 55 %) v rokoch 2000 – 2003 a naopak najvyššie (nad 80 %) v rokoch 2005, 2010 a 2018.

Vývoj asanačnej ťažby dreva

Asanačná ťažba dreva sa vykonáva ako súčasť opatrení na ochranu lesa podľa § 28 písm. c) zákona o lesoch alebo opatrení spojených s odstraňovaním následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch. Vysoký objem a podiel asanačných ťažieb na celkovom objeme ťažby dreva naznačujú, že lesy v SR čelia zvýšenému stresu, ktorý môže byť spôsobený rôznymi faktormi, ako sú klimatická zmena, škodlivé činitele alebo iné okolnosti. Situáciu tiež ovplyvňujú rozhodnutia orgánov ochrany prírody, ktoré vydávajú zákazy a obmedzujúce podmienky na základe osobitných predpisov. Tieto rozhodnutia majú často negatívne dopady na včasnosť a dôslednosť vykonaných opatrení na ochranu lesa. Dôležité je tiež zlepšenie riadenia a plánovania starostlivosti o najviac ohrozené lesné porasty (najmä smrečiny).

V sledovanom období od roku 1990 bol podiel ročných asanačných ťažieb vysoký. Z celkového priemerného ročného objemu ťažby dreva, ktorý bol 7,435 milióna m³, bolo 3,805 milióna m³ vytiažených prostredníctvom asanačnej ťažby, čo predstavuje 51,2 %. Variabilita podielov asanačných ťažieb sa pohybovala od 34,5 % (v roku 2002) až po 65,2 % (v roku 2014). Prehľad vývoja ročných objemov a podielov asanačných ťažieb na celkovej ročnej ťažbe dreva je zobrazený na obrázku 4.4-3.

Obrázok 4.4-3 Vývoj celkovej a asanačnej ťažby dreva a podielu asanačnej ťažby z celkovej vykonanej ťažby dreva

Prameň: NLC; Súhrnné informácie o stave lesov SR, 1991-2026

Vysvetlivka: Na obrázku sú uvedené hodnoty vykonanej asanačnej ťažby a jej percentuálny podiel z celkovej ťažby

Asanačná ťažba dreva sa každoročne vykonáva v rozmedzí od 84 % do 92 % objemu poškodeného dreva (podľa evidencie od roku 2015). V roku 2025 bol k 31. decembru celkový nespracovaný objem dreva poškodených stromov 590 tis. m³. Poškodené drevo nespracované ku koncu roka sa spracúva v prvých mesiacoch nasledujúceho roka, keďže vegetačné obdobie začína v marci až apríli.

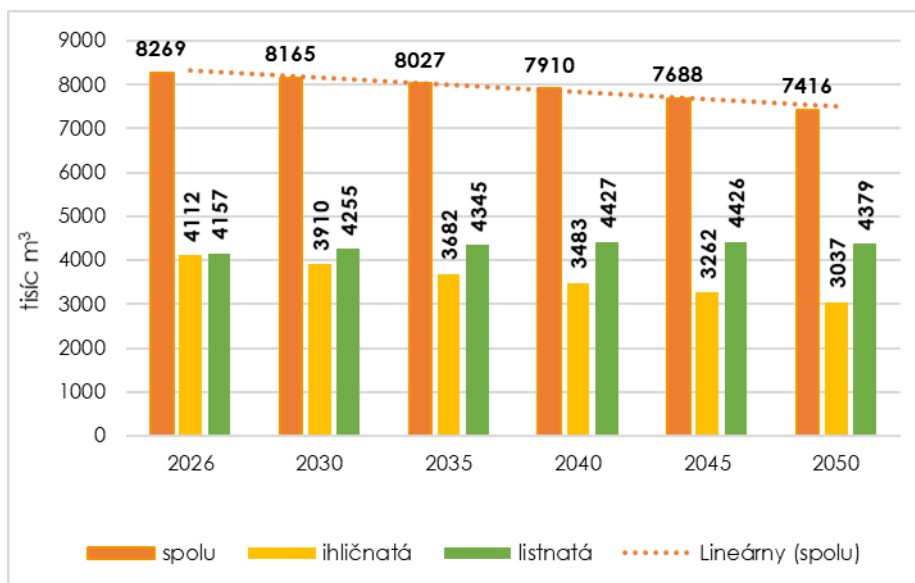
Ročný objem dreva, ktoré bolo poškodené, ale následne nebolo vyťažené alebo bolo ponechané v lese bol 226 tis. m³ v roku 2025. Tento objem poškodeného dreva bol evidovaný ako asanačná ťažba nevykonaná (ASŤN), asanačná ťažba ponechaná (ASŤP). Tieto druhy ťažby sú spojené so zákazmi ťažby a rozhodnutiami orgánov ochrany prírody, ktoré nepovolili vykonanie asanačnej ťažby. Objem úmyselnej ťažby s ponechaním dreva na pni (ÚŤP) bol 19,1 tis. m³ (tabuľka 4.4-a v prílohe).

Porovnanie ťažby dreva s ťažbovými možnosťami

Súčasná nevyrovnaná veková štruktúra lesov v SR spôsobuje cyklické zmeny vo vývoji základných produkčných ukazovateľov, ako sú plošné zastúpenie vekových stupňov, zásoby dreva, prírastky, a v konečnom dôsledku aj ťažbové možnosti posudzované prostredníctvom výmery a objemu zásob dreva v rubných porastoch (tabuľka 4.4-c a obrázky 4.4-c a 4.4-d v prílohe) a určené podľa ťažbových ukazovateľov (vyhláška č. 453/2006 Z. z.).

V roku 2025 bola výmera rubných lesných porastov 458 tis. ha a zásoba dreva v nich 190 mil. m³, čo je 38,9 % z celkovej zásoby dreva v lesoch SR. Z údajov uvedených v tabuľke a na obrázku 4.4-c v prílohe vidno, že od roku 2015 už výmera aj zásoby rubných porastov kulminujú (výrazne sa nemenia). Od roku 2020 sa mierne zvýšila výmera rubných porastov o 2,4 tis. ha (0,5 %). Zvýšila sa aj zásoba listnatých drevín o 6,2 mil. m³ (o 5,5 %). Zásoba ihličnatých drevín sa v rubných porastoch znížila o 2,9 mil. m³ (o 3,9 %). Tiež objem plánovanej (únosnej) ťažby dreva sa už od roku 2019 postupne mierne znižuje (tabuľka 4.4-b v prílohe) a v roku 2025 dosiahol hodnotu 9,317 mil. m³.

Podľa informácií a výsledkov prognózy NLC z roku 2023, ktorá bola vypracovaná s využitím modelu vývoja lesných porastov FCarbon, sa očakáva, že celková ťažba dreva v lesných porastoch SR využiteľných na produkciu dreva (FAWS) sa bude postupne znižovať. Predpokladá sa pokles z približne 8,27 miliónov m³ v roku 2026 na 7,4 miliónov m³ v roku 2050, čo predstavuje pokles o 10,3 %. Potenciál ťažby ihličnatého dreva sa tiež predpokladá znižovať, a to z 4,1 miliónov m³ v roku 2026 na 3,0 miliónov m³ v roku 2050, čo je pokles o 26,8 %. Naopak, potenciál ťažby listnatého dreva sa predpokladá zvyšovať zo 4,2 miliónov m³ na viac ako 4,4 miliónov m³ okolo rokov 2040 – 2045, následne začne klesať na necelých 4,4 miliónov m³ v roku 2050. V roku 2026 sa očakáva pomer ťažby ihličnatého a listnatého dreva 49,7 : 50,3 a do roku 2050 je predpoklad zmeny pomeru na 41 : 59.

Obrázok 4.4-4 Prognóza ťažby dreva spolu a podľa skupín drevín (1000 m³) do roku 2050

Prameň: Štúdia: Moravčík, M., Kovalčík, M., Barka, I., Hladký, R.: Analýza udržateľnosti podnikateľských subjektov v primárnom spracovaní listnatej a ihličnatej drevnej hmoty v súvislosti s potenciálom zásob dreva po novej zonácii národných parkov SR s výhľadom do roku 2050.

Pokles ťažby ihličnatých drevín bude spôsobený najmä poklesom ťažby smrekového dreva o 31,2 % do roku 2050. Ťažba ostatných ihličnatých drevín sa za obdobie uvedených 24 rokov predpokladá znižovať len mierne o 4,4 %. Zníži sa pri jedli o 16,9 %, pri borovici o 6,1 % a zvýši sa pri smrekovci o 46,5 %. Trend prognózy ťažby najviac zastúpených listnatých drevín buka a duba sa očakáva zvyšovať až do obdobia medzi rokmi 2040 – 2045, potom začne klesať. Neprerušovaný nárast potenciálnej ťažby až do roku 2050 sa očakáva pri cenných listnáčoch javor (o 60 %) a jaseň (o 33 %); pri drevine hrab o 23,8 %.

Výrub drevín na nelesných pozemkoch

Výrub drevín sa okrem lesných pozemkov vykonáva aj na iných pozemkoch porastených lesnými drevinami, tzv. „bielych plochách“, ktoré nepatria do pôsobnosti orgánov štátnej správy LH, ale sa na nich vzťahujú ustanovenia § 47 zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ktorý je v gescii Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (MŽP SR). Podľa výsledkov NIML 2 sa intenzívny výrub drevín vykonáva aj na bielych plochách; až na polovici inventarizačných plôch sa zistil výrub drevín v rozličnom rozsahu. Pritom v SR neexistuje evidencia celkového objemu dreva získaného z týchto pozemkov. Uvedené skutočnosti na nelesných pozemkoch spôsobujú neprehľadnosť celkových tokov dreva v SR, najmä v objeme ťažby a dodávok dreva vrátane jeho exportu a energetického využitia.

Dopravné sprístupnenie lesov

Podľa výsledkov osobitného štatistického zisťovania celková dĺžka lesných ciest v roku 2025 bola približne 39 655 km, z toho 6 722,9 km odvozných lesných ciest triedy 1L (cesty umožňujúce celoročnú prevádzku), 15 411,7 km ciest triedy 2L, ktoré umožňujú aspoň sezónnu prevádzku a 17 520,4 km zemných ciest triedy 3L, ktorých povrch môže byť aj bez povrchového spevnenia, ale sú zjazdové pre traktory, špeciálne vývozné a približovacie prostriedky a stroje pre práce v lesoch. V medziročnom porovnaní pribudlo spolu 200,6 km lesných ciest, z toho 22 km lesných ciest triedy 1L, 34,4 km triedy 2L a 144,2 km zemných lesných ciest 3L. Hustota uvedených typov lesných ciest v SR v roku 2025 dosiahla 20,24 m/ha (tabuľka 4.4-e v prílohe). Rozsah rekultivácie lesných ciest, ako aj ich prípadný úbytok, nie je evidovaný. Z tohto dôvodu je potrebné vykonať komplexnú revíziu stavu dopravného sprístupnenia lesných porastov (lesnej cestnej siete) prostredníctvom NLC, pričom by do procesu mali byť zapojení aj obhospodarovatelia lesa.

Na zabezpečenie hospodárenia a využívania lesov je nevyhnutné ich sprístupnenie lesnými cestami. Dostatočne hustá sieť lesných ciest je predpokladom včasného a systematického vykonávania potrebných hospodárskych opatrení. Nedostatočné sprístupnenie lesov sa negatívne prejavuje

vo vysokých nákladoch ťažbovej činnosti a pestovania lesov, najmä z dôvodu veľkých vzdialeností približovania dreva z plochy jeho ťažby na odvozné miesto. Optimálna hustota lesných ciest sa s ohľadom na realizáciu šetrných a ekologických foriem pestovania lesov a ťažby dreva, ako aj na efektívnu ochranu lesa pohybuje od 20 do 25 m/ha. V roku 2023 hustota lesných ciest v SR presiahla spodnú hranicu tohto rozpätia. Napriek tomu zostáva v niektorých horských oblastiach a vo vyšších vegetačných stupňoch sprístupnenie lesov naďalej nedostatočné, čo môže obmedzovať uplatňovanie prírode blízkeho hospodárenia v lesoch a realizáciu šetrných spôsobov obhospodarovania. Potreba starostlivosti o lesné cesty má význam nielen pre lesné hospodárstvo, ale aj pre zabezpečenie podmienok na ochranu života a zdravia fyzických osôb, majetku a životného prostredia pred požiarmi a pri iných mimoriadnych udalostiach. Dôležitá je tiež pri rekreačnom využívaní lesov.

Pri výstavbe a údržbe lesných ciest je potrebné dodržiavať čo najvhodnejšie technologické postupy, nakoľko lesné cesty do istej miery ovplyvňujú vodný režim v lese. Dobre udržiavané lesné cesty predstavujú len minimálny zásah do hydrologického systému povodia. Dôležité je optimálne trasovanie lesných ciest a odvádzanie vody z ich povrchu vhodne umiestneným systémom priečného a pozdĺžneho odvodnenia do okolitých lesných porastov tak, aby nespôsobovala eróziu, ktorá sa môže pomiestne objaviť najmä na nespevnených a zle udržiavaných lesných cestách. Odstránenie a/alebo revitalizácia poškodených, resp. nevhodných lesných ciest, zväznic a približovacích liniek v zlom stave sú nevyhnutnými opatreniami na obmedzenie vodnej erózie a spomalenie odtoku vody z lesa. V roku 2025 sa vykonala rekonštrukcia lesných ciest v dĺžke 543 km (z toho 386 km v neštátnych lesoch a 157 km v štátnych lesoch).

Terénne podmienky a strojno-technologické vybavenie LH

Spôsoby a technológie obhospodarovania lesov významne limitujú terénne podmienky, ktoré sú v lesoch SR pomerne náročné. Celkovo, bez ohľadu na kategórie lesov a sklon terénu, sa nachádza 54,1 % (1 059 tis. ha) lesov na priechodných terénoch, 23,3 % (457 tis. ha) na polopriechodných a 22,6 % (443 tis. ha) lesov na nepriechodných. Až 20,7 % lesov (405 tis. ha) sa nachádza na svahoch strmších ako 50 %, ktoré sú nepriechodné pre traktorové technológie; 42 % (169 tis. ha) týchto strmých svahov sa nachádza v kategórii hospodárskych lesov (obrázok 4.4-f a tabuľka 4.4-f v prílohe). Z dôvodu súčasného stavu sprístupnenia lesov v SR prevažuje kmeňová metóda ťažby a traktorové sústreďovanie dreva, čím sa značne obmedzujú možnosti efektívneho použitia viacoperačných ťažbových strojov, lesníckych lanoviek a tiež možnosti komplexného využitia vyťaženého dreva. V súčasnosti má 60,4 % lesných porastov (1 180 tis. ha) priemernú približovaciu vzdialenosť z lokality „peň“ na lokalitu „odvozné miesto“ kratšiu ako 500 m. Približne 21 tis. ha lesných porastov v kategórii hospodárskych lesov má približovaciu vzdialenosť dlhšiu ako 2 000 m (obrázok 4.4-g v prílohe).

Environmentálne vhodnejšie postupy hospodárenia v lesoch (napr. PBHL) si vyžadujú zvyšovanie technickej a technologickej úrovne LH, najmä uplatňovanie progresívnych technológií zakladania, pestovania, ochrany lesov, ako aj ťažbovo-výrobného a dopravného procesu. Na zabezpečenie PBHL sú potrebné kvalitné lesné cesty vybudované v dostatočnej hustote s cieľom skrátenia približovacích vzdialeností a zníženia škôd v dotknutých lesných porastoch. Až na približne 60 % lesných porastov v SR je potenciálne možné nasadenie moderných technológií ťažby dreva na báze harvestora a vývozejnej kolesovej súpravy. Na 23 % nepriechodného terénu je nevyhnutné použiť lanovkové technológie. Na 48 % výmery lesných porastov je možné hospodáriť prostredníctvom ľahkých traktorových technológií na báze univerzálnych kolesových traktorov (UKT), na 77 % prostredníctvom špeciálnych lesných traktorov (LKT) (tabuľka 4.4-f v prílohe).

V ťažbovom procese je pozitívnym trendom postupný mierny nárast počtu viacoperačných ťažbových strojov (harvestorov a forwarderov), ktorých počet v LH SR bol 22 ks, vyvážacích súprav (27 ks) a lesných lanoviek (25 ks). Prevládajúcim ťažbovým prostriedkom je aj napriek uvedenému naďalej jednomužná motorová píla, ktorej podiel na realizácii celkovej ťažby dreva tvorí približne 85 %. V približovaní surového dreva majú najvyšší podiel UKT (52 ks) a LKT (52 ks). Pozitívom je medziročné zvýšenie počtu ťažných zvierat vykonávajúcich približovanie surového dreva (14 koní), s ročným výkonom 25,6 tis. m³ prostredníctvom poskytovateľov služieb. Počet jednotlivých druhov vlastných prostriedkov obhospodarovateľov lesa a objem realizovaných výkonov v roku 2025 je uvedený v tabuľke 4.4-g v prílohe. V súčasnosti je veľmi nízky stupeň mechanizácie prác pri zakladaní a obnove lesných porastov. Mechanizácia sa tu zameriava predovšetkým na prípravu pôdy pri podpore prirodzeného zmladenia, zalesňovaní a mechanizovanej výsadbe sadeníc pri umelej obnove.

Technizáciu týchto prác významne obmedzujú terénne a pôdne podmienky. V súčasnosti je ešte stále značná časť strojno-technologického vybavenia organizácií hospodáriacich v lesoch a subjektov poskytujúcich služby v ťažbovo-výrobnom a dopravnom procese zastaraná; treba ju postupne obnovovať s ohľadom na požiadavky moderných environmentálne vhodných technológií.

4.5 Certifikácia trvalo udržateľného lesného hospodárstva

Vo všetkých lesoch v SR sa hospodári trvalo udržateľným spôsobom prostredníctvom programov starostlivosti o lesy. Certifikácia lesov je postup, pri ktorom nezávislý certifikačný orgán posudzuje, či obhospodarovanie lesov spĺňa certifikačné podmienky a kritériá definované certifikačnou schémou, a či drevo, z ktorého je drevný produkt vyrobený pochádza z certifikovaného lesa obhospodarovaného trvalo udržateľným spôsobom. Ak dané podmienky a kritériá obhospodarovateľ lesa spĺňa, certifikačný orgán mu o tom vydá certifikát. Potvrdením pre zákazníka kupujúceho výrobok z dreva je certifikát spotrebiteľského reťazca (Chain of Custody – COC). Jeho držiteľom musia byť všetci spracovatelia podieľajúci sa na výrobe výrobku. Preto drevárske spoločnosti požadujú pri nákupe certifikované drevo.

V SR obhospodarovatelia lesa a spracovatelia dreva sa uchádzajú o certifikáty dvoch certifikačných schém: PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) a FSC (Forest Stewardship Council). Podľa schémy PEFC je v SR certifikovaných 1 114,3 tis. ha porastovej pôdy. V medziročnom porovnaní sa táto výmera znížila o 9,8 tis. ha. Podľa schémy FSC (Forest Stewardship Council) je certifikovaná výmera 579,9 tis. ha. Z dôvodu, že 509,3 tis. ha je pokrytých dvojitou certifikáciou (PEFC aj FSC) bola v roku 2025 celková výmera certifikovaných lesov v SR 1 184,9 tis. ha lesov, t. j. 58,5 % z celkovej výmery porastovej pôdy (tabuľky 4.5-1 a 4.5-a v prílohe). Oproti roku 2024 sa dvojitá certifikácia znížila o 10 841 ha.

Tabuľka 4.5-1 Výmera a podiel certifikovaných lesov podľa schém PEFC a FSC

Schéma certifikácie lesov	Výmera a podiel certifikovaných lesov ha / %				Počet vydaných osvedčení	
	Certifikácia jednou schémou	Dvojitá certifikácia (PEFC aj FSC)	Spolu	Podiel dvojitej certifikácie		
					TUOL ¹⁾	COC ²⁾
PEFC	605 000	509 307	1 114 307	45,7	226	122
FSC	70 593		579 900	87,8	20	232
Spolu	675 594	509 307	1 184 900	43,0	246	354

Prameň: podklady poskytnuté PEFC Slovensko za rok 2025. Vysvetlivky: ¹⁾ osvedčenie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov (TUOL) vydané obhospodarovateľom lesa; ²⁾ osvedčenie spotrebiteľského reťazca (COC) vydané spracovateľom dreva podieľajúcim sa na výrobe výrobku.

V roku 2025 bolo v platnosti 122 certifikátov COC. Počet všetkých certifikovaných firiem pôsobiacich v SR (vrátane viacmiestnej certifikácie) je 127. Ďalších 14 PEFC certifikovaných spoločností pôsobiacich v SR je registrovaných v sídle svojej centrály v zahraničí. Podľa schémy FSC bolo vydaných 20 certifikátov TUOL a 232 certifikátov COC.

Zhrnutie a záver podkapitol 4.4 Ťažbová činnosť a 4.5 Certifikácia lesov

Súčasná veková štruktúra hospodárskych lesov s vysokým plošným podielom 80-ročných a starších porastov s vysokým objemom zásob dreva umožňuje zvýšené možnosti únosnej obnovnej ťažby dreva.

V roku 2025 sa vyťažilo 7,993 mil. m³, čo bolo o 0,653 mil. m³ menej oproti minulému roku. Vyťažilo sa 57,3 % ihličnatého dreva a 42,7 % listnatého dreva. V lesoch obhospodarovovaných štátnymi organizáciami sa vyťažilo 56,3 % dreva. Z uvedeného objemu ťažby dreva sa 3,608 mil. m³ (45,1 %) vyťažilo pri odstraňovaní následkov pôsobenia škodlivých činiteľov v lesoch, z toho 66,7 % ihličnatého a 16,3 % listnatého dreva. Najväčší podiel na asanačných ťažbách mali premnoženie lykožrúta smrekového a vietor. Výmera a zásoba rubne zreých lesných porastov sa už niekoľko rokov (od roku 2015) udržuje na približne vyrovnanej úrovni (kulminuje), čo je predpokladom udržania súčasných ťažbových možností (obnovnej ťažby dreva). Pomerne náročné terénne podmienky v lesoch SR významne limitujú spôsoby a technológie obhospodarovania lesov. Environmentálne vhodnejšie postupy hospodárenia v lesoch (napr. prírode blízke hospodárenie v lesoch) si vyžadujú zvyšovanie technickej a technologickej úrovne LH. Na jeho zabezpečenie sú potrebné kvalitné lesné cesty vybudované v dostatočnej hustote. Súčasná dĺžka všetkých typov lesných ciest a jej hustota sú na dolnej hranici optimálnej hustoty, ktorá sa s ohľadom na realizáciu šetrných a ekologických foriem pestovania lesov, ťažby dreva a efektívnu ochranu lesa pohybuje od 20 do 25 m/ha. V roku 2025 bola výmera certifikovaných lesov v SR 1 184,9 tis. ha lesov, t. j. 58,5 % z celkovej výmery porastovej pôdy.

5. Obchod s drevom

5.1 Dodávky dreva

Drevo je najvýznamnejším zdrojom príjmov na zabezpečenie starostlivosti o lesy, s cieľom zachovania ich funkcií vrátane dodávok dreva pre drevospracujúci priemysel a udržanie zamestnanosti, tržieb a výnosov v celom lesnícko-drevárskom sektore.

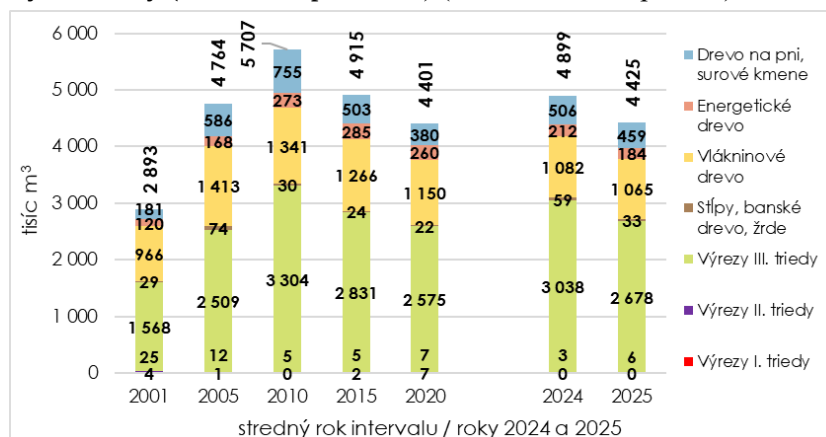
Celkové dodávky surového dreva, vrátane vlastnej spotreby, dosiahli v roku 2025 objem 7 907,4 tis. m³ (tabuľka 5.1-c v prílohe). V porovnaní s predchádzajúcim rokom 2024 sa celkové dodávky surového dreva znížili o 628,7 tis. m³, t. j. o 7,37 % najmä v dôsledku zníženia dodávok ihličnatého surového dreva o 10,5 %. V dodávkach ihličnatého surového dreva sa znížil najmä podiel piliarskych sortimentov, ako aj podiel surových kmeňov na celkových dodávkach surového dreva, a pri listnatom surovom dreve klesol podiel guľatinových sortimentov a vlákniového dreva. Podrobné údaje o štruktúre dodávok ihličnatých a listnatých sortimentov surového dreva v členení na štátny a neštátny sektor, domáci trh, do zahraničia (vývoz) a na vlastnú spotrebu sú uvedené v prílohe v tabuľkách 5.1-a až 5.1-c.

Dodávky dreva na domáci trh

V roku 2025 dodali obhospodarovatelia lesa na domáci trh 7 564,9 tis. m³ surového dreva (z toho bol tuzemský predaj 7 537,4 tis. m³ a vlastná spotreba 27,5 tis. m³). V porovnaní s rokom 2024 boli dodávky dreva na domáci trh (vrátane vlastnej spotreby) nižšie o 559 tis. m³. Dodávky ihličnatého dreva na domáci trh klesli o 501,8 tis. m³ a dodávky listnatého dreva o 57,2 tis. m³.

V dodávkach ihličnatého dreva na domáci trh bez vlastnej spotreby (obrázok 5.1-1 a v prílohe obrázok 5.1-a) dlhodobo prevládajú výrezy III. triedy s podielom 60,5 % (v roku 2025). V dodávkach listnatého dreva bez vlastnej spotreby (obrázok 5.1-2 a v prílohe obrázok 5.1-b) naopak prevláda sortiment vlákniového dreva, ktorého podiel sa v rokoch 2024 a 2025 výrazne zvýšil na 72,6 % a 71,6 % najmä na úkor výrezov III. kvalitatívnej triedy, ktorých podiel klesol na 16,8 % v roku 2025. Podiel najkvalitnejších výrezov I. a II. triedy bol v roku 2025 v dodávkach listnatých drevín 0,6 % a v dodávkach ihličnatých drevín len 0,1 %.

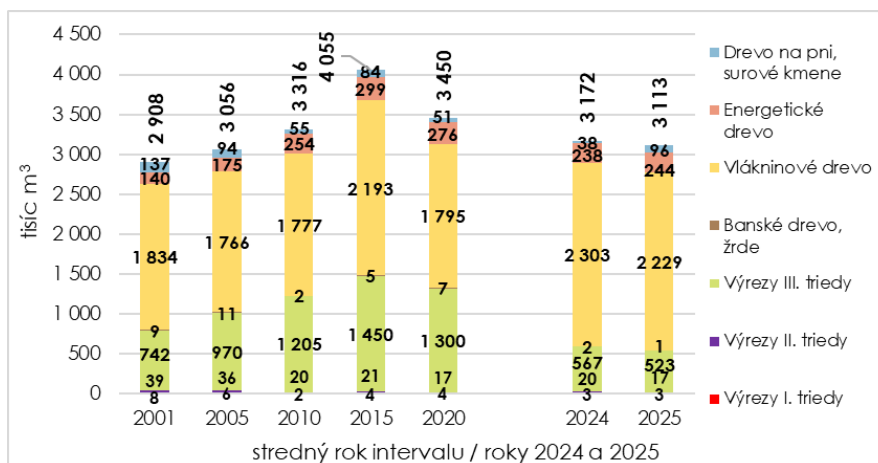
V celkových dodávkach ihličnatého surového dreva štátnych aj neštátnych lesov na domáci trh bez vlastnej spotreby (obrázok 5.1-c v prílohe) prevládali výrezy III. triedy (66,5 %, resp. 52,2 %). Štátne lesy dodali o niečo vyšší podiel vlákniového ihličnatého dreva (27,5 %) v porovnaní s neštátnymi lesmi (19,3 %). Naproti tomu neštátne lesy dodali viac ihličnatého palivového a energetického dreva (5,1 %) a oveľa viac dreva predaného na pni a surových kmeňov (23,1 %, zatiaľ čo štátne lesy len 1,1 %). V dodávkach listnatého dreva na domáci trh bez vlastnej spotreby štátne aj neštátne lesy dodali najväčší podiel vlákniového dreva (76,3 %, resp. 64,4 %), za ktorými nasledovali výrezy III. triedy (17,6 %, resp. 15,6 %) (obrázok 5.1-c v prílohe).

Obrázok 5.1-1 Vývoj dodávok ihličnatých sortimentov dreva na domáci trh bez vlastnej spotreby

Prameň: NLC, Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MP SR) 2-04. Vypracoval: NLC 2025.

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných, resp. 3-ročných obdobiach: 2000-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 2024 a 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

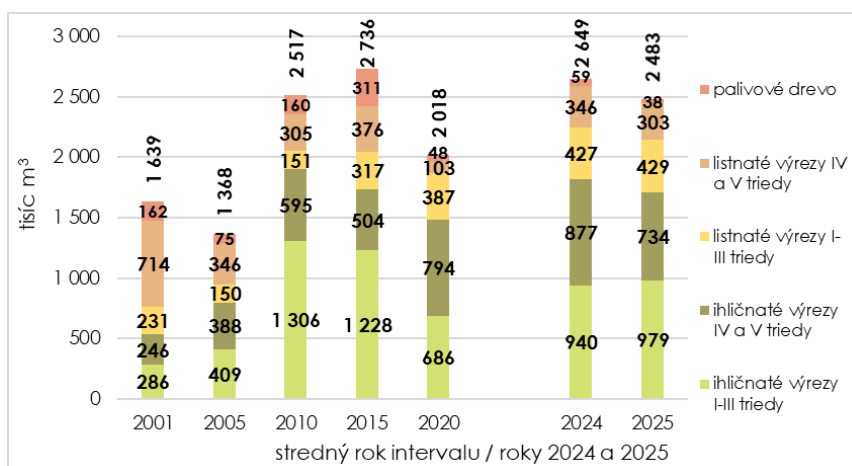
Obrázok 5.1-2 Vývoj dodávok listnatých sortimentov dreva na domáci trh bez vlastnej spotreby

Prameň: NLC, Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MP SR) 2-04. Vypracoval: NLC 2025.

Vysvetlivka: Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných, resp. 3-ročných obdobiach: 2000-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 2024 a 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

Zahraničný obchod s drevom

Zo spracovania predbežných údajov štatistiky zahraničného obchodu vyplýva, že v roku 2025 sa vyviezlo 2 483 tis. m³ surového dreva (tabuľka 5.1-d v prílohe a obrázok 5.1-3). Vývoz surového dreva medziročne mierne klesol o 166 tis. m³. Vo vývoze, ktorý bol realizovaný najmä do krajín EÚ (Rumunsko, Česká republika, Poľsko, Maďarsko a Rakúsko) a do Číny prevládali výrezy I. až III. triedy akosti v ihličnatom dreve (39,4 % celkového vývozu) aj v listnatom dreve (17,3 %). Z uvedeného objemu vývozu sortimentov surového dreva obhospodarovatelia lesa vyviezli 342,5 tis. m³ (144,7 tis. m³ ihličnatého a 197,8 tis. m³ listnatého dreva), t. j. 13,8 % z celkového objemu vývozu. Zvyšných 86,2 % vyviezli rôzne nelesnícke subjekty, najmä obchodné spoločnosti. Objem vývozu dreva v roku 2025 bol o 253 tis. m³ nižší v porovnaní so stredným rokom 2015 (päťročným priemerom vývozu v rokoch 2013-2017), v ktorom dosahoval vývoz surového dreva najvyššie hodnoty (obrázok 5.1-3). V objeme vývozu je zahrnuté aj drevo z ťažby na nelesných pozemkoch, ktoré majú charakter lesa (tzv. biele plochy). Využívanie týchto pozemkov nie je v kompetencii orgánov štátnej správy LH, ale sa riadi ustanovením § 47 zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

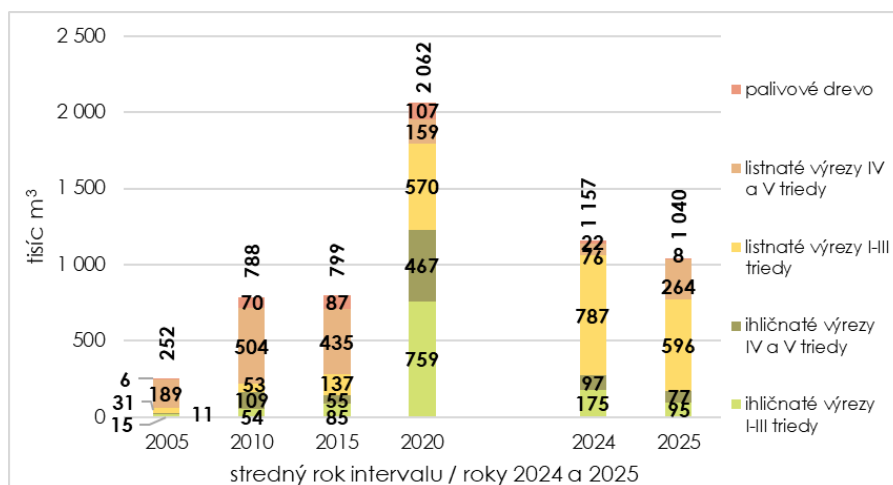

Obrázok 5.1-3 Vývoj vývozu sortimentov dreva do zahraničia

Prameň: Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MP SR) 2-04, predbežné údaje za rok 2024; vlastný výpočet NLC z predbežných údajov Štatistického úradu SR za rok 2025. Vypracoval: NLC 2026

Vysvetlivka: Prezentované údaje sa odvodili zo štatistiky zahraničného obchodu týmto postupom: pre akostnú triedu I.-III. sa použili údaje za piliarsku guľatinu; pre akostnú triedu VI. sa použili údaje za palivové sortimenty (440111 a 440112) a pre akostnú triedu IV. a V. sa použili údaje pre ostatné sortimenty. Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných, resp. 3-ročných obdobiach: 2000-2002, 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 2024 a 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

Na územie SR sa v roku 2025 doviezlo 1 040 tis. m³ surového dreva (tabuľka 5.1-d v prílohe), čo bolo v medziročnom porovnaní menej o 117 tis. m³ a v porovnaní s päťročným priemerom rokov 2018-2022 menej o 1 022 tis. m³ (obrázok 5.1-4). Veľmi výrazný pokles dovozu surového dreva v rokoch 2023 – 2025 spôsobila nepriaznivá situácia na trhu s výrobkami z dreva a nižší dopyt. V dovoze surového dreva prevládali listnaté výrezy I. – III. triedy akosti (57,3 %).

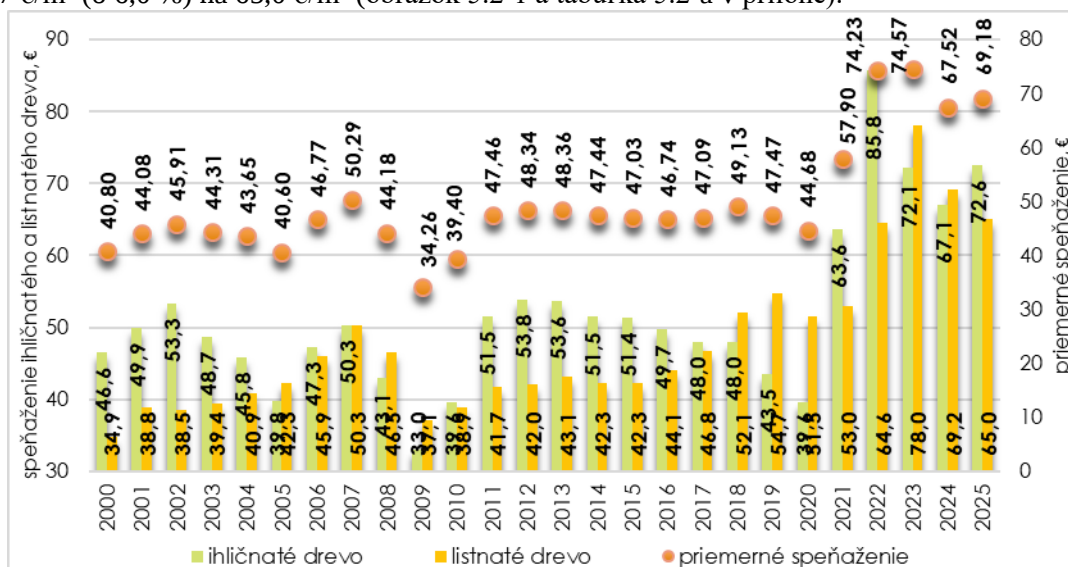
Obrázok 5.1-4 Vývoj dovozu sortimentov dreva zo zahraničia

Prameň: Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MP SR) 2-04; predbežné údaje za rok 2024; vlastný výpočet NLC z predbežných údajov Štatistického úradu SR za rok 2025. Vypracoval: NLC 2026

Vysvetlivka: Prezentované údaje sa odvodili zo štatistiky zahraničného obchodu týmto postupom: pre akostnú triedu I.-III. sa použili údaje za piliarsku guľatinu; pre akostnú triedu VI. Sa použili údaje za palivové sortimenty (440111 a 440112) a pre akostnú triedu IV. A V. sa použili údaje pre ostatné sortimenty. Hodnoty pre uvedené stredné roky boli vypočítané ako aritmetický priemer z údajov jednotlivých rokov v 5-ročných obdobiach: 2003-2007, 2008-2012, 2013-2017, 2018-2022. Údaje za roky 2024 a 2025 zodpovedajú údajom zisteným v danom roku.

5.2 Ceny dreva v tuzemsku a zahraničí

V roku 2025 sa v medziročnom porovnaní zaznamenal nárast priemerného speňaženia sortimentov surového dreva na 69,18 €/m³, t. j. o 1,66 €/m³. V prípade ihličnatého dreva sa zaznamenal nárast o 5,51 €/m³ (o 8,2 %) na 72,6 €/m³, a naopak v prípade listnatého dreva sa zaznamenal pokles o 4,17 €/m³ (o 6,0 %) na 65,0 €/m³ (obrázok 5.2-1 a tabuľka 5.2-a v prílohe).

Obrázok 5.2-1 Vývoj priemerných cien sortimentov surového dreva a priemerného speňaženia

Prameň: Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MP SR) 2-04; Lesnícke štúdie 69/2019. Vypracoval: NLC

Zhrnutie a závery kapitoly 5 Obchod s drevom

V roku 2025 dodali obhospodarovatelia lesa na domáci trh 7 564,9 tis. m³ surového dreva. V porovnaní s minulým rokom to bolo menej o 558,98 tis. m³.

Celkové dodávky sortimentov surového dreva na domáci trh vrátane vlastnej spotreby v roku 2025 boli 7,56 mil. m³. Vývoz dreva sa medziročne znížil o 166 tis. m³ na 2,48 mil. m³. Z toho obhospodarovatelia lesa vyviezli iba 342,5 tis. m³ (144,7 tis. m³ ihličnatého a 197,8 tis. m³ listnatého dreva), t. j. 13,8 % z celkového objemu vývozu. Zvyšných 86,2 % vyviezli rôzne nelesnícke subjekty, najmä obchodné spoločnosti. V roku 2025 pokračoval trend poklesu dovozu surového dreva. Doviezlo sa 1 040 tis. m³, čo bolo o 117 tis. m³ menej oproti minulému roku. Veľmi výrazný pokles dovozu surového dreva oproti 5-ročnému priemeru rokov 2018-2022 spôsobila nepriaznivá situácia na trhu s výrobkami z dreva a nižší dopyt. Medziročne sa zvýšila cena priemerného speňaženia sortimentov surového dreva na 69,18 €/m³, t. j. o 1,66 €/m³. V prípade ihličnatého dreva sa zaznamenal nárast o 5,51 €/m³ (o 8,2 %) na 72,6 €/m³, a naopak v prípade listnatého dreva bol zaznamenaný pokles o 4,17 €/m³ (o 6,0 %) na 65,0 €/m³.

6. Ekonomika lesného hospodárstva

V časti ekonomika LH sú spracované finančné a ekonomické údaje za obhospodarovateľov lesa a podnikateľský sektor (poskytovateľov služieb), ktorí zabezpečujú široké spektrum lesníckych činností, najmä ťažbu a dopravu dreva, pestovnú činnosť a lesnícke meliorácie.

6.1 Tržby a výnosy v lesnom hospodárstve

V roku 2025 dosiahli tržby a výnosy celkom v LH SR (tabuľka 6.1-1) 1 206,55 mil. € a v porovnaní s rokom 2024 klesli o 9,4 %. Najväčší podiel mali tržby za vlastné výrobky a služby, až 80,5 %. V štruktúre tržieb a výnosov obhospodarovateľov lesa a poskytovateľov služieb je značný rozdiel. U obhospodarovateľov lesa mali najvyšší podiel tržby za drevo, ktoré tvorili spolu takmer 77 % trhovej produkcie. Znamená to, že predaj sortimentov surového dreva je rozhodujúcim zdrojom financovania obhospodarovateľov lesa. Ostatné tržby a výnosy, s približne 23 % podielom, predstavovali príjmy za predaj ostatnej lesnej výroby, sadeníc, výrobkov pridruženej výroby, poľovníckych, turistických a lesníckych služieb, výnosy z prenájmu a predaja lesného majetku, tržby z obchodnej činnosti, výnosy z finančného kapitálu a cenných papierov. U poskytovateľov služieb dosahovali tržby za vlastné výrobky a služby nižší podiel (71 %). Významný podiel mali tiež tržby z predaja tovaru (25 %).

Tabuľka 6.1-1 Vývoj tržieb a výnosov subjektov LH v bežných cenách (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Tržby a výnosy celkom	885,67	1 102,17	1 012,96	865,81	1 331,09	1 206,55
Predaj tovaru	103,64	145,60	120,52	104,61	183,75	153,45
Tržby za vlastné výrobky a služby	753,76	899,42	831,21	662,51	1 065,13	970,61
- z toho tržby za drevo	376,88	416,07	440,84	332,79	576,45	547,06
Ostatné tržby a výnosy	28,27	57,16	61,23	98,69	82,21	82,49

Prameň: Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Výkaz ziskov a strát Uč POD 2-01; Vypracoval: NLC

Podpora lesníctva z verejných zdrojov

Celková podpora lesníctva z verejných zdrojov (štátny rozpočet, fondy EÚ a ostatné zdroje) bola v roku 2025 vo výške 114,9 mil. € (tabuľka 6.1-2).

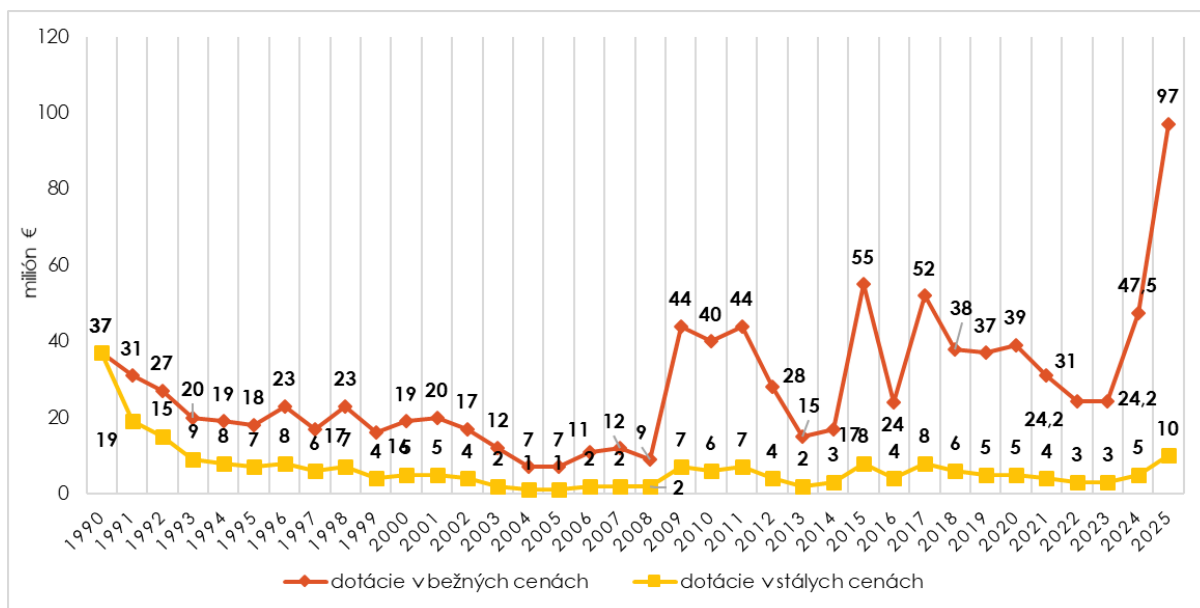
Tabuľka 6.1-2 Prehľad o čerpaní verejných zdrojov v LH a lesníctve (tis. €)

Zdroj, nositeľ	Bežné výdavky	Kapitálové výdavky (investície)	Spolu
LESNÉ HOSPODÁRSTVO			
Rozpočtová kapitola 0900D02 – Vyhodenie PSL	3 862	0	3 862
Program rozvoja vidieka SR 2014-2022	17 164	59 252	76 416
SP SPP 2023 – 2027	3 498	0	3 498
Štátna pomoc	8 000	0	8 000
Iné zdroje	4 968	318	5 286
Spolu LESNÉ HOSPODÁRSTVO	37 492	59 570	97 062
OSTATNÉ			
NLC Zvolen	9 269	7 706	16 975
Rozp. kap. 0900D01 - Rozvoj HÚL	5 683	7 706	13 389
Rozp. kap. 0900E01 - Výskum	648	0	648
Rozp. kap. 0900E02 - Odborná pomoc pre udržateľné LH	2 005	0	2 005
Rozp. kap. 0900I02 - Vzdelávanie	53	0	53
Rozp. kap. 0900I06 - Propagácia rezortu	157	0	157
Rozp. kap. 0900301 - Hodnotenie politík a odvetvová stratégia	5	0	5
Rozp. kap. 0900302 - Koordinácia vedeckovýskumnej činnosti	31	0	31
Rozp. kap. 0900501 - Štatistické zisťovania	37	0	37
Rozp. kap. 0EK0K03 - Podporná infraštruktúra	408	0	408
Rozp. kap. 0EK0K07 - Geografické informačné systémy	242	0	242
Múzeum Svätý Anton	485	108	593
Rozp. kap. 0920301 – Múzejná činnosť	476	108	584
Rozp. kap. 0EK0K03 – Podporná infraštruktúra	9	0	9
Národná podpora – Zákon č. 277/2023 Z.z.	245	0	245
Spolu OSTATNÉ	9 999	7 814	17 813
SPOLU LESNÍCTVO (LH + OSTATNÉ)	47 491	67 384	114 875

Prameň: SLHaSD MPRV SR, PPA MPRV SR, Osobitné zisťovanie v štátnych organizáciách LH SR; Vypracoval: NLC

V porovnaní s rokom 2024 sa objem podpory výrazne zvýšil. Finančné prostriedky z Programu rozvoja vidieka Slovenskej republiky (PRV SR) 2014-2022 boli v roku 2025 poskytnuté v objeme 76,4 mil. € (prostriedky z EÚ + spolufinancovanie zo SR). V uvedenej sume bola zahrnutá podpora v rámci lesníckych opatrení „4.3E Investície týkajúce sa infraštruktúry a prístupu k lesnej pôde“, „8.1 Podpora na zalesňovanie/vytváranie zalesnených oblastí“, „8.3 Podpora na prevenciu a odstraňovanie škôd v lesoch spôsobených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami“, „8.4 Podpora na obnovu lesov poškodených lesnými požiarimi a prírodnými katastrofami“, 8.5 Podpora na investície do zlepšenia odolnosti a environmentálnej hodnoty lesných ekosystémov a „8.6 Podpora investícií do lesníckych technológií a spracovania“. Podporu z PRV SR 2014-2022 čerpali vo väčšom objeme obhospodarovatelia neštátnych lesov. Podpora z SP SPP 2023-2027 bola vyplatená na neprojektové opatrenia v rámci sústavy NATURA 2000 na lesnom pozemku a na lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochranu lesov v sume 3,5 mil. € (Výročná správa PPA za rok 2025). Podpora pre obhospodarovateľov lesa za plnenie mimoprodukčných funkcií lesov v zmysle zákona o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPRV SR bola poskytnutá v roku 2025 vo výške 7 999 998,73 €.

Ostatné subjekty pôsobiace v odvetví LH (NLC, Múzeum Svätý Anton, komory a združenia) čerpali podporu z verejných zdrojov v objeme 17,8 mil. €. Iné zdroje poskytované mimo MPRV SR čerpali najmä Vojenské lesy a majetky (VLM) SR, š. p., LESY SR š. p., Vysokoškolský lesnícky podnik (VŠLP) Technickej univerzity (TU) vo Zvolene v čiastke 5,3 mil. €. Zdroje národnej podpory sa v zmysle zákona o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPRV SR (zákon č. 277/2023 Z. z.) použili v čiastke 245 tis. € (z toho LESY SR, š. p. 15 tis. €) na spracovanie projektovej dokumentácie pre opravu vodnej nádrže Bulkovec II a 230 tis. € občianske združenia, neziskové organizácie a komory na účely zamerané na lesníctvo a poľovníctvo. Vývoj čerpania verejných zdrojov v LH SR od roku 1990 v bežných a stálych cenách je na obrázku 6.1-1.

Obrázok 6.1-1 Vývoj verejných zdrojov v LH SR v bežných a stálych cenách

Prameň: NLC (1991-2025)

Poznámka: údaje nezahŕňajú ostatné čerpanie verejných zdrojov

6.2 Náklady lesného hospodárstva

Celkové náklady LH SR v roku 2025 dosiahli 1 089,1 mil. €. V druhovom členení nákladov mali najväčší podiel náklady na služby (42,4 %), čo svedčí o vzájomnej prepojenosti jednotlivých subjektov LH SR. Osobné náklady mali podiel 20,9 %. Vysoký podiel nákladov u poskytovateľov služieb tvorili hlavne náklady na tovar (11,3 %), čo svedčí o ich vysokej obchodnej aktivite. Materiálové náklady (11,4 %) zahŕňali najmä náklady na pohonné hmoty a ostatné nevyhnutné materiálno-technické vybavenie. Odpisy tvorili v roku 2025 podiel 5,6 % z celkových nákladov u obhospodarovateľov lesa. V porovnaní s rokom 2024 sa celkové náklady znížili o 6,9 % (tabuľka 6.2-1).

Tabuľka 6.2-1 Náklady lesného hospodárstva (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Náklady celkom	823,57	993,20	922,86	792,84	1 169,70	1 089,10
Náklady na tovar	85,40	135,09	92,99	64,60	107,93	122,91
Materiálové náklady	106,20	106,96	110,20	116,30	152,92	123,96
Odpisy	37,75	35,20	48,76	50,97	59,82	60,96
Náklady na služby	388,77	444,09	436,73	366,91	562,07	461,75
Osobné náklady	134,78	157,27	170,21	153,75	226,08	227,35
Ostatné náklady	70,67	114,59	63,97	40,31	60,88	92,17

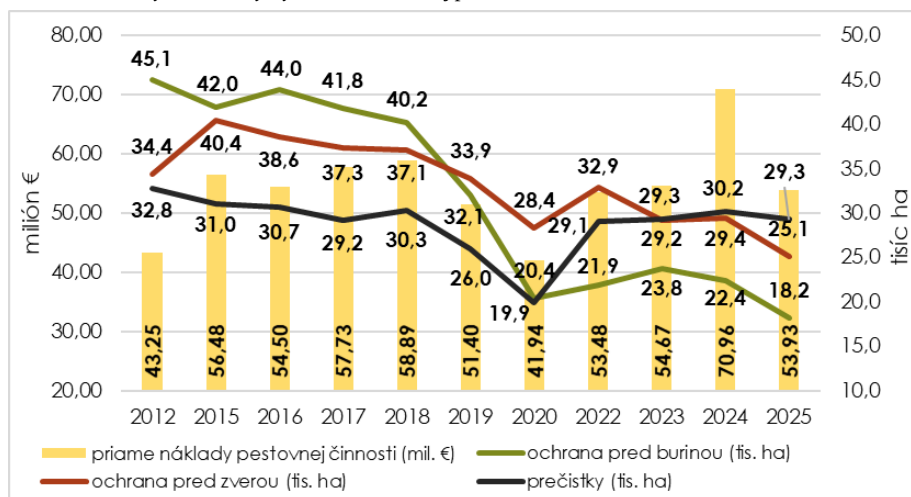
Prameň: Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Výkaz ziskov a strát Uč POD 2-01; Vypracoval: NLC

V roku 2025 klesli priame náklady na pestovnú činnosť oproti roku 2024 o 24 %, čo bolo spôsobené najmä znížením objemu výkonov. Medziročne sa znížili náklady na čistenie plôch po ťažbe (- 12 %), oplocovanie mladých lesných porastov (- 4 %) a ochranu mladých lesných porastov (- 1 %). Štát by mal naďalej systematicky uplatňovať vhodné finančné nástroje na čiastočnú úhradu nákladov na pestovnú činnosť, ktoré vznikajú pri poskytovaní verejnoprospešných služieb obhospodarovateľmi lesa, a ktoré nie sú realizované prostredníctvom trhu, napríklad v súlade so zákonom o poskytovaní dotácií v pôsobnosti MPRV SR. Priame náklady na ťažobnú činnosť klesli medziročne o 3,4 % v dôsledku nižšieho objemu ťažby surového dreva. V rámci ťažobnej činnosti sa medziročne zvýšila najmä cena výkonu „komplexná výroba sortimentov dreva“ o 4,6 %, a to na 22,8 € za m³.

Tabuľka 6.2-2 Jednotkové náklady vybraných výkonov pestovnej a ťažbovej činnosti

Výkon – činnosť	Merná jednotka	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Priame náklady pestovnej činnosti	tis. €	43 898	56 484	57 728	41 936	70 957	53 929
Umelá obnova lesa	€/ha	1 243,87	1 878,36	1 641,72	1 826,99	2 731,60	2 781,08
Spolupôsobenie pri prirodzenej obnove				283,17	419,39	542,98	533,52
Čistenie plôch po ťažbe				622,46	822,84	1 493,74	1 315,10
Celoplošná príprava pôdy strojom							1 752,51
Starostlivosť o lesné kultúry		140,63	166,92	227,50	199,79	274,77	278,35
Ochrana mladých lesných porastov		132,29	151,64	154,90	177,05	233,27	229,91
Ochrana MLP proti burine							305,01
Ochrana MLP pred zverou							175,64
Prerezávky a plecie ruby		140,63	166,92	174,98	214,98	345,70	339,12
Plecie ruby, prestrihávk a odstraňovanie nežiadúcich krov							350,06
Prerezávky a čistky							337,39
Oplocovanie mladých lesných porastov	€/km			2 892,93	3 957,41	8 056,78	7 714,16
Ochrana lesa	€/ha lesa	2,29	3,02	1,71	0,79	1,21	1,90
Priame náklady ťažbovej činnosti	tis. €	210 471	205 619	197 336	180 690	271 195	261 987
Ťažba dreva	€/m³	8,48	5,73	6,97	8,48	11,39	11,88
Približovanie dreva		7,92	9,02	8,81	8,69	11,87	14,20
Manipulácia dreva		2,42	2,43	2,60	3,28	5,03	5,17
Komplexná výroba sortimentov dreva			14,22	13,69	14,70	21,76	22,76
Odvoz dreva		4,65	5,77	6,05	6,09	6,62	6,28
Náklady celkom	tis. €	460 713	446 691	488 259	428 346	709 748	679 970

Prameň: Výkaz L-144, Rezortný štatistický výkaz Les 5-01; Vypracoval: NLC

Obrázok 6.2-1 Porovnanie vývoja priamych nákladov na pestovnú činnosť s vývojom objemu výkonov pestovnej činnosti

Prameň: NLC (2001-2025)

6.3 Výsledok hospodárenia

V roku 2025 LH SR vykázalo zisk v objeme 46,37 mil. €. Výsledok hospodárenia pred zdanením (VH) bol o 14,1 mil. € (23,3 %) nižší v porovnaní s predchádzajúcim rokom (tabuľka 6.3-1), najmä kvôli nižšiemu objemu ťažby surového dreva. Pretrváva rozdiel v dosiahnutom VH u štátnych (9,28 mil. €) a neštátnych (31,07 mil. €) obhospodarovateľov lesa (tabuľka 6.3-2 a obrázky 6.3-a a 6.3-b). Dodávatelia služieb vykázali zisk v objeme 6,02 mil. €, ktorý bol započítaný do VH neštátnych obhospodarovateľov lesa. Horší VH v štátnych lesných podnikoch je spôsobený najmä nákladmi vynaloženými na správu neodovzdaných lesov so zákazom ťažby dreva a verejnoprospešnými činnosťami, vyššou odvedenou daňou z nehnuteľností, ako aj obmedzenými možnosťami čerpania

podpory z verejných zdrojov a vyššími režijnými nákladmi v dôsledku zamestnávania všetkých odborných lesných hospodárov (OLH) v pracovnoprávnom vzťahu. V neštátnych lesoch pôsobia OLH zväčša na živnosť, čo znamená nižšiu cenu práce.

Tabuľka 6.3-1 Výsledok hospodárenia lesného hospodárstva (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Výsledok hospodárenia	22,10	51,63	48,80	25,51	60,46	46,37

Prameň: Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Výkaz ziskov a strát Uč POD 2-01; Vypracoval: NLC 2011-2026

Tabuľka 6.3-2 Výsledok hospodárenia LH SR prepočítaný na mernú jednotku

Ukazovateľ	Merná jednotka	2010	2015	2017	2020	2024	2025
VH štátnych lesných podnikov	€/ha lesa	1,91	11,06	10,33	1,07	10,06	9,48
	€/m ³ ťažby	0,36	2,43	2,10	0,26	1,98	2,06
VH neštátnych lesných podnikov	€/ha lesa	18,57	36,69	36,60	19,76	46,30	31,71
	€/m ³ ťažby	3,85	7,50	7,56	5,64	12,33	8,89

Prameň: NL, Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Výkaz L-144; Vypracoval: NLC 2011-2026

Poznámka: Horší VH v štátnych lesoch je spôsobený najmä nákladmi vynaloženými na správu neodovzdaných lesov so zákazom ťažby dreva a verejnoprospešnými činnosťami (približne 6,4 mil. € ročne), vyššou odvodenou daňou z nehnuteľností (približne 5,3 mil. € ročne), ako aj obmedzenými možnosťami čerpania podpory z verejných zdrojov a vyššími režijnými nákladmi v dôsledku zamestnávania všetkých odborných lesných hospodárov (OLH) v pracovnoprávnom vzťahu. V neštátnych lesoch pôsobia OLH zväčša na živnosť, čo znamená nižšiu cenu práce. Do HV neštátnych lesných podnikov je započítaný aj HV neštátnych dodávateľov služieb. Po zohľadnení uvedených aspektov by bol HV štátnych a neštátnych obhospodarovateľov lesa porovnateľný.

Kladný VH spolu s odpismi sú vlastnými zdrojmi investícií podnikov. V roku 2025 objem investícií v LH SR dosiahol 92,54 mil. € (tabuľka 6.3-3). Oproti roku 2024 došlo k výraznému zvýšeniu investícií o 47,74 mil. € (106,6 %) najmä kvôli podpore z PRV SR 2014-2022.

Tabuľka 6.3-3 Objem investícií (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Stavebné práce	24,11	20,24	21,67	6,89	17,58	64,60
Stroje a zariadenia	14,93	27,66	20,83	24,88	8,89	17,82
Ostatné investície	1,59	3,23	9,56	7,39	18,33	10,12
Investície celkom	40,63	51,13	52,06	39,16	44,80	92,54

Prameň: Štatistický výkaz Les 5-01; Vypracoval: NLC 2011-2026

Medzi cudzie zdroje financovania podniku patria aj bankové úvery. Túto formu financovania v posledných rokoch využívajú najmä obhospodarovatelia neštátnych lesov. Zo štátnych lesných podnikov len LESY SR, š. p. (delimitovaný úver po pričlenení LPM Ulič, š. p.). Celková výška bankových úverov v roku 2025 dosiahla 54,98 mil. €, z toho prijaté bankové úvery v danom roku boli vo výške 19,1 mil. € (tabuľka 6.3-4).

Tabuľka 6.3-4 Bankové úvery v lesnom hospodárstve (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Úver z minulých období	11,67	8,79	5,59	42,39	28,25	35,88
Prijaté bankové úvery v danom roku	13,23	6,10	7,57	14,99	3,19	19,10
Úvery celkom	24,90	14,89	13,16	57,38	31,44	54,98

Prameň: Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Osobitný zisťovací dotazník; Vypracoval: NLC 2011-2026

6.4 Ekonomické nástroje

Ekonomické nástroje fiškálnej politiky štátu pôsobiace v LH SR a ich finančné vyjadrenie za rok 2025 sú uvedené v tabuľke 6.4-1. Odvedené dane predstavovali príjem do rozpočtu štátu a obcí v objeme 93,12 mil. € a v porovnaní s rokom 2024 sa znížili o 7,6 %, resp. o 7,62 mil. €. Najvyšší podiel z toho tvorila daň z pridanej hodnoty (saldo dane na vstupe a výstupe) v objeme 58,37 mil. €, čo predstavuje 62,7 % zo všetkých odvedených daní. Sociálne a zdravotné odvody za zamestnancov a samostatne

zárobkovo činné osoby predstavovali v roku 2025 sumu 107,42 mil. € a v porovnaní s rokom 2024 sa zvýšili o 5,3 %, resp. o 5,38 mil. € najmä kvôli medziročnému rastu ceny práce.

Tabuľka 6.4-1 Prehľad odvedených daní a sociálnych a zdravotných odvodov (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Daň z pridanej hodnoty (rozdiel odvedenej a vrátenej)	34,23	34,07	39,94	32,17	53,58	58,37
Daň z nehnuteľností	6,88	8,35	9,15	10,15	11,43	11,95
Cestná daň	0,89	0,71	0,60	0,44	1,23	1,25
Ostatné dane	0,72	1,00	1,00	1,79	2,07	2,23
Daň z príjmov*	13,96	21,04	17,22	16,29	32,43	19,32
Spolu odvedené dane	56,68	65,17	67,91	60,84	100,74	93,12
Sociálne a zdravotné odvody	54,07	64,30	66,70	68,24	102,04	107,42

Prameň: Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Osobitný zisťovací dotazník; Vypracoval: NLC 2011-2026

Náhrady za obmedzenie hospodárenia na lesných pozemkoch podľa § 61 zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v roku 2025 sa vyplátili obhospodarovateľom lesa v čiastke 10,51 mil. €. Kompenzácia výpadku príjmov dane z nehnuteľností pre obce z Envirofonde vo forme podpory projektov (napr. budovanie a údržba zelenej a modrej verejnej infraštruktúry vrátane „zelených“ parkovacích stojísk, realizáciu opatrení na zníženie svetelného znečistenia, zvýšenie energetickej efektívnosti verejného osvetlenia a zlepšenie kvality života obyvateľov obcí) bola v roku 2025 vo výške 1,08 mil. €.

O využívaní lesných pozemkov na iné účely ako na plnenie funkcií lesov rozhoduje orgán ŠSLH. Odvody za vyňatie lesných pozemkov, resp. náhrada za stratu mimoprodukčných funkcií, predstavujú ekonomický nástroj štátu zameraný na ochranu lesných pozemkov. Orgány ŠSLH v roku 2025 predpísali za vyňatie lesných pozemkov odvody v čiastke 1,21 mil. €, z toho uhradených bolo 60 % (tabuľka 6.4-2).

Tabuľka 6.4-2 Odvody za vyňatie lesných pozemkov (mil. €)

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Výška odvodov (mil. €)	1,60	0,92	2,66	0,86	0,82	1,21
- z toho uhradené (mil. €)	1,58	0,49	0,60	0,74	0,68	0,73
Uhradené odvody (%)	99	53	23	85	83	60

Prameň: MPRV SR; Vypracoval: NLC 2011-2026

Peňažné sankcie udelené z titulu porušenia zákonných povinností boli v roku 2025 v LH SR vyrubené vo výške 148,3 tis. € a z toho uhradených bolo 126,7 tis. €, t. j. 85 % (tabuľka 6.4-3).

Tabuľka 6.4-3 Prijaté pokuty a sankcie

Ukazovateľ	2010	2015	2017	2020	2024	2025
Výška pokút (tis. €)	122,0	55,7	85,0	97,1	173,0	148,3
- z toho uhradené (tis. €)	36,0	33,1	48,7	63,0	55,1	126,7
Uhradené pokuty (%)	30	59	57	41	32	85

Prameň: MPRV SR; Vypracoval: NLC 2011-2026

6.5 Európske lesnícke účty

Európske lesnícke účty merajú, popisujú a analyzujú v podmienkach SR tvorbu dôchodku lesného hospodárstva prostredníctvom účtov produkcie, dôchodkov, podnikateľského zisku a kapitálových účtov podľa metodiky Európskej komisie (EUROSTAT). Výsledky sa každoročne poskytujú Európskej komisii na základe výzvy EUROSTAT-u, ktorý pripravuje štatistické údaje pre potreby EÚ a harmonizuje štatistickú metodiku vo všetkých členských krajinách EÚ, ktorá ich následne po validácii zverejňuje (<https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/main/data/database>). Rámcom pre vypracovanie Európskych lesníckych účtov je Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 691/2011 zo 6. júla 2011 o európskych environmentálnych ekonomických účtoch v znení Nariadenia Európskeho

parlamentu a Rady (EÚ) 2024/3024 z 27. novembra 2024, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 691/2011, pokiaľ ide o zavedenie nových modulov environmentálnych ekonomických účtov, na základe ktorého je zasielanie údajov za účty lesov EUROSTAT-u povinné od roku 2025.

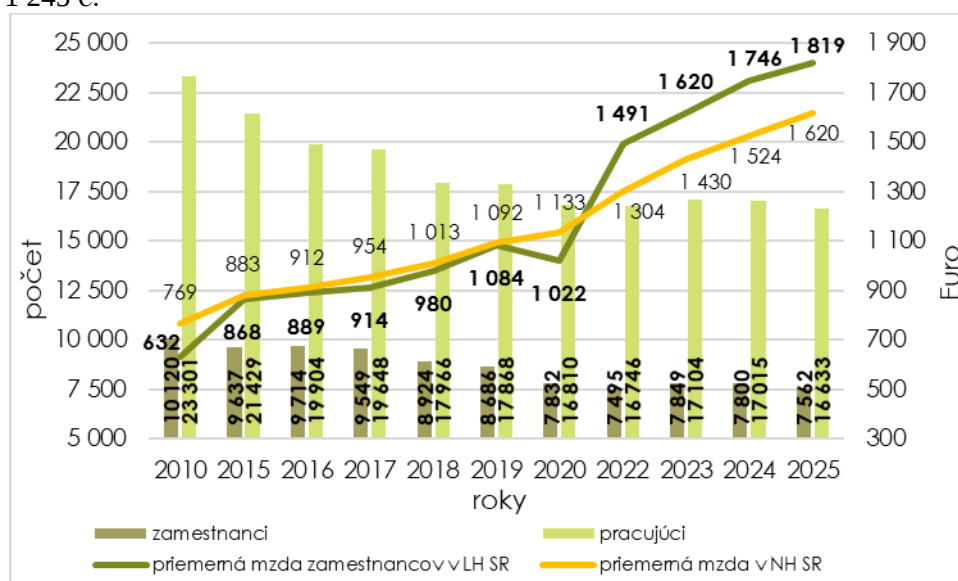
Ukazovatele ekonomickej efektívnosti Európskych lesníckych účtov poukazujú na skutočnosť, že súčasné rentové možnosti LH nevytvárajú dostatok vlastných zdrojov na zabezpečenie všetkých funkcií lesov v požadovanej miere, keďže príjmy z predaja dreva nepokrývajú všetky náklady spojené s ich zabezpečením. Preto sa využívanie a obhospodarovanie lesov podobne ako v ostatných štátoch EÚ nemôže pri dodržaní zákonných noriem zaobiť bez finančnej podpory štátu, resp. podpory z Európskych fondov, ktorá sa premieta do účtu tvorby dôchodkov ako subvencie na produkciu. V súlade s metodikou Európskych lesníckych účtov sa do produkcie LH zahŕňa aj netrhová produkcia, ako sú lesné plody a huby a ekosystémové služby lesov, čím dochádza k presnejšiemu zachyteniu finančných, ekonomických a sociálnych aspektov trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.

Na základe metodiky EUROSTAT-u, časového harmonogramu, ako aj validácie údajov, výsledky Európskych lesníckych účtov predstavujú hodnoty za predchádzajúci rok (t. j. za rok 2024 v tomto prípade). Konečná produkcia dosiahla za rok 2024 hodnotu 1 406,23 mil. €. Hrubá pridaná hodnota bola v uvedenom roku 760,20 mil. €, čistá pridaná hodnota 675,20 mil. €. Čistý zisk z podnikania dosiahol hodnotu 423,98 mil. €. Jednotlivé údaje sú uvedené v tabuľke 6.5-a v prílohe.

6.6 Sociálno-ekonomické informácie a pracovná sila v lesnom hospodárstve

Pracovná sila a motivácia k práci

Cieľom LH SR je prispievať k udržaniu a zvyšovaniu zamestnanosti najmä na vidieku. Subjekty LH SR priamo zamestnávajú 7,56 tisíc zamestnancov. Subjekty obhospodarujúce lesy a poskytujúce služby v LH priamo zamestnávajú 7,56 tis. pracovníkov v pracovnoprávnom vzťahu. Okrem toho v LH pôsobí ďalších približne 9,07 tis. samostatne zárobkovo činných osôb (SZČO) a majiteľov jednoosobových spoločností s ručením obmedzeným, ktorí poskytujú práce a služby v lesnom hospodárstve. Celkovo tak v lesnom hospodárstve pracuje približne 16,63 tis. osôb (obrázok 6.6-1 a tabuľka 6.6-a v prílohe). Priemerná mzda zamestnancov v LH SR dosiahla v roku 2025 výšku 1 819 € a oproti predchádzajúcemu roku vzrástla o 4,2 %. Za rastom priemernej mzdy v LH SR sú vyššie tarifné platy na základe kolektívnych zmlúv, kompenzácia inflácie zamestnávateľmi a tlak na udržanie kvalifikovanej pracovnej sily. Priemerná mzda u subjektov obhospodarujúcich les dosiahla výšku 1 967 € (prevažujú najmä technicko-hospodárski pracovníci), u poskytovateľov služieb to bolo 1 385 € (prevažujú najmä robotníci). Pri zohľadnení čistého príjmu SZČO je priemerný mesačný zárobok v LH na úrovni 1 245 €.

Obrázok 6.6-1 Vývoj zamestnanosti a priemernej mzdy zamestnancov v lesnom hospodárstve

Prameň: Rezortný štatistický výkaz Les 5-01, Osobitný zisťovací dotazník, Štatistický úrad SR; Vypracoval: NLC 2026

Vývoj počtu pracovníkov aj zamestnancov v LH SR postupne klesá (tabuľka 6.6-a). So zreteľom na dlhodobé trendy bude počet pracovníkov v lesníctve klesať aj naďalej. Časť poklesu počtu

pracovníkov je prirodzene spätá s racionalizáciou výroby, so zvyšovaním produktivity práce a technologickým rozvojom. Tento jav má na jednej strane pozitívny efekt pri znižovaní nákladov lesných podnikov. Na druhej strane sa úspora nákladov obhospodarovateľov lesa preniesla na štát v podobe nižšieho výberu poistného a daní z príjmov fyzických osôb (štát prichádza o odvody do sociálnej a zdravotných poisťovní a o daň z príjmu, keďže živnostníci väčšinou platia odvody a daň z príjmov z minimálneho vymeriavacieho základu). Okrem uvedeného časť úbytku pracovníkov je spôsobená aj prirodzeným úbytkom staršej generácie, ktorá doteraz v lese pracovala, ale aj nezáujmom mladých ľudí o ťažkú prácu v lese. Dalším faktorom poklesu počtu pracovníkov v LH je zvyšovanie výmery bezzásahových území a obmedzovanie výšky ťažby surového dreva, v dôsledku čoho v kombinácii s racionalizáciou výroby nie je potreba toľkých pracovníkov.

Práceschopnosť a pracovná úrazovosť

Podľa údajov Národného inšpektorátu práce došlo u zamestnancov v LH SR k 65 pracovným úrazom, z toho v 7 prípadoch u žien. V roku 2025 došlo k 1 závažnému pracovnému úrazu s následkom smrti u muža a k 2 závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmovou na zdraví u mužov. Počet registrovaných pracovných úrazov bol 62, t. j. o 5 viac ako v roku 2024 (tabuľka 6.6-c v prílohe). Príčiny závažného pracovného úrazu s následkom smrti neboli zistené. Príčinami závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmovou na zdraví boli ohrozenie inými osobami a nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon. Najčastejšími príčinami ostatných registrovaných pracovných úrazov boli nedostatky osobných predpokladov na riadny pracovný výkon (43 prípadov), chybný alebo nepriaznivý stav zdroja úrazu (10 prípadov).

Zamestnanci v LH SR sú pri výkone práce vystavení rizikovým faktorom, najmä nadmerným vibráciám (570 prípadov v roku 2025), hluku (540 prípadov), chemickým látkam (53 prípadov) a dlhodobej nadmernej a jednostrannej záťaži (64 prípadov) (tabuľka 6.6-d v prílohe). Rizikové práce v LH SR v roku 2025 vykonávalo 716 mužov a 7 žien. V tabuľke 6.6-e v prílohe sa uvádza prehľad novopriznaných chorôb z povolania a iného poškodenia zdravia, ktorých v roku 2025 podľa predbežných údajov Národného centra zdravotníckych informácií pribudlo spolu 5 s priemerným počtom 23,6 rokov vystavenia riziku. Z toho boli 4 prípady choroby z vibrácií a 1 prípad poruchy sluchu z hluku.

6.7 Potreba dofinancovania lesného hospodárstva Slovenskej republiky

V roku 2021 sa v rámci prípravy podkladov pre Plán obnovy a odolnosti SR identifikovali najdôležitejšie spoločenské výzvy, kľúčové problémy ekonomiky a priority v LH. Cieľom bolo získanie investícií na dofinancovanie investičného dlhu v infraštruktúre a vybavení LH SR tak, aby sa zabezpečilo trvalo udržateľné a najmä prírode blízke obhospodarovanie lesov v súlade s vládny projektom „Hodnota za peniaze“. Vyčíslila sa potreba investícií a prevádzkových nákladov na opatrenia v oblastiach strojno-technologického vybavenia LH, vodozádržných opatrení a výstavby a rekonštrukcie lesnej cestnej siete. V roku 2025 sa aktualizoval investičný dlh LH, ktorý je na úrovni 1 104,47 mil. € na obdobie 10 rokov. Ročná potreba vrátane nákladov na údržbu vodozádržných zariadení a rekonštrukciu lesnej cestnej siete predstavuje čiastku 136,51 mil. €. Nakoľko tieto lesnícke opatrenia neboli do plánu obnovy a odolnosti SR zahrnuté, uvedené priority (vrátane ďalších opatrení) sa čiastočne realizovali z prostriedkov Programu rozvoja vidieka SR 2014-2022 a sú tiež zahrnuté v Strategickom pláne SPP 2023-2027 s alokáciou čiastky 98,3 mil. €. (prostriedky z EÚ + spolufinancovanie zo ŠR)

Aktuálny SP SPP poskytuje špecifické opatrenia v oblasti LH na podporu realizácie PBHL v objeme 25 mil. € (prostriedky z EÚ + spolufinancovanie zo ŠR) a opatrenia na obnovu lesov poškodených prírodnými disturbanciami, ako aj preventívne opatrenia v už existujúcich lesných porastoch v objeme 20 mil. € (prostriedky z EÚ + spolufinancovanie zo ŠR). Tieto dve opatrenia spolu predstavujú takmer polovicu zdrojov SP SPP vyčlenených na lesníctvo na programové obdobie 2023 – 2027. Približne druhá polovica vyčlenených zdrojov na lesnícke opatrenia by mala podporovať malých vlastníkov lesov, investície do vodozádržných opatrení a kompenzácie za obmedzenia v rámci ochrany prírody a za lesnícko-environmentálne opatrenia.

Ďalšia suma vo výške 36 mil. € je sprístupnená z revidovaného Plánu obnovy a odolnosti EÚ pre Slovensko a je určená na modernú, ekologickú a odolnú obnovu lesov. Cieľom je pripraviť lesy

na meniacu sa klímu, sucho, veterné kalamity či premnoženú zver. Projekt realizuje MPRV SR v spolupráci s Národným lesníckym centrom, ktoré bude odborným garantom a koordinátorom obnovy.

V oblasti zabezpečenia financovania LH SR je dôležitým nástrojom Národný lesnícky program Slovenskej republiky pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“ a jeho akčný plán. NLP SR sa zameriava na usmernenie aktivít a investícií pre dosiahnutie definovanej vízie a globálnych cieľov v LH SR.

Zhrnutie a závery kapitoly 6 Ekonomika lesného hospodárstva

Drevo je najvýznamnejším zdrojom príjmov obhospodarovateľov lesa (77 % tržieb a výnosov) na zachovanie funkcií lesov a udržanie zamestnanosti v lesnícko-drevárskom sektore. V roku 2025 lesné hospodárstvo SR vykázalo zisk v objeme 46,37 mil. €. Tržby a výnosy celkom dosiahli 1 206,55 mil. € (v porovnaní s rokom 2024 klesli o 9 %) a náklady dosiahli čiastku 1 089,1 mil. € (v porovnaní s rokom 2024 klesli o 7 %).

Výsledok hospodárenia obhospodarovateľov lesov dosiahol výšku 40,35 mil. € (87 % z celkového zisku lesného hospodárstva). Výsledok hospodárenia neštátnych lesných podnikov je dlhodobo vyšší, najmä kvôli nákladom podnikov štátnych lesov na správu neodovzdaných lesov, vyšším nákladom na verejnoprospešné činnosti, nepriznaniu nároku na náhradu za obmedzenie bežného hospodárenia, ako aj obmedzeným možnostiam čerpania podpory z verejných zdrojov. Najväčší podiel nákladov tvorili služby (42 %), čo svedčí o vzájomnej prepojenosti jednotlivých subjektov LH. LH odvieďlo do rozpočtov štátu a obcí dane v objeme 93,12 mil. € (o 7,62 mil. € menej ako v roku 2024). Sociálne a zdravotné odvody za zamestnancov a samostatne zárobkovo činné osoby dosiahli sumu 107,42 mil. € (o 5,38 mil. € viac ako v roku 2024). Výška investičného dlhu LH v oblastiach strojno-technologického vybavenia LH, realizácie vodozádržných opatrení a výstavby a rekonštrukcie lesnej cestnej siete je na úrovni 1 104,47 mil. €. Subjekty LH priamo zamestnávali približne 7,56 tisíc zamestnancov a ďalších približne 9,07 tisíc živnostníkov. Priemerná mzda zamestnancov v LH SR dosiahla v roku 2025 výšku 1 819 € (priemer v hospodárstve SR bol 1 620 €). V roku 2025 došlo k 1 závažnému pracovnému úrazu s následkom smrti a k 2 závažným pracovným úrazom s ťažkou ujmom na zdraví u mužov. Počet registrovaných pracovných úrazov bol 62, t. j. o 5 viac ako v roku 2024.

7. Organizačné a inštitucionálne usporiadanie lesníctva SR

7.1 Orgány štátnej správy

Štátna správa lesného hospodárstva a poľovníctva

Ústredným orgánom štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva (ŠSLHaP) je MPRV SR. Na okresnej úrovni ŠSLHaP vykonávalo 8 odborov opravných prostriedkov okresných úradov (OÚ) v sídle kraja s krajskou územnou pôsobnosťou a 49 pozemkových a lesných odborov s okresnou územnou pôsobnosťou. Vo vojenských lesoch a lesoch určených na obranu štátu je orgánom ŠSLHaP Ministerstvo obrany SR – Oddelenie lesného hospodárstva a poľovníctva. Výkon ŠSLHaP sa uskutočňoval najmä na základe ustanovení:

- zákona o lesoch,
- zákona č. 138/2010 Z. z. o lesnom reprodukčnom materiáli v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o lesnom reprodukčnom materiáli“),
- zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pozemkových spoločenstvách“),
- zákona č. 274/2009 Z. z. o poľovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o poľovníctve“),
- ďalších všeobecne záväzných právnych predpisov, v rámci ktorých orgány ŠSLHaP vystupovali najmä ako tzv. dotknuté orgány štátnej správy.

Prioritnou agendou orgánov ŠSLHaP sú konania týkajúce sa procesného rozhodovania podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (správny poriadok), najmä konania súvisiace s tvorbou a schvaľovaním PSL, ich zmien, ako aj správne konania na úseku poľovníctva. Nemenej významnou činnosťou je poradenská činnosť na úseku LH a poľovníctva a poskytovanie informácií. Súčasťou výkonu ŠSLHaP je aj vykonávanie štátneho dozoru v lesoch

a v poľovníctve. Dôležitou agendou orgánov ŠSLHaP sú aj činnosti súvisiace s povoľovaním zásahov do integrity lesných pozemkov a ich ochrana, povoľovanie výnimiek zo zakázaných činností v lesoch, riešenie priestupkov a iných správnych deliktov na úseku LH a poľovníctva, ako aj výkon kompetencií na úseku lesného reprodukčného materiálu a na úseku pozemkových spoločenstiev.

Výkon štátnej správy na prvom aj druhom stupni bol v roku 2025 zabezpečovaný jednotlivými odbormi OÚ, ako preddavkovými organizáciami Ministerstva vnútra SR. Metodické, kontrolné a odborné usmerňovanie orgánov ŠSLHaP zabezpečovala sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva MPRV SR. Orgány ŠSLHaP viedli v roku 2025 spolu 66,0 tis. individuálnych konaní, z čoho bolo vyše 5,7 tis. konaní podľa správneho poriadku a 60,4 tis. konaní mimo režimu správneho poriadku. V nasledujúcej tabuľke a texte je uvedený výber niektorých údajov o konaniach orgánov ŠSLHaP v roku 2025.

Počet konaní	na úseku lesného hospodárstva		na úseku poľovníctva		Spolu
	na OÚ v sídle kraja	na ostatných OÚ	na OÚ v sídle kraja	na ostatných OÚ	
Konania OÚ podľa správneho poriadku	395	4 780	60	431	5 666
Konania OÚ mimo režim správneho poriadku	1 514	33 763	896	24 195	60 368
Celkom	1 909	38 543	956	24 626	66 034
	40 452		25 582		

Prameň: Rozborové štandardy okresných úradov o výkone ŠSLHaP za rok 2025. Vypracoval: Sekcia LH a SD MPRV SR

V roku 2025 sa vydaním rozhodnutia ukončilo 414 konaní týkajúcich sa vyňatia lesných pozemkov z plnenia funkcií lesa alebo obmedzenia ich využívania. Tieto konania vyústili do odvodov v celkovej sume 928 tisíc €, z čoho bola uhradená suma 725,2 tisíc €. V rámci štátneho dozoru sa na úseku LH uskutočnilo 322 konaní a na úseku poľovníctva to bolo 166 konaní. OÚ rozhodovali o priestupkoch a iných správnych deliktoch v 213 prípadoch na úseku LH. Pokuty na úseku LH boli určené vo výške 126,7 tisíc €, z čoho bola uhradená suma 109,5 tisíc €. V rámci plnenia kompetencií OÚ na úseku lesného reprodukčného materiálu sa uskutočnilo 551 úkonov v rámci správnych konaní a 10 úkonov mimo správneho konania. Na úseku pozemkových spoločenstiev sa uskutočnilo 281 úkonov v rámci správnych konaní a takmer 1,5 tisíc úkonov mimo správneho konania. Poradenská činnosť pre odbornú a laickú verejnosť zahŕňala viac ako 14,7 tis. poradenských úkonov na úseku LH a 10,8 tis. úkonov na úseku poľovníctva.

Štátna správa v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh

Orgánmi štátnej správy v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh sú podľa § 5 zákona č. 113/2018 Z. z. o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh a o zmene a doplnení zákona č. 280/2017 Z. z. o poskytovaní podpory a dotácie v pôdohospodárstve a rozvoji vidieka a o zmene zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o uvádzaní dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh“) Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia (SLDI), MPRV SR, Ministerstvo obrany Slovenskej republiky (MO SR) na pozemkoch nevyhnutných pre potreby obrany štátu, okresné úrady v sídle kraja a ostatné okresné úrady.

SLDI v rámci svojej hlavnej činnosti vykonáva dozor nad hospodárskymi subjektmi, obchodníkmi a prepravcami dreva a výrobkov z dreva, ukladá im opatrenia a rozhoduje v prvom stupni o priestupkoch a iných správnych deliktoch, ktorých sa dopustili; vykonáva štátny dozor v lesoch; vykonáva bezodplatne poradenskú činnosť na úseku LH v oblasti uvádzania dreva na vnútorný trh a systémov náležitej starostlivosti; spolupracuje s orgánmi pri poskytovaní a kontrole prostriedkov z verejných zdrojov; spolupracuje s ostatnými orgánmi verejnej správy, orgánmi policajného zboru a organizáciami v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh a na úseku LH; poskytuje súčinnosť colným orgánom a iným orgánom štátnej správy pri pochybnostiach o druhu, množstve a pôvode dreva

a výrobkov z dreva; zhromažďuje a spracováva údaje za oblasť uvádzania dreva a výrobkov z dreva na trh a v oblasti LH a poskytuje ich ministerstvu; spolupracuje so správnymi orgánmi tretích krajín a Európskou komisiou.

V roku 2025 SLDI vykonala nasledovné štátne dozory u prepravcov, dovozcov a obchodníkov s drevom a výrobkami z dreva a u domácich hospodárskych subjektov na lesných a nelesných pozemkoch:

Objekty štátneho dozoru	Počet dozorov		
	Vykonané	Plánované	Percento
prepravcovia dreva a výrobkov z dreva na cestách	520	400	130
dovozcovia dreva a výrobkov z dreva	30	32	94
domáce hospodárske subjekty na lesných pozemkoch	42	45	93
domáce hospodárske subjekty na nelesných pozemkoch	1	0	-*
obchodníci s drevom a výrobkami z dreva	11	12	91,7
Spolu	604	489	123,5

Prameň a vypracoval: Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia, 2025

** z dôvodu absencie podnetov a uprednostnenia iných kategórií subjektov*

V roku 2025 SLDI vydala 27 rozhodnutí ohľadom priestupkov a iných správnych deliktov v oblasti uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh, ktorými boli jednotlivým subjektom uložené pokuty v sumárnej výške 99 415 €. Zároveň, pri štátnych dozoroch ukončených protokolom, bola jednotlivým prepravcom v blokovom konaní uložená pokuta vo výške 3 060 €. MPRV SR vydalo deväť druhostupňových rozhodnutí ohľadom odvolaní voči prvostupňovým rozhodnutiam SLDI, pričom v troch prípadoch odvolanie zamietlo a potvrdilo rozhodnutie SLDI; v troch prípadoch rozhodnutie SLDI zrušilo a vrátilo vec na nové konanie a rozhodnutie; a v troch prípadoch rozhodnutie SLDI zmenilo. SLDI v roku 2025 poskytla subjektom a občanom spolu 2 483 poradenských úkonov.

Zhrnutie a závery podkapitoly 7.1 Orgány štátnej správy

Orgány štátnej správy lesného hospodárstva a poľovníctva v roku 2025 viedli spolu 48,7 tis. individuálnych konaní. Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia vykonala 604 štátnych dozorov u prepravcov, dovozcov a obchodníkov s drevom a výrobkami z dreva a u domácich hospodárskych subjektov a poskytla poradenstvo v 2 483 prípadoch.

MPRV SR je ústredným orgánom štátnej správy v oblastiach lesného hospodárstva, poľovníctva (ŠSLHaP) a uvádzania dreva a výrobkov z dreva na vnútorný trh (ŠS EUTR), ktorú na celoslovenskej úrovni vykonáva SLDI. Na okresnej úrovni ŠSLHaP a ŠS EUTR vykonávajú pozemkové a lesné odbory OÚ a odbory opravných prostriedkov OÚ v sídle kraja a vo vojenských lesoch Ministerstvo obrany SR. Výkon ŠSLHaP sa uskutočňoval najmä na základe ustanovení zákona o lesoch, zákona o poľovníctve, zákona o lesnom reprodukčnom materiáli, zákona o pozemkových spoločnostiach a ďalších, v rámci ktorých orgány ŠSLHaP vystupovali najmä ako dotknuté orgány štátnej správy. Orgány ŠSLHaP viedli v roku 2025 spolu 66 tis. individuálnych konaní, z čoho bolo vyše 5,7 tis. konaní podľa správneho poriadku. SLDI vykonala spolu 604 štátnych dozorov a 2 483 úkonov poradenstva.

7.2 Vlastníctvo a obhospodarovanie lesov

Štruktúra a vývoj vlastníctva a obhospodarovania lesov SR sú uvedené na obrázku 7.2-1 a v prílohe na obrázku 7.2-a a v tabuľke 7.2-a.

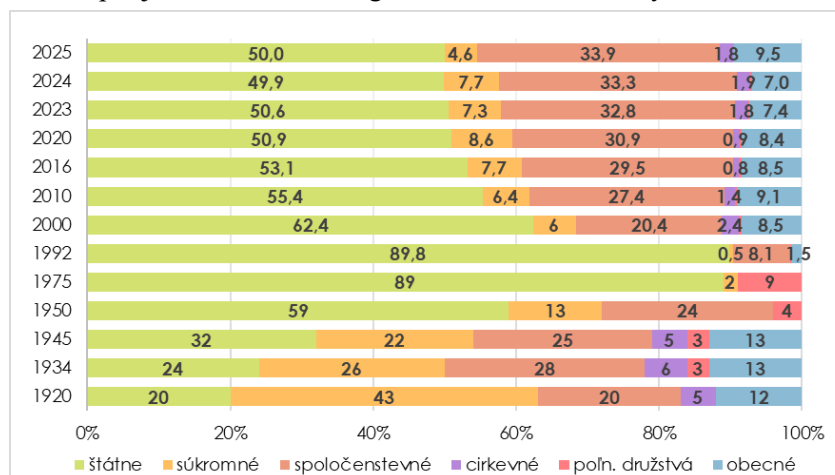
V roku 2025 bolo vo vlastníctve štátu 793 tis. ha porastovej pôdy, čo predstavuje 40,5% z celkovej výmery porastovej pôdy (1 958,8 tis. ha). Štátne organizácie LH a ochrany prírody v tomto období obhospodarovali 979 tis. ha porastovej pôdy, čo je 50 % z jej celkovej výmery. Z toho organizácie v pôsobnosti:

- MPRV SR: LESY SR, š. p. a školy (Vysokoškolský lesnícky podnik Technickej univerzity vo Zvolene, Správa školských lesov SLŠ Banská Štiavnica a Školské lesy SLŠ Prešov – Cemjata) obhospodarovali 802,4 tis. ha;

- MO SR: VLM SR, š. p. Pliešovce obhospodarovali 62,0 tis. ha;
- MŽP SR: Správy národných parkov (TANAP, PIENAP, Malá Fatra, Veľká Fatra, Národný park Nízke Tatry, Slovenský raj, Muránska planina, Slovenský kras, Poloniny) obhospodarovali 114,5 tis. ha a Slovenský vodohospodársky podnik obhospodaroval 0,15 tis. ha.

Ostatnú výmeru porastovej pôdy (980 tis. ha) obhospodarovali neštátne subjekty LH SR – súkromné, spoločenské, cirkevné, obecné a poľnohospodárskych družstiev.

V tabuľkách 7.2-b, 7.2-c a na obrázkoch 7.2-b až 7.2-e v prílohe sú uvedené vybrané údaje o lesoch a ich obhospodarovaní pre jednotlivé štátne organizácie LH SR a druhy vlastníctva neštátnych lesov.

Obrázok 7.2-1 Vývoj štruktúry obhospodarovateľov lesa (%)

Prameň: NLC, Súhrnné informácie o stave lesov SR, 2026

Lesy vo vlastníctve štátu (kmeňové štátne lesy)

Podľa SISL štátne organizácie LH SR, MO SR a MŽP SR obhospodarovali 979 tis. ha porastovej pôdy, z toho 790,8 tis. ha vo vlastníctve štátu (tzv. kmeňové štátne lesy). Najväčší štátny podnik LESY SR, š. p. obhospodaroval 790,7 tis. ha lesných porastov a z toho 608,0 tis. ha, resp. 76,9 % kmeňových štátnych lesov. Uvedené štátne organizácie obhospodarovali 188,1 tis. ha ostatných lesných porastov, a to najmä pozemky neznámych vlastníkov, ktoré spravujú na základe § 50 ods. 6 zákona o lesoch, tiež pozemky známych vlastníkov na základe nájmu podľa § 22 ods. 2 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov, ako aj pozemky vlastníkov, ktoré štátne organizácie LH SR obhospodarujú na základe obojstranne uzatvorenej nájmovej zmluvy a aj pozemky vlastníkov, obhospodarovných na základe ustanovení § 139 ods. 2 Občianskeho zákonníka o spoločnej veci (ďalej len: „ostatné lesné porasty“).

Zásoba dreva v kmeňových štátnych lesoch v roku 2025 bola 197,5 mil. m³ hr. b. k. a zásoba dreva na ha 249,7 m³, čo je o 0,3 m³ na ha menej než v lesoch SR (250 m³) spolu. Zásoba dreva na ha v ostatných lesných porastoch bola 245 m³. Plánovaná ťažba dreva v štátnych organizáciách v roku 2025 bola 4,404 mil. m³, z toho v kmeňových 3,524 mil. m³ a v ostatných 0,880 mil. m³. Skutočná ťažba dreva sa realizovala v objeme 4,498 mil. m³, t. j. 102,2 % z plánu. V kmeňových štátnych lesoch sa vyťažilo 3,985 mil. m³, t. j. 113,1 % v porovnaní s plánom. V ostatných lesných porastoch to bolo 0,513 mil. m³, resp. 58,3 % z plánovaného objemu. V najväčšom štátnom podniku LESY SR, š. p. sa ťažba dreva realizovala na 104,7 % plánovaného objemu, z toho v kmeňových štátnych lesoch to bolo 118,4 % a v ostatných lesných porastoch 58,2 %. Základné údaje o lesoch obhospodarovných štátnymi organizáciami LH SR, MO SR a MŽP SR v členení na kmeňové štátne lesy a ostatné lesné porasty sú uvedené v prílohe v tabuľke 7.2-b a na obrázkoch 7.2-b až 7.2-d.

Okrem uvedených výkonov ťažbovej činnosti obhospodarovateľa štátnych aj neštátnych lesov realizovali ďalšie výkony v rámci pestovnej činnosti a ochrany lesa. Podrobnejšie informácie o rozsahu týchto výkonov a opatrení sú uvedené v príslušných kapitolách tejto správy.

Zhrnutie a závery podkapitoly 7.2 Vlastníctvo a obhospodarovanie lesov

Štátne organizácie obhospodarovali 979 tis. ha porastovej pôdy (50 %), z toho vo vlastníctve štátu (tzv. kmeňové štátne lesy) 790,8 tis. ha. Ostatnú výmeru porastovej pôdy (979 tis. ha) obhospodarovali neštátne subjekty súkromné, spoločenstevné, cirkevné, obecné a poľnohospodárskych družstiev.

V roku 2025 štátne organizácie LH, MO SR a MŽP SR vyťažili 4,498 mil. m³ dreva, t. j. 102,2 % v porovnaní s plánom, z toho v kmeňových štátnych lesoch 3,985 mil. m³. V ostatných lesných porastoch (neodovzdaných pôvodným vlastníkom alebo prenájatých) sa vyťažilo 0,513 mil. m³, resp. 58,3 % z plánovaného objemu. Štátne organizácie na „neodovzdaných“ pozemkoch v rámci odborného hospodárenia vykonali nákladové výkony starostlivosti o mladé lesné porasty, a to prečistky na ploche 1,4 tis. ha, ochranu kultúr proti burine (1,1 tis. ha), proti zveri (1,2 tis. ha), oplocovanie kultúr (46 ha) a výsek krov a nežiaducich drevín (174 ha).

7.3 Ostatné organizácie lesného hospodárstva

Národné lesnícke centrum (NLC)

NLC je štátom zriadená príspevková organizácia, ktorá organizačne podlieha MPRV SR a metodicky ju usmerňuje sekcia LH a spracovania dreva. NLC zabezpečuje úlohy rezortu v oblastiach lesníckeho výskumu a vývoja, vzdelávania a práce s verejnosťou, odbornej pomoci, správy a poskytovania údajov a informácií o lesoch, verejného obstarávania, prípravy, kontroly vyhotovenia PSL a tematického štátneho mapového diela s obsahom LH.

K 1. januáru 2025 sa organizačná štruktúra NLC zjednodušila na Útvár generálneho riaditeľa, Sekciu pre služby a logistiku, Sekciu pre vedu a výskum (SVV), a Sekciu pre hospodársku úpravu lesov a informatiku.

V roku 2025 NLC zabezpečovalo prevažnú časť výstupov pre svojho zriaďovateľa MPRV SR. Ich zameranie ovplyvnili niektoré kľúčové procesy iniciované zriaďovateľom, vrátane zriadenia Permanentného fóra o lesoch v súvislosti s plnením NLP SR pre obdobie rokov 2025 – 2030 „LESY PRE SPOLOČNOSŤ“ a ďalších procesov súvisiacich s politikami EÚ. NLC úspešne zabezpečilo úlohy odbornej pomoci v oblastiach lesníckej ochrannárskej služby, kontroly lesného reprodukčného materiálu, monitoringu lesov, a bilancie skleníkových plynov za sektor LULUCF (Land Use, Land-Use Change and Forestry). Začalo sa s revitalizáciou Arboréta Kysihýbeľ a Výskumného poľovného revíru Pri dube. Priebežne sa vykonávala správa a rozvoj informačného systému LH a poľovníctva a realizácia štatistických zisťovaní v oblasti LH, poľovníctva a spracovania dreva. NLC tiež vykonávalo zber a spracovanie trhových informácií o množstve a cenách lesných komodít v SR a vo vybraných štátoch EÚ. Zabezpečila sa tvorba a spracovanie tematického štátneho mapového diela s obsahom LH.

Na zabezpečenie úloh výskumu a vývoja, ktoré zahŕňali 58 rôznych projektov, sa NLC aj naďalej úspešne darilo získavať zdroje z výziev mimorezortných výskumných agentúr a z medzinárodných programov, pričom objem týchto zdrojov presiahol 85 % celkových zdrojov NLC vynaložených na výskum. V roku 2025 SVV úspešne absolvovala dozorný a rozširovací audit systému manažérstva kvality ISO 9001:2015 pre Výskum, vývoj, vzdelávanie a poradenstvo v oblasti prírodných a technických vied. Medzi najvýznamnejšie aplikačné výstupy v roku 2025 patrí softwarový produkt „Rozhodovací model a webmapová aplikácia FESWEB“, tiež metodiky „Kvantifikácia biomasy drevín na opustených poľnohospodárskych pozemkoch na Slovensku“, „Inventarizácia a sortimentácia porastov na báze mobilného pozemného laserového skenovania“ a nová výskumná infraštruktúra „Pilotné výskumno-demonštračné objekty agrolesníckych systémov“. V uvedenom roku NLC vydalo 14 publikácií a eviduje 244 publikačných výstupov vedy a výskumu. Kvalitu publikačných výstupov v roku 2025 potvrdzuje 28 publikácií v karentovaných časopisoch s afiliáciou k NLC. NLC v roku 2025 zorganizovalo 2 konferencie a 25 seminárov a workshopov. NLC v spolupráci s českými partnermi vydáva vedecký časopis Central European Forestry Journal, zaradený v citačných databázach Web of

Science a Scopus, s aktuálnou hodnotou „impact factor“ 1,4. V roku 2025 vyšli 4 čísla časopisu, v ktorých bolo celkovo uverejnených 24 vedeckých článkov v rozsahu okolo 300 strán.

Rok 2025 bol mimoriadne úspešný pre Centrum excelentnosti LignoSilva a potvrdil jeho silné postavenie v lesnícko-drevárskom výskume. Centrum úspešne ukončilo dva projekty Agentúry na podporu výskumu a vývoja (APVV) – CERTILOG, ktorý v záverečnom hodnotení získal najvyššie možné hodnotenie, a projekt Ligno 3D Scan, ktorý priniesol nové metódy 3D snímania drevnej hmoty a podporil rozvoj moderných technológií v sektore. Od 28. mája 2025 centrum implementuje veľký

infraštruktúrny projekt Upgrade LignoSilva, v rámci ktorého začala druhá etapa rekonštrukcie Biotechnologického parku (BTP) Stráž a modernizácia centrálneho lesníckeho laboratória. Laboratórium sa rozšíri aj o nové vybavenie pre organickú chemickú analýzu, čím sa výrazne posilnia kapacity pre výskum organických látok a chemických procesov. LignoSilva zároveň získala medzinárodný projekt Švajčiarsko–Slovenskej spolupráce. BTP Stráž hostila prvé hodnotiace stretnutie projektu Upgrade CoE LignoSilva za účasti manažéra Európskej výkonnej agentúry pre výskum a nezávislých expertov. Projekt bol hodnotený veľmi pozitívne. Vedúci centra získal ocenenie „Vedec do 35 rokov“ v rámci Týždňa vedy a techniky. Centrum sa v roku 2025 úspešne prezentovalo aj na veľtrhoch Ligna 2025 a Agrokomplex 2025. Významnou udalosťou bolo odhalenie pamätnej tabule Dr. Ing. Tomášovi Buchovi, zakladateľovi centra.

V oblasti zahraničnej spolupráce NLC pripravovalo podklady pre stanoviská k návrhu nariadení Európskej komisie o lesnom reprodukčnom materiáli, o monitoringu lesov a k revízii klimatického zákona EÚ. Štandardne pokračovala súčinnosť národného korešpondenta pre poskytovanie údajov o lesoch SR pre medzinárodné správy o stave lesov pripravované v rámci EHK OSN, FAO a FOREST EUROPE. V súvislosti s implementáciou Strategického plánu OSN pre lesy 2017-2030, na základe výzvy Sekretariátu Fóra o lesoch OSN na podanie dobrovoľných národných správ formou štruktúrovaného formulára, boli poskytnuté podklady o príspevku SR k plneniu globálnych cieľov. Spolupráca tiež zahŕňala prípravu partnerstva pre lesy a lesníctvo v programe Horizont Európa, a iniciatívu 11 krajín BIOEAST smerujúcu k vytvoreniu partnerstva pre biohospodárstvo v regióne strednej a východnej Európy.

V roku 2025 sa v rámci kontraktu s MPRV SR začala realizovať modernizácia pracoviska diaľkového prieskumu Zeme, ktoré koordinuje zabezpečenie a spracovanie materiálov DPZ v rámci rezortu a zabezpečenie snímania lesných pozemkov s využitím moderných technológií DPZ. Informácie o lesoch NLC získava prostredníctvom najmodernejších technológií, ktoré využíva a overuje aj pri vyhotovení PSL vo vlastnej réžii pre jeden lesný celok (LC) ročne. NLC pokračovalo vo vývoji nových metód HÚL pre podporu PBHL a začalo s prípravou ich implementácie do softvérových riešení pre tvorbu PSL.

Súčasťou činnosti NLC je aj propagácia LH a jeho všetkých úžitkov, ktoré pre spoločnosť poskytujú. Najväčším komunikačným projektom, ktorý spája štátne i neštátne lesnícke inštitúcie a ďalších partnerov, sú Lesnícke dni, ktoré počas slávnostného otvorenia vo Zvolene navštívilo okolo 2 500 návštevníkov. Aktivita lesnej pedagogiky, ako súčasť environmentálnej výchovy, sa cielene a prednostne zameriavajú na deti a mládež; v roku 2025 ich bolo 89 a zúčastnilo sa ich 3 500 osôb. NLC spravovalo webové portály www.lesnapedagogika.sk, www.facebook.com/lesnapedagogika (publikum: 2 688 sledovateľov, 58 originálnych postov), www.lesnickedni.sk, Instagram Lesná pedagogika a európska platforma pre lesných pedagógov www.forestpedagogics.eu. NLC v spolupráci so Slovenskou lesníckou komorou prezentovali aktuálne lesnícke témy v televízii TA3 v atraktívnych vysielacích časoch v pravidelnej relácii „Zdravý les“. S odbornou lesníckou verejnosťou NLC komunikuje aj prostredníctvom ForestPortálu (www.forestportal.sk). Pre odbornú verejnosť sa realizovalo poradenstvo v oblasti podpory odvetvia lesníctva z PRV SR 2014 – 2022 s dôrazom na podporu investícií do lesníckej techniky. Pre odbornú verejnosť boli pripravené poradenské semináre na tému „Nariadenie EUDR o odlesňovaní a elektronické vedenie LHE“, ktorých sa prezenčnou aj online formou zúčastnilo viac ako 600 účastníkov.

Výskumná stanica Správy Tatranského národného parku

Výskumná stanica (VS) Správy Tatranského národného parku (S TANAP) sa orientuje na dlhodobý ekologický výskum a monitoring stavu lesa a prírody TANAP-u (od roku 2009) a na manažment zmiešaných lesov (od roku 2013). Výsledky výskumu pravidelne prezentujú v časopise S TANAP Tatry. V roku 2025 pracovníci VS S TANAP riešili 1 projekt APVV a 1 projekt v rámci COST Akcie (European Cooperation in Science and Technology). Publikovali 11 vedeckých článkov, z toho dva v karentovaných časopisoch a 1 registrovaný v databázach Web of Science a Scopus. Počet citácií evidovaných v databáze Web of Science bol 247. Okrem uvedeného uskutočnili 65 poradenských aktivít v oblasti lesníctva, fauny, flóry a ochrany prírody a vydali 23 tlačových správ vrátane účasti v televíznych a rozhlasových reláciách.

Vzdelávacie inštitúcie

Stredoškolské vzdelanie pre pracovníkov LH SR zabezpečujú stredné odborné školy poskytujúce vzdelávanie v študijných odboroch s úplným stredným odborným vzdelaním (ÚSOV): lesníctvo (lesnícka prevádzka, krajinná ekológia) a operátor lesnej techniky; so stredným odborným vzdelaním (SOV): mechanizátor lesnej výroby a mechanik opravár pre lesné stroje a zariadenia; s nižším stredným odborným vzdelaním: lesná výroba; ako aj nadstavbové štúdium v odbore lesné hospodárstvo a mechanizácia poľnohospodárstva a lesného hospodárstva. Študijné odbory vo forme ÚSOV poskytujú najmä stredné odborné školy v Banskej Štiavnici, Liptovskom Hrádku, Prešove a Tvrdošíne. Študijné odbory vo forme SOV poskytujú Stredná odborná škola (SOŠ) služieb a lesníctva v Banskej Štiavnici, spojené školy v Ivanke pri Dunaji a Poltári, a SOŠ v Tvrdošíne. Študijný odbor vo forme nižšieho stredného odborného vzdelania lesná výroba vyučujú stredné odborné školy v Tornali, Moldave nad Bodvou, Prakovciach, Rožňave, Spišskej Novej Vsi, Starej Lubovni a Prešove, spojená škola v Poltári, a súkromné školy v Trebišove a Kežmarku. Nadstavbové štúdium poskytujú najmä SOŠ v Hurbanove, SOŠ služieb a lesníctva v Banskej Štiavnici a spojené školy v Ivanke pri Dunaji a Poltári.

V školskom roku 2024/2025 študovalo v uvedených študijných odboroch 1 320 študentov (z toho 210 žien) a štúdium ukončilo 330 študentov (z toho 85 žien). Medziročne sa počet študentov zvýšil o 4 a počet absolventov o 9. Prehľad študijných odborov, počet študentov a absolventov je uvedený v tabuľke 7.3-a v prílohe.

Vysokoškolské lesnícke vzdelanie poskytuje Lesnícka fakulta Technickej univerzity vo Zvolene (LF TU Zvolen), ktorá rozvíja tvorivé vedecké bádanie a na jeho základe poskytuje vzdelávanie vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského štúdia. Počty študentov podľa študijných programov, stupňa a formy štúdia v akademickom roku 2024/2025 sú uvedené v tabuľke 7.3-b v prílohe. V I. a II. stupni štúdia (v dennej aj externej forme) na LF TU Zvolen študovalo celkovo 599 študentov, z toho 360 (60 %) v dennej forme. Z celkového počtu študentov bolo 170 žien (28,4 %). V III. stupni (doktorandskom) študovalo 23 študentov, z toho 11 žien. V porovnaní s akademickým rokom 2023/2024 sa celkový počet študentov v I. a II. stupni štúdia zvýšil o 36, a počet študujúcich v dennej forme sa zvýšil o 11. Počet študentov v III. stupni štúdia sa zvýšil o troch študentov. Vzdelávací proces LF bol zabezpečovaný vo všetkých troch stupňoch štúdia v 8 akreditovaných študijných programoch.

Hlavný výskumný zámer LF TU Zvolen je zameraný na komplexný adaptívny manažment lesov zahrňujúci aj lesnícke technológie, vznik adaptívnych lesných ekosystémov a na ekosystémové služby. Vedeckovýskumná činnosť sa realizuje prostredníctvom projektov domácich a zahraničných agentúr zameraných na riešenie integrovaných úloh lesného hospodárstva, poľovníctva, ochrany prírody, krajiny a životného prostredia, ako aj iných príslušných oblastí prostredníctvom najnovších metód a postupov. Významným príspevkom sú aj medzinárodné programy Európskej komisie a rámcových programov.

Ústav ekológie lesa (ÚEL) SAV Zvolen je externou vzdelávacou inštitúciou pre doktorandské štúdium v programoch ekológia a ochrana biodiverzity, environmentalistika, ekológia lesa a lesnícka fytológia. Pracovníci ÚEL SAV pôsobili vo vedeckých tímoch zaoberajúcich sa výskumom lesných ekosystémov v 26 projektoch (6 APVV, 14 VEGA, 3 iné domáce schémy a 3 medzinárodné projekty) a v 2 COST akciách. V roku 2025 sa podieľali na 52 publikáciách, z ktorých bolo 36 prác v karentovaných vedeckých časopisoch a 14 vedeckých prác evidovaných v databáze Web of Science. Celkový počet citácií evidovaných vo Web of Science bol 1 094. ÚEL je aktívnym členom medzinárodných výskumných lesníckych organizácií EFI (Európsky lesnícky ústav) a IUFRO (International Union of Forest Research Organization). V rámci medzinárodnej spolupráce ÚEL v roku 2025 prijal jedného pracovníka zo zahraničia (Belgicko) a 18 pracovníkov ÚEL bolo vyslaných do zahraničia (Belgicko, Česko, Fínsko, Holandsko, Chorvátsko, Nemecko, Portugalsko, Taliansko, Veľká Británia).

Múzeum vo Svätom Antone

Múzeum vo Svätom Antone je unikátnym múzeom s umelecko-historickou a celoslovenskou poľovníckou expozíciou. Tradične pripravuje pre dospelých aj deti rôzne podujatia: výstavy, prednášky, besedy, koncerty a súťaže s prírodovednou tematikou. V roku 2025 múzeum zorganizovalo spolu 14 podujatí, ktorých sa zúčastnilo vyše 11 tisíc návštevníkov múzea, z toho najviac na podujatiach „Dni svätého Huberta“, „Detské dni svätého Huberta“, na divadelných predstaveniach „Škodíci unlimited“, súťažno-vzdelávacích akciách pre deti „Čo šepká les“ a na podujatiach „Chovateľská

prehliadka trofejí“ a „Noc múzeí a galérií“. Pracovníci poľovníckeho oddelenia sa zúčastnili s prednáškami a ukážkami cicavcov a vtáctva na viacerých akciách v rámci Lesníckych dní, Dňa detí a iných akcií pre deti. V rámci medzinárodnej spolupráce, počas Dní svätého Huberta, maďarská organizácia Országos Agarász Egyesület (Národná asociácia chrtov) predvádzala ukážky lovu s chrtmi. Táto organizácia tiež robila výskum v múzeu s cieľom preskúmať zbierkové predmety a historické pramene súvisiace s tradičnými metódami lovu, s osobitným zameraním na lov s chrtmi, sokoliarstvo a lukostreľbu. Lesnú pedagogiku múzeum zabezpečuje prostredníctvom jedného zamestnanca s osvedčením lesného sprievodcu a pedagóga. Múzeum sa prezentovalo v šiestich televíznych a piatich rozhlasových reláciách. Návštevníkov oslovuje cez webovú stránku, ktorú ročne navštívi 150 tis. návštevníkov. Oficiálna Facebook-ová stránka múzea má viac ako 7 000 sledovateľov.

Slovenská lesnícka komora (SLsK)

SLsK je neštátna, nepolitická a samosprávna inštitúcia, ktorej poslaním je uplatňovať oprávnené spoločné záujmy svojich členov pri tvorbe hospodárskej a sociálnej politiky a zúčastňovať sa na jej uskutočňovaní v záujme rozvoja a zveľaďovania lesníctva v SR, v rozsahu kompetencií vyplývajúcich z ustanovení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 259/1993 Z. z. o Slovenskej lesníckej komore v znení neskorších predpisov. Členskú základňu SLsK v roku 2025 tvorilo cca 400 fyzických a 35 právnických osôb s približne 5 000 zamestnancami najmä z lesnej prevádzky, ale aj vedy a výskumu. Činnosť SLsK v SR v jednotlivých regiónoch bola v roku 2025 zameraná najmä na prácu s verejnosťou a spoluprácu s MPRV SR, štátnymi organizáciami a združeniami vlastníkov a obhospodarovateľov neštátnych lesov hlavne v týchto oblastiach:

V rámci podpory odborného vzdelávania členovia SLsK spolupracovali najmä pri zabezpečovaní lesnej pedagogiky v regiónoch SR a prezentácii lesníctva prostredníctvom organizovania odborných seminárov a exkurzií. SLsK tiež participovala na aktivitách NLC ako partner projektu Detská lesnícka univerzita 2024/2025 a Lesnícke dni. Zástupcovia komory sa aktívne zúčastnili výstavy Agrokomplex 2025 a aktívne participovali v Permanentnom fóre o lesoch. Členovia SLsK spolupracovali v Rade zamestnávateľov pre odborné vzdelávanie a prípravu a v Sektorovej rade pre lesné hospodárstvo a drevospracujúci priemysel na projekte „Stratégia rozvoja ľudských zdrojov v nových demografických, technologických a environmentálnych podmienkach“ a v Národnom projekte „Vekový manažment“.

V odbornej lesníckej problematike sa členovia SLsK zúčastňovali ako škoolitelia a skúšobní komisári na školeniach a skúškach odborných lesných hospodárov. Pracovali vo viacerých poradných orgánoch ministerstva a v komisiách pre prípravu právnych predpisov smerujúcich k zabezpečeniu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov.

SLsK sa aktívne zúčastnila na organizovaní Lesníckych dní vo Zvolene a v regiónoch SR. Spolupracovala so spoločnosťou LESMEDIUM SK, s. r. o. v oblasti konzultačných a poradenských služieb pre prácu s verejnosťou a s médiami, publikačnej činnosti členov komory, ako aj prípravy a distribúcie tlačových správ. Spolupracovala s OZ PRO DYNAMIK pri príprave a realizácii autorského edukačného a výchovného audiovizuálneho diela „Zdravý les“. Presadzovala a obhajovala oprávnené profesijné, sociálne a hospodárske záujmy svojich členov.

Prioritou SLsK bola aj spolupráca s partnerskými stavovskými organizáciami Slovenskou poľovníckou komorou a Slovenskou poľnohospodárskou a potravinárskou komorou najmä v oblasti komunikácie s odbornou a laickou verejnosťou. Pri riešení otázok a výziev súvisiacich s tvorbou a ochranou životného prostredia spolupracovala SLsK, okrem už spomínanými stavovskými organizáciami, aj so štátnymi orgánmi, orgánmi samospráv, mimovládnymi organizáciami a inými právnickými a fyzickými osobami.

Rada združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska (RZVNL)

Oficiálnym predstaviteľom neštátneho lesníckeho sektora zastrešujúcim záujmy vlastníkov súkromných, obecných a cirkevných lesov v SR je RZVNL. V rade má zastúpenie: Únia diecéznych lesov na Slovensku, Združenie obecných lesov SR, Združenie vlastníkov spoločenstevných a súkromných lesov Banskobystrického kraja a Únia regionálnych združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska.

Združenie zamestnávateľov lesného hospodárstva na Slovensku (ZZLH)

ZZLH je členom Asociácie zamestnávateľských zväzov a združení SR. K 31. 12. 2025 zastrešovalo celkovo 23 právnických osôb zastupujúcich 3 881 zamestnancov v LH. Členmi ZZLH v roku 2025 boli: 1 štátny lesnícky podnik, 1 výskumný ústav, 1 školský lesnícky podnik, 17 subjektov mestských a obecných lesov, 1 podnikateľský lesnícky subjekt a 2 stredné odborné školy. V roku 2025 ZZLH spolupracovalo na organizovaní viacerých podujatí pre verejnosť. Materiálne a technicky podporilo súťaže: Zelený objektív a Naj horár. ZZLH sa zároveň podieľalo na zabezpečení Lesníckych dní a Dňa stromu a podporilo aj organizáciu viacerých aktivít lesnej pedagogiky.

Zhrnutie a závery podkapitoly 7.3 Ostatné organizácie lesného hospodárstva

Činnosť vedeckovýskumných, vzdelávacích, projekčných, informačných inštitúcií, ako aj záujmových organizácií a združení je nenahraditeľná pre napĺňanie cieľov lesníckej politiky SR.

NLC, ako štátna príspevková organizácia, zabezpečuje najmä úlohy v oblastiach lesníckeho výskumu a vývoja, hospodárskej úpravy lesov, vzdelávania, práce s verejnosťou, odbornej pomoci, lesníckeho mapovania, správy a poskytovania údajov o lesoch. Ďalšími dôležitými organizáciami sú vzdelávacie inštitúcie (stredné odborné školy s výučbou lesníckych študijných odborov a Lesnícka fakulta Technickej univerzity vo Zvolene), VS S TANAP, Ústav ekológie lesa SAV Zvolen a Múzeum vo Svätom Antone s umelecko-historickou a poľovníckou expozíciou. Uplatňovanie oprávnených spoločných záujmov svojich členov pri tvorbe hospodárskej a sociálnej politiky v záujme rozvoja a zveľaďovania lesníctva v SR je poslaním Slovenskej lesníckej komory. Oficiálnym predstaviteľom neštátneho lesníckeho sektora zastrešujúcim vlastníkov súkromných, obecných, spoločenstevných a cirkevných lesov v SR je Rada združení vlastníkov neštátnych lesov Slovenska.

7.4 Práca s verejnosťou

V roku 2025 všetky významné lesnícke organizácie, s lesníctvom súvisiace múzeá a školy, vrátane národných parkov spravujúcich od roku 2022 niektoré lesné pozemky vo vlastníctve štátu, zabezpečili zaujímavé a kvalitné podujatia pre širokú verejnosť a najmä s osobitným dôrazom pre deti a mládež. Podrobný prehľad vykonaných aktivít a podujatí, ktorých sa zúčastnilo takmer 230 tisíc osôb, je uvedený v tabuľkách 7.4-a a 7.4-b v prílohe.

Lesnícke dni v roku 2025 boli slávnostne otvorené 25. apríla vo Zvolene, ich mottom bolo „*Lesy hostia, pozývame*“, s doplnením „*Aj lesy prinášajú jedlo na náš stôl!*“. V tejto téme bola predstavená hlboká spätosť spoločnosti s prírodou – les ako obnoviteľný zdroj potravy, drevo ako palivo využívané pri príprave jedál, drevo ako základ kuchynského vybavenia a pomôcok, poľovnícka kultúra a tradície lovu, ale aj les ako potrava pre dušu, prinášajúca pokoj a oddych. NLC spolu s partnermi pripravili bohatý vzdelávací a kultúrny program pre návštevníkov tohto tradičného podujatia vo Zvolene, ktoré sa konalo pod záštitou MPRV SR. Okrem toho, NLC v marci uskutočnilo kampaň pri príležitosti Medzinárodného dňa lesov 2025 na tému „*Lesy a potrava (výživa)*“. Projekt na podporu čitateľskej gramotnosti „*Les ukrytý v knihe*“ bol realizovaný na tému „*Les plný chuti*“ s pridruženou súťažou „*Recepty z lesa*“ pre žiakov prvého stupňa základných škôl. Pri príležitosti Medzinárodného dňa stromu sa uskutočnilo niekoľko lesných vychádzok a v prostredí sociálnych sietí sa realizovala vedomostná súťaž o stromoch a ľuďoch. Detská lesnícka univerzita ukončila svoj 15. a začala 16. ročník.

LESY SR, š.p. okrem kultúrnych podujatí pre verejnosť v rámci Dňa stromu v Topoľčiankach, zabezpečili v spolupráci s NLC, mestami a obcami regionálne Lesnícke dni v Prešove, Liptovskej Tepličke, Tvrdošíne a Vranove nad Topľou. Zorganizovali tiež športové podujatia pre verejnosť „LESY SKI CUP“, a „Behaj lesmi“ a VLM, š. p. zorganizovali niekoľko exkurzií, prednášok a lesných vychádzok pre žiakov základných a materských škôl a viacero podujatí pre rodiny s deťmi (Deň rodiny, Ostrolúckym lesom, Poľovnícky deň, Deň sv. Huberta a ďalšie).

Lesnícke a drevárske múzeum (LDM) vo Zvolene uskutočnilo viacero výstav, prednášok a vyhlásení významných lesníckych miest. Najviac navštevované boli výstavy: „Rys ostrovid“, „Medzi nami žehličkami“, „Zelený objektív“, „Človek hravý“ a výstava „Premeň drevo“. Múzeum S TANAP v Tatranskej Lomnici zorganizovalo výstavy s vernisážou na tému „Jamal – domov a svet na polárnom kruhu“ a „Potulky po chránených územiach Ruska“, ako aj výstavu Kamila Glovňa

na tému vzduchom a horami a výstavu „Zem, miesto pre život – Nespútané živly“, ktoré navštívilo 26 tisíc návštevníkov. Na podujatia, výstavy a prezentácie Múzea vo Svätom Antone s tematikou poľovníctva a lesníctva najmä „Dni svätého Huberta“, „Detské dni svätého Huberta“, „Čo šepká les“, „Noc múzeí a galérií“, divadelné predstavenia pre dospelých „Škodíci unlimited“ a vianočné trhy „Vianoce pre zvieratká“ sa prišlo pozrieť viac než 11 tisíc návštevníkov.

Viacero podujatí pre verejnosť zorganizovali stredné odborné školy lesnícke v Banskej Štiavnici, Prešove, Liptovskom Hrádku a Tvrdošíne, spojené školy v Poltári a Ivanke pri Dunaji, ako aj Stredná odborná škola služieb a lesníctva v Banskej Štiavnici. Organizovali najmä Dni otvorených dverí pre žiakov základných škôl a verejnosť, burzy škôl, súťaže a prednášky súvisiace s profesijnou orientáciou (lesníckou, poľovníckou a environmentálnou). Podieľali sa na organizácii viacerých podujatí pre verejnosť ako sú regionálne Lesnícke dni a podujatia pri príležitosti Dňa sv. Huberta, Dňa stromu a Dňa zeme. Zúčastnili sa taktiež niekoľkých súťaží súvisiacich s profesijnou orientáciou ako je: Naj horár 2025, Podpor svoj odbor, či súťaže trubačov a vábičov. Viacero podujatí podporili a podieľali sa na ich organizácii aj PEFC Slovensko a Združenie zamestnávateľov lesného hospodárstva na Slovensku.

Veľký počet podujatí pre širokú laickú, ale aj odbornú verejnosť zorganizovali správy národných parkov. Podujatia boli zamerané na prednášky, prezentácie, výstavy, exkurzie, súťaže a zážitkové podujatia v prírode najmä v oblasti environmentálnej výchovy.

V roku 2025 sa uskutočnili dva kurzy lesnej pedagogiky (ukončilo ho 39 účastníkov) a inováčné vzdelávanie s názvom „Učenie o lese“, ktorého sa zúčastnilo 24 pedagógov. Taktiež sa uskutočnilo vzdelávanie „*Lesnícke minimum*“, ktoré ukončilo 16 absolventov. Lesní pedagógovia z celého Slovenska sa stretli na „19. sympóziu lesnej pedagogiky“. Pokračovalo sa v realizácii projektu LESU ZDAR! – lesná pedagogika pre stredné školy, do ktorého sa zapojilo ďalších 5 stredných škôl. Boli vydané 4 čísla „*Listov lesnej pedagogiky*“ určené lesným pedagógom a jedno číslo informačných „*Lesných horizontov*“ pre pedagógov materských a základných škôl. Do Detskej fakultnej nemocnice s poliklinikou v Banskej Bystrici bola od lesných pedagógov darovaná vianočná jedlička.

NLC spravovalo webové portály www.lesnapedagogika.sk, www.facebook.com/lesnapedagogika (súčasný publikum: 2 688 používateľov, 58 originálnych postov v roku 2025), www.lesnickedni.sk, Instagram Lesná pedagogika a európsku platformu pre lesných pedagógov www.forestpedagogics.eu.

V rámci spolupráce s Európskou sieťou lesných pedagógov sa NLC zúčastňovalo pracovných stretnutí Forest Communicators Network (FCN) Subgroup – Forest pedagogics. Lesní pedagógovia NLC sa aktívne zúčastnili „19. Európskeho kongresu lesnej pedagogiky“, ktorý sa konal v októbri v Maďarsku. V roku 2025 bolo NLC naďalej členom pracovnej skupiny na podporu environmentálnej výchovy koordinovanej Slovenskou agentúrou životného prostredia.

Zhrnutie a závery podkapitoly 7.4 Práca s verejnosťou

V roku 2025 sa uskutočnil veľký počet aktivít a podujatí lesníckych subjektov v oblasti práce s verejnosťou a lesnej pedagogiky, ktorých sa zúčastnilo takmer 230 tisíc osôb.

Rôznych lesníckych podujatí v rámci práce s verejnosťou a lesnej pedagogiky zameraných na prezentáciu odborných informácií o lesoch a ich význame pre spoločnosť sa zúčastnilo takmer 230 tisíc osôb a mnoho ďalších v rámci online podujatí. Všetky významné lesnícke organizácie, s lesníctvom súvisiace múzeá a školy, vrátane národných parkov spravujúcich od roku 2022 lesné pozemky vo vlastníctve štátu, zabezpečili zaujímavé a kvalitné podujatia najmä s osobitným dôrazom pre deti a mládež, ale aj širokú verejnosť. Udržala sa kontinuita najznámejších lesníckych podujatí, ako sú „Lesnícke dni“, Detská lesnícka univerzita, podujatia a kampane pri príležitosti Medzinárodného dňa lesov, aktivity lesnej pedagogiky a mnoho ďalších.

8. Medzinárodné aktivity v oblasti lesov a lesného hospodárstva

V roku 2025 sa v oblasti politík na európskej a globálnej úrovni realizovali tieto najvýznamnejšie aktivity a uskutočnili nasledovné podujatia:

Európska únia (EÚ)

V októbri 2025 bola prijatá smernica EÚ o monitorovaní a odolnosti pôdy s cieľom zabezpečiť zdravé pôdy v Európe do roku 2050. Smernica stanovuje rámec pre monitorovanie a hodnotenie zdravia pôd, zavádza usmerňujúce zásady pre udržateľné obhospodarovanie pôdy a rieši problematiku kontaminovaných pôd. Vztahuje sa na všetky pôdy bez ohľadu na spôsob využívania, vrátane lesných pôd.

V prvom polroku 2025 pokračovali rokovania členských štátov o návrhu Európskej komisie na nové nariadenie o monitorovaní európskych lesov. Tento návrh, ktorý bol zverejnený v roku 2023, mal za cieľ harmonizovať zber údajov o lesoch a poskytnúť otvorený prístup k aktuálnym informáciám a trendom o stave európskych lesov. Podľa pôvodného návrhu Európskej komisie malo nariadenie zaviesť aj tvorbu podrobných máp kombináciou satelitných produktov a pozemných meraní, ako aj povinnosť členských štátov poskytovať presné údaje o stave a lokalizácii monitorovacích plôch národných inventarizácií lesov. V júni 2025 členské štáty, po pomerne zásadných úpravách návrhu, dosiahli medzi sebou dohodu o znení nariadenia. V októbri 2025 však Európsky parlament v prvom čítaní zamietol návrh na toto nariadenie najmä z dôvodu obáv z nadmernej finančnej a administratívnej záťaže, duplicity s už existujúcimi národnými systémami monitorovania a zasahovania do právomocí členských štátov. Európska komisia vo svojom pracovnom programe na rok 2026 oznámila, že tento návrh do šiestich mesiacov stiahne. Zároveň oznámila aj svoje úvahy o stiahnutí ďalšieho návrhu, ktorý sa týkal revízie pravidiel fungovania Stáleho lesníckeho výboru.

V decembri 2025 Rada EÚ a Európsky parlament dosiahli predbežnú dohodu na revidovanom znení klimatického zákona EÚ. Hlavným výsledkom revízie je stanovenie záväzného cieľa znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2040 o 90 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990. Okrem ambiciózneho redukčného cieľa na rok 2040 má revidované znenie zákona umožniť väčšiu flexibilitu v spôsobe dosahovania cieľa do roku 2040. Od roku 2036 môže až 5 % čistého zníženia emisií pochádzať z vysokokvalitných medzinárodných uhlíkových kreditov z partnerských krajín mimo EÚ. Revízia má význam aj pre medzinárodnú reputáciu EÚ, keďže stanovuje národne stanovený príspevok (NDC) pre klimatické konferencie (COP).

V roku 2025 sa uskutočnili pracovné stretnutia expertnej skupiny pre prípravu metodík certifikácie pre rôzne typy odstraňovania uhlíka. Lesníctvu bolo venované piate stretnutie expertnej skupiny. Na stretnutí bola pripomienkovaná metodika pre certifikáciu záchytov uhlíka prostredníctvom zalesňovania nevyužívaných a neúrodných plôch (nelesných pozemkov). Finálna podoba tejto metodiky nateraz nebola prijatá. Ďalšie stretnutia (celkom 8) sa týkali iných oblastí zachytávania uhlíka (poľnohospodárstvo, agrolesníctvo, mokrade, budovy a pod.).

Rada a Európsky parlament schválili v decembri 2025 zmeny nariadenia EÚ o odlesňovaní (EUDR). Cieľom týchto zmien je zjednodušiť vykonávanie existujúcich pravidiel a odložiť ich uplatňovanie pre všetky hospodárske subjekty do 30. decembra 2026 s dodatočnou šesťmesačnou rezervou pre mikropodniky a malé podniky. Zmeny sú reakciou na pretrvávajúce výzvy pri implementácii, najmä na potrebu zabezpečiť efektívne fungovanie informačného systému EÚ a zmierniť administratívne zaťaženie pre hospodárske subjekty.

FOREST EUROPE

V apríli 2025 sa uskutočnilo zasadnutie na úrovni expertov (tzv. Expert Level Meeting), prvé pod švédskym predsedníctvom FOREST EUROPE. Hlavným cieľom stretnutia bolo prerokovať a prijať nový pracovný program FOREST EUROPE na roky 2025 - 2026. V súlade s Bonnskou ministerskou deklaráciou a vychádzajúc z dlhodobej vízie FOREST EUROPE bude implementácia nového pracovného programu reflektovať politické priority v oblastiach adaptácie a zmierňovania klimatickej zmeny, biodiverzity, ochrany lesov a podpory obehového biohospodárstva. V pracovnom programe FOREST EUROPE boli definované dva hlavné tematické okruhy zamerané na (i) podporu trvalo udržateľného obhospodarovania lesov vrátane vývoja kritérií a indikátorov TUOL a (ii) zabezpečenie kontinuálnej stability procesu FOREST EUROPE do budúcnosti.

Druhé zasadnutie na úrovni expertov sa konalo v septembri 2025 v Štokholme, s cieľom pokročiť v implementácii pracovného programu na roky 2025 - 2026. Ústrednou témou bol aj pripravovaný ministerský dokument, ktorý bude predložený na Desiatu konferenciu ministrov FOREST EUROPE v júni 2026. V rámci diskusie účastníci zdieľali predbežné návrhy na formovanie budúceho politického smerovania.

V novembri 2025 sa uskutočnil online politický dialóg na vysokej úrovni zameraný na geopolitickú pripravenosť na núdzové situácie v oblasti lesov. Účelom tohto dialógu bolo vytvoriť spoločné porozumenie úlohy a významu lesov a lesníctva v časoch geopolitickej krízy, keďže lesy prispievajú k zabezpečovaniu viacerých spoločenských funkcií, ako napr. dodávky surovín a energie, produkcia potravín a dopravná infraštruktúra. Hlavným zámerom bolo posilniť pripravenosť signatárov a pozorovateľov procesu FOREST EUROPE na zvládnutie núdzových situácií.

Tretie zasadnutie na úrovni expertov sa konalo v decembri 2025 v Bruseli. Účastníci diskutovali o ukrajinskej iniciatíve ohľadom obnovy lesníctva na Ukrajine. Boli prezentované informácie o výrazných dopadoch vojny na ukrajinský lesnícky sektor. FOREST EUROPE poskytuje od roku 2022 politickú podporu v tejto oblasti. Zasadnutie sa ďalej venovalo príprave ministerského dokumentu na štokholmskú konferenciu ministrov.

Fórum o lesoch Organizácie Spojených národov (UNFF)

Dvadsaťte zasadnutie Fóra o lesoch Organizácie Spojených národov (UNFF 20) sa uskutočnilo v termíne 5. až 9. mája 2025 v New Yorku. V zmysle platného programu práce UNFF bolo zasadnutie UNFF 20 zasadnutím technickej povahy, t. j. s cieľom poskytnúť platformu pre interaktívnu výmenu názorov o technických aspektoch implementácie Strategického plánu pre lesy OSN do roku 2030.

Tematickými prioritami zasadnutia UNFF 20 a nasledujúceho zasadnutia UNFF 21 sú:

- Globálny cieľ pre lesy 1: Odvrátiť úbytok výmery lesov vo svete prostredníctvom trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch vrátane ochrany, obnovy, zalesňovania nelesných pozemkov a obnovy lesov zalesňovaním, zvýšiť úsilie pri predchádzaní degradácii lesov a prispieť ku globálnemu úsiliu pri riešení otázok zmeny klímy,
- Globálny cieľ pre lesy 3: Významne zvýšiť výmeru chránených lesov v celosvetovom meradle a ostatných lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom, ako aj podiel produktov pochádzajúcich z lesov obhospodarovaných trvalo udržateľným spôsobom,
- Globálny cieľ pre lesy 5: Podporovať rámce správy s cieľom realizácie trvalo udržateľného hospodárenia v lesoch prostredníctvom Nástroja OSN pre lesy a zlepšiť príspevok lesov k Agende 2030 pre trvalo udržateľný rozvoj.

V rámci technickej diskusie viaceré delegácie, vrátane EÚ a jej členských štátov, potvrdili svoj záväzok k implementácii Strategického plánu pre lesy OSN a plneniu globálnych cieľov pre lesy. Niektoré delegácie informovali o zámere organizovať iniciatívy, konané pod záštitou určitej krajiny (tzv. Country- Led Initiatives), na podporu práce Fóra smerom k jeho dvadsiatemu prvému zasadnutiu (UNFF 21). Viaceré členské krajiny UNFF, vrátane Slovenska, prezentovali aktualizované informácie o stave realizácie svojich, už v predošlých rokoch prijatých a oznámených dobrovoľných národných príspevkov. V prípade Slovenska išlo o informáciu o finančnej podpore plnenia mimoprodukčných funkcií lesov (od roku 2017 do súčasnosti). Slovenský delegát zároveň informoval o prijatí nového Národného lesníckeho programu do roku 2030.

V rámci diskusií Fóra bola zdôraznená zásadná úloha lesov a trvalo udržateľného hospodárenia v nich pri realizácii Agendy 2030 a jej cieľov udržateľného rozvoja. Strategický plán pre lesy OSN v tomto zmysle poskytuje globálny strategický rámec pre aktivity na všetkých úrovniach smerom k dosiahnutiu zásadnej transformačnej zmeny do roku 2030 vrátane dosiahnutia cieľa zastavenia odlesňovania a degradácie lesov. Zdôraznená bola kľúčová potreba spolupráce a zabezpečenia koherencie, súladu a synergií medzi strategickým plánom a inými globálnymi nástrojmi, ako sú Parížska dohoda a Globálny rámec pre biodiverzitu z Kunmingu a Montrealu. Zdôraznená bola v tejto súvislosti aj úloha prístupov v oblasti rozvoja biohospodárstva založeného na lesoch.

Počas zasadnutia UNFF sa uskutočnila aj panelová diskusia na tému „Oceňovanie lesných ekosystémov ako súčasť národných politík a stratégií – skúsenosti, výzvy a budúce smerovanie“. Panelová diskusia adresovala okrem prístupov oceňovania, aj prístupy v oblasti financovania

ekosystémových služieb lesov. Delegáti členských krajín poukázali v rámci interaktívnej výmeny názorov na výzvy a prekážky, ktorým čelia na vnútroštátnej úrovni (nedostatok kvalitných dát, rôznorodosť ekosystémov a nimi poskytovaných služieb – náročnosť identifikácie správneho prístupu pri oceňovaní, absencia trhov pre ekosystémové služby), ako aj na príklady správnej praxe (uplatňovanie schém platieb za ekosystémové služby, príp. iné typy inovatívnych mechanizmov, aplikácia prístupov participácie a inklúzie pri oceňovaní a finančnej kompenzácii ekosystémových služieb, vhodná komunikácia smerom k verejnosti a rôznym záujmovým skupinám).

Druhá panelová diskusia, sa uskutočnila na tému „Lesy suchých oblastí“. Interaktívna výmena názorov potvrdila zásadný význam týchto lesov v boji proti klimatickej zmene, v boji proti vysušovaniu pôdy a rozširovaniu púští, pri ochrane biodiverzity, regulácii vodného cyklu a zvyšovaní kvality života obyvateľstva a potravinovej bezpečnosti v týchto regiónoch.

Konferencia Organizácie Spojených národov o klimatickej zmene (UNFCCC COP 30)

Konferencia OSN o klimatickej zmene (UNFCCC COP 30) sa konala v dňoch 10. – 22. novembra 2025 v Belém, Brazília. Konferencia bola zameraná na napredovanie v boji proti klimatickej zmene s cieľom udržať globálne otepľovanie pod úrovňou 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou z roku 2015.

Hlavným výstupom konferencie bolo prijatie rozhodnutia tzv. "Global Mutirão", ktoré zdôrazňuje nevyhnutnosť pokračovať v konkrétnych opatreniach na zmierňovanie a adaptáciu na zmenu klímy, posilnenie klimatického financovania a lepšie zosúladenie globálneho obchodu s klimatickými cieľmi. Konferencia zároveň vyzvala krajiny na väčšiu podporu rozvoja adaptačných plánov, podporu najviac postihnutých komunít a transparentné informovanie o pokroku pri dosahovaní klimatických cieľov.

Krajiny nadviazali na nový globálny cieľ financovania klimatických opatrení dohodnutý na COP29 v Baku (nový kolektívny kvantifikovaný cieľ - NCQG). Delegácie sa nakoniec dohodli na strojnásobení finančných prostriedkov určených pre rozvojové krajiny na pomoc pri adaptácii na zmenu klímy do roku 2035. Významným posunom je aj to, že nový Globálny adaptačný cieľ bude doplnený o súbor 59 ukazovateľov, ktoré umožnia sledovať úroveň adaptácie jednotlivých krajín na dopady klimatických zmien. Dohodu sa podarilo dosiahnuť tiež v agende Spravodlivej transformácie (Just Transition), ktorá kladie dôraz na sociálne aspekty klimatických opatrení (ako napr. ľudskoprávne a pracovnoprávne otázky, problematika rodovej rovnosti).

Tretí cyklus predkladania národných akčných plánov, ktoré definujú národné príspevky (NDCs) na zníženie emisií skleníkových plynov, nesplnilo očakávania. Väčšina NDCs bola predložená výrazne neskôr, ako sa očakávalo (do konca konferencie ich predložilo 122 krajín), a ich kolektívne ambície zostávajú nedostatočné na splnenie cieľov Parížskej dohody.

Napriek tomu, že viac ako 80 krajín podporilo plán na postupné vyradovanie fosílnych palív, prijaté rozhodnutie COP30 neobsahuje žiadnu zmienku o fosílnych palivách. Konsenzus sa nepodarilo dosiahnuť ani v otázkach odlesňovania. Predsedníctvo preto oznámilo zámer vypracovať dva plány - jeden pre prechod od fosílnych palív a druhý pre zastavenie a zvrátenie odlesňovania do roku 2030. Výsledky týchto plánov budú reportované na nasledujúcom COP31.

Európska lesnícka komisia Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO)

Štyridsiate tretie zasadnutie Európskej lesníckej komisie Organizácie Spojených národov pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) sa konalo v dňoch 22. – 24. októbra 2025, v Istanbule. Zasadnutia sa zúčastnili delegáti zastupujúci 22 členov komisie, zástupcovia siedmich krajín so štatútom pozorovateľa, štyroch organizácií systému OSN a viacerých vládnych a mimovládnych organizácií, občianskej spoločnosti, súkromného sektora, výskumných a vzdelávacích inštitúcií.

Zasadnutie komisie sa konalo zároveň s Európskym týždňom lesov 2025 s označením „Istanbulský týždeň inovácií v lesníckom sektore“. V tomto kontexte sa počas zasadnutia komisie uskutočnilo päť panelových diskusií zameraných na témy: inovácie v lesníckom sektore, medzigeneračný dialóg o budovaní inovatívnych systémov, obehové biohospodárstvo vo vzťahu k odvetviam priemyslu nadväzujúcim na lesníctvo, inovácie v sektore drevostavieb a transformácia monitoringu lesov prostredníctvom inovácií.

V nadväznosti na výstupy panelových diskusií komisia vyzvala svojich členov na ďalšie budovanie kapacít a vytváranie priaznivého prostredia pre zodpovedné a inkluzívne inovácie v lesníctve a na nadväzujúcich odvetviach a to najmä prostredníctvom podpory rozvoja zručností, poznatkov

a inštitucionálnych kapacít. Dôležitá je aj podpora partnerstiev, medziodvetvovej spolupráce, výskumu a vzdelávania a strategickej komunikácie. Ďalej komisia vyzvala svojich členov, aby uznali a zohľadnili úlohu stavieb na báze dreva, vyprodukovaného udržateľným spôsobom, pri riešení v oblasti klimatickej krízy. Vo vzťahu k monitoringu lesov komisia vyzvala svojich členov, aby zvažili ďalšie investície do nástrojov, ktoré zdokonaľujú monitoring lesov na vnútroštátnej úrovni, aj s cieľom plnenia požiadaviek globálnych systémov podávania správ.

Komisia bola informovaná o aktivitách Regionálnej kancelárie FAO pre Európu a strednú Áziu. V tejto súvislosti je v štádiu realizácie, resp. prípravy / návrhu niekoľko projektov zameraných na podporu a obnovu lesníctva na Ukrajine negatívne ovplyvneného prebiehajúcim vojnovým konfliktom. Komisia vyzvala svojich členov (členské krajiny a Európsku úniu), aby v rámci príslušných procesov plánovania lepšie integrovali prístupy manažmentu krajiny, ktoré zohľadňujú potrebu adaptácie na klimatickú zmenu, a ďalej podporili zlepšenie medziodvetvovej spolupráce na vnútroštátnej úrovni.

Komisia bola následne informovaná o pokroku dosiahnutom v aktivitách sub-regionálneho procesu Silva Mediterranea a svojej pracovnej skupiny pre manažment horských povodí. Komisia tiež ocenila prácu FAO v súvislosti s aktuálnym zverejnením Globálneho hodnotenia lesných zdrojov 2025 (FAO Global FRA).

Zástupca Slovenska bol zvolený za predsedu Európskej lesníckej komisie FAO do konca trvania jej nasledujúceho štyridsiateho štvrtého zasadnutia (tzn. na nasledujúce dva roky).

Výbor pre lesy a drevospracujúci priemysel Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (UNECE)

Osemdesiate tretie zasadnutie Výboru UNECE pre lesy a drevospracujúci priemysel (COFFI) sa uskutočnilo v Ženeve, v termíne 4. – 6. novembra 2025. Zasadnutia sa zúčastnilo 26 členských štátov a zástupcovia organizácií FAO, UNCTAD, WMO, WTO, Európskej únie, JRC, EEA, FOREST EUROPE, ako aj viacerých mimovládnych organizácií, akademickej obce a súkromného sektora.

Na úvod sa Výbor venoval globálnym obchodným a ekonomickým trendom, pričom osobitná pozornosť bola zameraná na zmeny v obchodnej politike, uplatňovanie pravidiel pôvodu v medzinárodnom obchode, príslušné pravidlá WTO a potenciálne vplyvy ciel na výrobu, obchod a spotrebu lesných produktov v rôznych sektoroch vrátane priemyselnej guľatiny, reziva, dosiek na báze dreva, dreveného nábytku a dreva na energetické účely. Následne boli prezentované príklady inovatívnych produktov a kľúčové rámcové podmienky, ktoré podporujú investície do inovatívnych produktov na báze dreva v rôznych častiach regiónu UNECE.

V ďalšom bode programu Výbor prijal dokument „Správa o trhu s drevom a výrobkami z dreva“ (Forest Products Market Statement), ktorý poskytuje prehľad o trhu s drevom a výrobkami z dreva v regióne UNECE v druhej polovici roka 2024 a prvej polovici roka 2025, ako aj výhľad očakávaných trendov na rok 2026.

Výbor bol ďalej informovaný o novej štúdii „Profil lesov pre Európu, Severnú Ameriku, Kaukaz a Strednú Áziu za rok 2025“, ktorá poskytuje komplexný prehľad o stave lesov v celom regióne UNECE na základe Globálneho hodnotenia lesných zdrojov 2025 (FAO Global FRA). Následne panel medzinárodných expertov diskutoval o budúcnosti lesov v regióne UNECE, pričom sa zameral na kľúčové témy, ako sú posilňovanie udržateľného obhospodarovania lesov, zvyšovanie ich odolnosti, implementácia klimaticky inteligentného lesníctva, zmierňovanie rizík lesných požiarov a vyvažovanie protichodných cieľov. Výbor bol tiež informovaný o aktivitách týkajúcich sa boreálnych lesov v regióne UNECE. Sekretariát ďalej informoval o aktivitách v oblasti lesníctva v mestských a prímestských zónach za uplynulý rok a predstavil odporúčania pre systematickú implementáciu Regionálneho akčného plánu pre lesníctvo v mestských zónach, ktorý bol prijatý v roku 2023 v San Maríne. Výbor vyzval členské štáty na dobrovoľnú prípravu stručných národných profilov o lesníctve v mestských a prímestských zónach pre nasledujúce zasadnutie výboru.

Výbor bol tiež informovaný o spustení a pilotnom testovaní Centrálnej dátovej platformy (UNECE Central Data Platform for Forest Sector Statistics). Táto iniciatíva je zameraná na zlepšenie zberu, riadenia a diseminácie údajov týkajúcich sa lesov v regióne UNECE. Jej cieľom je vytvárať štandardizované národné dátové profile o lesoch a zvyšovať kvalitu informácií o lesných produktoch a o dreve na energetické účely.

Sekretariát predložil výboru návrh na zlepšenie medzinárodného reportingu v oblasti hodnotenia škôd na lesoch spôsobených škodlivými činiteľmi v regióne UNECE, ktorý vypracoval Tím špecialistov pre monitorovanie trvalo udržateľného obhospodarovania lesov. Cieľom je spresniť metódy zberu údajov a zvýšiť konzistentnosť v reakcii na rastúce obavy z biotických a abiotických hrozieb pre lesy.

Schéma OECD pre certifikáciu lesného reprodukčného materiálu v medzinárodnom obchode

Schéma Organizácie pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD) pre certifikáciu LRM v medzinárodnom obchode ustanovuje požiadavky na kvalitu zdrojov a opatrenia na zabezpečenie pravosti LRM od jeho zberu cez pestovanie sadeníc až po dodávku konečnému užívateľovi. V každom členskom štáte na to dohliadajú poverené národné orgány. V SR je ním NLC prostredníctvom Strediska kontroly LRM. Právnymi predpismi pre uplatnenie Schémy v SR sú zákon o lesnom reprodukčnom materiáli a jeho vykonávací vyhláška.

Stredisko kontroly LRM vypracovalo ročné štatistické výkazy o certifikovanom semene a LRM v SR a odovzdalo ich Sekretariátu OECD pre poľnohospodárstvo a obchod. V máji bola zabezpečená účasť delegáta SR na koordinačnom stretnutí pracovnej skupiny Rady EÚ k zasadnutiu Technickej pracovnej skupiny OECD. V septembri 2025 sa zástupca SR zúčastnil výročného pracovného stretnutia OECD lesníckej semenárskej a rastlinnej schémy v Paríži.

Zhrnutie a závery kapitoly 8 Medzinárodné aktivity v oblasti lesov a lesného hospodárstva

SR sa aj v roku 2025 aktívne zúčastňovala práce a formulovania výstupov v medzinárodných medzivládnych organizáciách a procesoch súvisiacich s lesmi, lesníctvom a trvalo udržateľným hospodárením v lesoch.

V roku 2025 sa uskutočnil veľký počet dôležitých podujatí a aktivít a bolo prijatých niekoľko významných dokumentov politickej i právne záväznej povahy na rôznych úrovniach medzinárodnej spolupráce.

V roku 2025 bola prijatá smernica EÚ o monitorovaní a odolnosti pôdy, Rada EÚ a Európsky parlament dosiahli predbežnú dohodu na revidovanom znení klimatického zákona EÚ. Pokračovali stretnutia expertnej skupiny pre prípravu metodík certifikácie pre rôzne typy odstraňovania uhlíka. Rada a Európsky parlament schválili zmeny nariadenia EÚ o odlesňovaní (EUDR), ktorých cieľom je zjednotiť vykonávanie existujúcich pravidiel a odložiť ich uplatňovanie pre všetky hospodárske subjekty do 30. decembra 2026. Pokračovali tiež rokovania členských štátov (Rady) EÚ k návrhu Európskej komisie na nové nariadenie o monitorovaní lesov v Európe. Európsky parlament však zamietol návrh tohto nariadenia pre obavy z nadmernej finančnej a administratívnej záťaže, duplicity s už existujúcimi národnými systémami monitorovania a zasahovania do právomocí členských štátov.

V rámci procesu FOREST EUROPE sa v roku 2025 uskutočnili tri zasadnutia na úrovni expertov. Cieľom prvého zasadnutia bolo prerokovať a prijať nový pracovný program FOREST EUROPE na roky 2025 - 2026, ktorý bude implementovaný v rámci švédskeho predsedníctva. Druhé zasadnutie na úrovni expertov sa venovalo implementácii pracovného programu FOREST EUROPE a príprave návrhu ministerského dokumentu, ktorý bude predložený na Desiatej konferencii ministrov FOREST EUROPE v júni 2026. Tretie zasadnutie bolo zamerané na riešenie otázok týkajúcich sa dopadov vojny na ukrajinský lesnícky sektor a pokračovanie príprav na desiatu konferenciu ministrov. Uskutočnil sa aj online politický dialóg na vysokej úrovni zameraný na geopolitickú pripravenosť na núdzové situácie v oblasti lesníctva.

V máji 2025 sa v New Yorku konalo dvadsiate zasadnutie Fóra o lesoch Organizácie Spojených národov (UNFF 20), ktoré bolo zasadnutím technickej povahy, s cieľom poskytnúť platformu pre interaktívnu výmenu názorov o technických aspektoch implementácie Strategického plánu pre lesy OSN do roku 2030.

Konferencia OSN o klimatickej zmene COP 30 sa konala v novembri 2025 v Belém, Brazília. Krajiny schválili dohodu, ktorá strojnásobí finančnú pomoc pre rozvojové krajiny na podporu adaptácie na zmenu klímy do roku 2035. Vzhľadom na nedosiahnutie konsenzu však dohoda neobsahuje zmienku o otázkach týkajúcich sa fosílnych palív a odlesňovania. Predsedníctvo preto oznámilo zámer vypracovať dva samostatné plány - jeden pre prechod od fosílnych palív, a druhý pre zastavenie a zvrátenie odlesňovania do roku 2030.

Štyridsiate tretie zasadnutie Európskej lesníckej komisie FAO sa konalo v októbri 2025 v Istanbule, zároveň s Európskym týždňom lesov 2025. V rámci zasadnutia komisie sa uskutočnilo päť panelových diskusií zameraných na témy: inovácie v lesníckom sektore, medzigeneračný dialóg o budovaní inovatívnych systémov, obehové biohospodárstvo vo vzťahu k odvetviam priemyslu nadväzujúcim na lesníctvo, inovácie v sektore drevostavieb a transformácia monitoringu lesov prostredníctvom inovácií. Komisia tiež ocenila prácu FAO v súvislosti s aktuálnym zverejnením Globálneho hodnotenia lesných zdrojov 2025.

Osemdesiate tretie zasadnutie Výboru UNECE pre lesy a drevospracujúci priemysel (COFFI) sa uskutočnilo v Ženeve, v novembri 2025. Výbor sa zaoberal aktuálnymi trendmi na trhu s drevom a výrobkami z dreva, vplyvom obchodných politík na lesné produkty, a podporou inovácií pre obehové biohospodárstvo. Panel medzinárodných expertov diskutoval o budúcnosti lesov v regióne UNECE, pričom sa zamerl na kľúčové témy, ako sú posilňovanie udržateľného obhospodarovania lesov, zvyšovanie ich odolnosti, implementácia klimaticky inteligentného lesníctva, zmiernovanie rizík lesných požiarov a vyvažovanie protichodných cieľov. Výbor bol taktiež informovaný o spustení a pilotnom testovaní Centrálnej dátovej platformy (UNECE Central Data Platform for Forest Sector Statistics).

9. Spracovanie dreva

9.1 Drevospracujúci priemysel, základné údaje drevospracujúceho priemyslu

V reťazci "Lesy – Drevo – Koncový užívateľ" stranu dopytu reprezentuje odvetvie drevospracujúceho priemyslu, ktoré zabezpečuje prvostupňové spracovanie dreva na rezivo, dyhy, aglomerované materiály (drevené panely) a buničinu a druhostupňové spracovanie na finálne produkty, napr. nábytok, stavebno-stolárske výrobky a papier. V roku 2025 sa v SR spotrebovalo 6 464,43 tis. m³ surového dreva (po odpočítaní exportu a započítaní importu) (Tabuľka 9.1-1). V medziročnom porovnaní domáca spotreba klesla o 579,7 tis. m³.

Tabuľka 9.1-1 Produkcia, zahraničný obchod a spotreba surového dreva v SR v roku 2025 (tis. m³)

Sortiment	Produkcia	Dovoz	Vývoz	Spotreba
Ihličnaté výrezy (I. až III. triedy akosti)	3 259,06	95,00	979,00	2 375,06
Ihličnaté výrezy (IV. a V. triedy akosti)	1 142,85	77,00	734,00	485,85
Listnaté výrezy (I. až III. triedy akosti)	703,78	596,00	429,00	870,78
Listnaté výrezy (IV. a V. triedy akosti)	2 366,78	264,00	303,00	2 327,78
Palivové drevo	434,96	8,00	38,00	404,96
Spolu	7 907,43	1 040,00	2 483,00	6 464,43

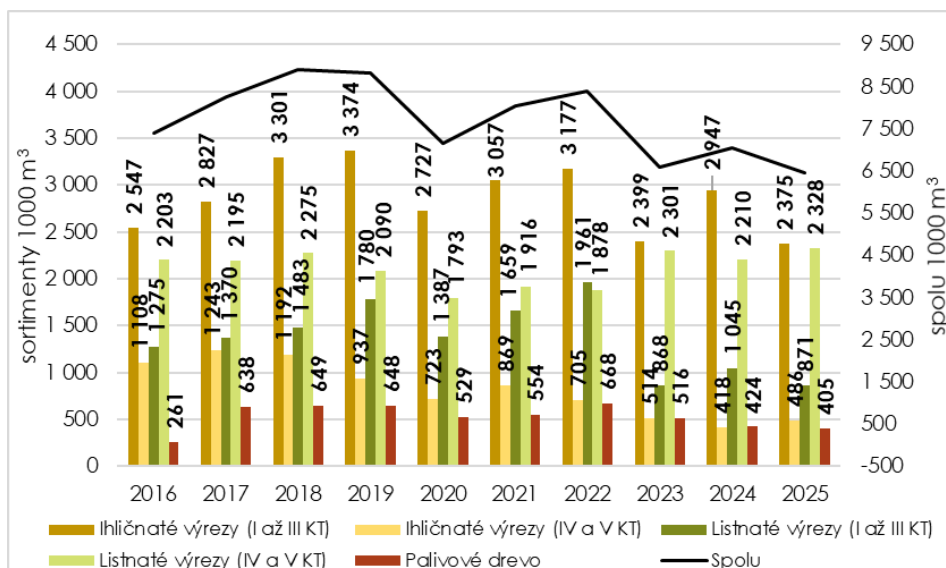
Prameň: Štvrtročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MPRV SR) 2-04, vlastný výpočet NLC z predbežných údajov Štatistického úradu SR za rok 2025; Joint Forest Sector Questionnaire (JFSQ 2025), predbežné údaje za rok 2025. Vypracoval: NLC.

Z prezentovaných údajov je z medziročného porovnania (obrázok 9.1-1) zrejme zníženie domácej spotreby ihličnatých aj listnatých výrezov I.-III. kvalitatívnej triedy a palivového dreva. Na druhej strane sa mierne zvýšila domáca spotreba ihličnatých a listnatých výrezov IV. a V. triedy. Spotreba ihličnatých a listnatých výrezov bola na úrovni 6 059,47 tis. m³ a medziročne klesla o 560,92 tis. m³. V tabuľke 9.1-2 sa uvádza spotreba ihličnatého a listnatého reziva a ďalších výrobkov z dreva v SR v roku 2025.

Tabuľka 9.1-2 Produkcia, zahraničný obchod a spotreba výrobkov z dreva v SR v roku 2025

Výrobok	Merná jednotka	Produkcia	Dovoz	Vývoz	Spotreba
Rezivo ihličnaté	1 000 m ³	1 066,56	491,84	783,67	774,74
Rezivo listnaté		197,30	60,02	131,67	125,65
Dyhy		27,98	13,81	34,27	7,51
Preglejky		150,52	13,52	5,27	158,77
Drevotrieskové dosky		828,90	149,92	454,40	524,42
Drevovláknité dosky		0,00	110,40	4,15	106,25
Drevená buničina	1 000 t	645,91	164,23	37,36	772,78
Papier a lepenky		1 125,01	386,73	991,68	520,06
Drevené pelety		329,41	20,42	282,09	67,74
Prefabrikované drevodomy (montované budovy z dreva)	1 000 eur	13 878,53	2 764,65	4 247,45	12 395,74

Prameň: vlastný výpočet NLC z predbežných údajov Štatistického úradu SR za rok 2025, vlastný výpočet. Vypracoval: NLC.

Obrázok 9.1-1 Vývoj domácej spotreby surového dreva v SR podľa skupín sortimentov (tisíc m³)
 Prameň: Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve Les D (MPRV SR) 2-04, Štatistický úrad SR – údaje za roky 2016-2025; predbežné údaje za rok 2025. Vypracoval: NLC.

Podľa výsledkov štatistického zisťovania Prod 3-04 za rok 2025 v porovnaní s rokom 2024 sa zvýšili výnosy DSP o 112 mil. € (3,1 %), náklady o 69 mil. € (2,0 %). Taktiež sa zvýšil výsledok hospodárenia pred zdanením o 43 mil. € (30,4 %) na 182 mil. €, hlavne kvôli nábytkárskemu priemyslu. Zamestnanosť sa medziročne znížila na úroveň 18,2 tis. zamestnancov. Vývoj a súčasný stav DSP podľa vybraných ukazovateľov sa uvádza v tabuľke 9.1-3.

Tabuľka 9.1-3 Vývoj vybraných ekonomických ukazovateľov drevospracujúceho priemyslu

Ukazovateľ	Odvetvie	2010	2015	2017	2019*)	2020*)	2021*)	2023	2024	2025
Výnosy (mil. €)	DP	456	590	673	1 225	1 141	1 534	910	944	1 008
	NPr	621	817	923	966	864	951	897	778	874
	CPPr	1 458	1 379	1 388	1 493	1 341	1 626	1 904	1 950	1 902
	Σ DSP	2 535	2 786	2 984	3 684	3 346	4 111	3 711	3 672	3 784
Náklady (mil. €)	DP	469	573	655	1 183	1 085	1 403	887	923	980
	NPr	607	835	894	963	864	944	909	810	849
	CPPr	1 328	1 242	1 253	1 390	1 288	1 579	1 867	1 799	1 773
	Σ DSP	2 404	2 650	2 802	3 536	3 237	3 927	3 663	3 532	3 602
Výsledok hospodárenia pred zdanením (mil. €)	DP	- 13	17	18	42	56	131	23	21	28
	NPr	14	-18	29	3	0	7	-12	-32	25
	CPPr	130	137	135	103	53	47	37	151	129
	Σ DSP	131	136	182	149	109	185	48	140	182
Priemerný evidenčný počet zamestnancov vo fyzických osobách	DP	5 667	4 423	5 400	13 457	12 135	12 334	5 386	5 874	4 971
	NPr	10 236	11 238	11 426	11 655	10 339	9 651	7 408	6 936	6 774
	CPPr	6 591	6 157	6 581	7 073	6 830	7 057	6 770	6 751	6 425
	Σ DSP	22 494	22 818	23 407	32 184	29 304	29 042	19 564	19 561	18 170

Prameň: Ministerstvo hospodárstva SR 2010, Štatistický úrad SR 2014-2025 (Výkaz Prod 3-04).

*) Údaje za roky 2019-2021 zahŕňajú aj výsledky štatistického zisťovania Prod 13-04 za malé subjekty. Od roku 2022 sa údaje za malé subjekty nezisťujú, štatistické zisťovanie Prod 13-04 bolo zrušené.

Vysvetlivky: DP – drevársky priemysel, NPr – nábytkársky priemysel, CPPr – celulózo-papierenský priemysel, DSP – drevospracujúci priemysel.

Z analýz predbežných údajov štatistiky zahraničného obchodu za rok 2025 vyplýva, že súčasná obchodná bilancia LH a DSP dosahuje prebytok vo výške 839,02 mil. €. Negatívom je obchodný prebytok vo vývoze surového dreva 119,69 mil. € (medziročne sa znížil o 31,18 mil. €), reziva 98,53 mil. € (medziročne sa znížil o 42,95 mil. €) a vývoze zberového papiera 27,86 mil. € (medziročne sa znížil o 4,68 mil. €).

Pozitívnym javom je obchodný prebytok pri výrobkoch s vysokou pridanou hodnotou, ako je výroba papiera 447,18 mil. € a výrobkov z dreva z druhovýroby vo výške 203,48 mil. € (vyvážame najmä stolárske výrobky, nábytok a ostatné výrobky z dreva). Pozitívom je aj záporná obchodná bilancia pri celulóze (záporná obchodná bilancia 91,89 mil. €).

DSP v SR disponuje spracovateľskými kapacitami, ktoré postačujú na spracovanie celého objemu ihličnatého dreva ťaženého v SR. Ich štruktúra, veľkosť a rozmiestnenie sú ovplyvnené vývojom pred rokom 1990 a budovaním nových podnikov v posledných dvoch desaťročiach. Spracovanie listnatej guľatiny bolo do roku 1990 koncentrované vo veľkých kombinátoch (Zvolen, Pezinok, Vranov nad Topľou, Žarnovica), ktoré boli zlikvidované alebo transformované na podstatne menšiu spracovateľskú kapacitu. V SR sú nedostatočné kapacity na výrobu drevárskych výrobkov s vyššou pridanou hodnotou, konkrétne krájaná a lúpaná dyha, drevovláknité dosky, OSB dosky, obalový a špeciálny papier. V súčasnosti sa nespracovávajú najkvalitnejšie sortimenty guľatinových výrezov zvláštnej akosti na výrobu dyhy, ktoré môže odvetvie LH produkovať v objeme cca 120 tis. m³ ročne u ihličnatých drevín a cca 80 tis. m³ ročne u listnatých drevín.

Produkcia reziva v SR bola v roku 2025 približne 1,26 mil. m³ (ihličnaté rezivo 1,07 mil. m³ a listnaté rezivo necelých 0,2 mil. m³). Z toho sa až 72 % zo Slovenska exportovalo, čo je negatívny jav, keďže sa jedná o produkciu s nižšou pridanou hodnotou a jej spracovanie na produkciu s vyššou pridanou hodnotou sa realizuje v zahraničí. Najväčšími spracovateľmi ihličnatej piliarskej guľatiny sú: Rettenmeier Tatra Timber s.r.o.; PRP, s.r.o.; Amico Drevo, s.r.o.; Píla Rosík, s.r.o. Niekoľko stredne veľkých a malých píl sa špecializuje na porez menej kvalitnej ihličnatej piliarskej guľatiny a výrobu drevených paliet a obalov, napr. DREVOPAL s.r.o.; TURWOOD, s.r.o.

Najväčšími spracovateľmi listnatej piliarskej guľatiny sú: Kronospan s.r.o.; Beky a.s.; LESAGRO s.r.o.; Arifex, spol. s r.o. Charakteristickou črtou listnatých piliarskych prevádzok je ich pomerne úzka špecializácia na produkciu konkrétnych výrobkov s rôznou mierou pridanej hodnoty v závislosti od spracovávanej dreviny (dubové sudové prírezy, bukové železničné podvaly, topoľové rezivo, jaseňové násady a pod.).

V SR pôsobi niekoľko spoločností, ktoré sa orientujú na výrobu lepených kompozitných a konštrukčných materiálov a výrobu následne spracovaného reziva s vyššou pridanou hodnotou. Medzi najvýznamnejšie spoločnosti patria: DOKA DREVO s.r.o.; MYWOOD Polomka Timber, s.r.o.; Rettenmeier Tatra Timber s.r.o.; Amico Drevo, s.r.o.; Slovlepex, a.s.; DREVOMAX s.r.o.

Produkcia dýh v SR bola v roku 2025 na úrovni približne 28 tis. m³ ročne. V produkcii prevládajú listnaté dyhy. Vývoz dýh dosiahol 34,27 tis. m³ a prevýšil domácu produkciu, čo poukazuje na skutočnosť, že súčasťou exportu sú aj dovezené dyhy (reexport). Spolu s dostupnými surovinovými zdrojmi to dáva priestor na ich vyššiu produkciu v SR. Produkcia preglejok v SR v roku 2025 dosiahla 150 tis. m³. Aj po zohľadnení zahraničného obchodu sa väčšina produkcie preglejok spracuje na Slovensku. Najväčšími producentmi dýh sú: Dyha Tirola s.r.o.; Slovincom s.r.o.; Fibra spol. s r.o.; DYHATECH s.r.o.; LESAGRO s.r.o.

Drevotrieskové dosky (DTD) sa v SR v roku 2025 vyrobili v objeme 828,9 tis. m³. V uvedenom roku sa vyviezlo 454,4 tis. m³. V SR chýba produkcia OSB dosiek. Obchodná bilancia aj napriek dovozu celej spotreby OSB dosiek je vysoko prebytková. Najväčší producenti DTD v SR sú: IKEA INDUSTRY SLOVAKIA, s.r.o., o.z. Malacky Boards; Kronospan, s.r.o.

Celulózovo-papierenské odvetvie patrí k najvýkonnejším odvetviám slovenskej ekonomiky. Ročná produkcia celulózy je na úrovni 646 tis. ton, z toho export v roku 2025 predstavoval viac ako 37 tis. ton. Ročná produkcia papiera a lepeniek bola v roku 2025 viac ako 1 125 tis. ton. Pri dovoze prevažne obalového papiera na úrovni 263 tis. ton a grafického papiera na úrovni 110 tis. ton sa vyviezlo takmer 992 tis. ton papiera a lepeniek. Celulózu a papier vyrába najväčšia firma v tomto odvetví v SR Mondi SCP, a.s. Najväčšími spracovateľmi zberového papiera sú Metsä Tissue Slovakia s.r.o. a SHP Harmanec, a.s.

V SR rastie v posledných rokoch najmä produkcia latoviek a DTD. V SR chýbajú výrobné kapacity na výrobu OSB dosiek a drevovláknitých dosiek (DVD). Polotvrde vláknité dosky (MDF) sa v SR nevyrábajú a náš nábytkársky priemysel je odkázaný na dovoz. Zavedenie výroby polotvrdých dosiek v SR môže byť reálne v strednodobom alebo až dlhodobom časovom horizonte.

Dostatočne efektívnemu využívaniu domácich zdrojov surového dreva bránia najmä limitované spracovateľské kapacity DSP. Doposiaľ sa nerealizovala ucelená stratégia umožňujúca vytvorenie lepších podmienok pre rozvoj a stabilizáciu lesnícko-drevárskeho sektora (LDS). V LDS sa v 90. rokoch nezabezpečilo prepojenie prvovýroby so spracovateľským priemyslom, a tak sa významným spôsobom prerušili do tej doby existujúce dodávateľsko-odberateľské zmluvné vzťahy medzi nimi. V súčasnosti sa produkcia surového dreva a jeho spracovanie realizujú oddelene a na trhovách princípoch. Spôsobuje to, že domáca surovina sa často vyváža bez ďalšieho spracovania a na druhej strane DSP surovinu dováža zo zahraničia. Vytvára sa tak nerovnováha vo vzťahoch vnútri vertikály, nedosahuje sa v dostatočnom rozsahu zvýšenie pridanej hodnoty z vlastnej produkcie, nie sú využité kapacity spracovateľských podnikov a vďaka prevahe exportu nad dovozom sa zvyšuje negatívne saldo zahranično-obchodnej bilancie. Celú nedostatočnú infraštruktúru podčiarkuje stav vysokého technicko-technologického dlhu tak v LH, ako aj v DSP.

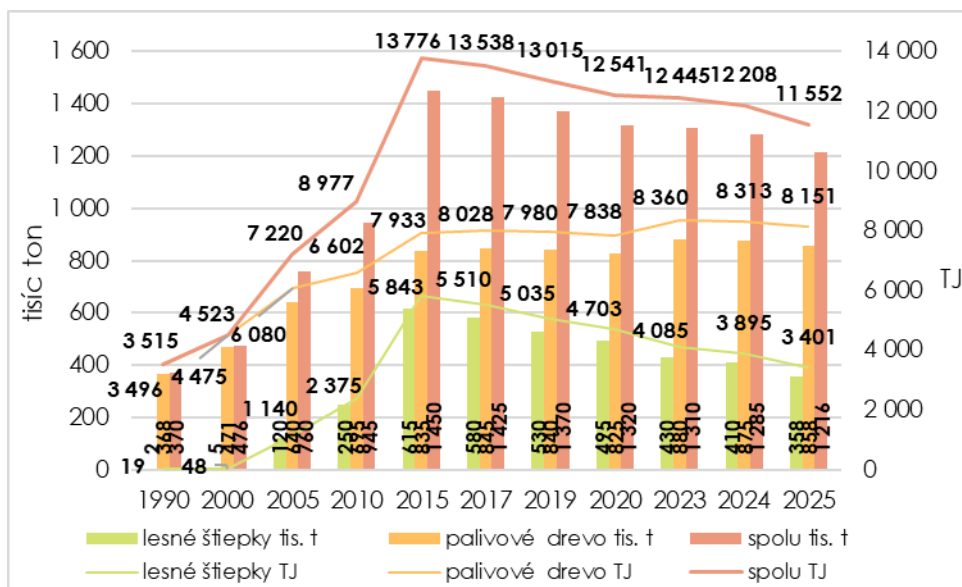
Vzhľadom na nižšiu efektívnosť spracovania dreva sú domáce podniky väčšinou subdodávateľmi polotovarov s nižšou mierou finalizácie pre zahraničné spoločnosti. Kapitálová poddimenzovanosť väčšiny domácich spracovateľov piliarskej guľatiny, ich nedostatočné technologické vybavenie (kvalita, rozsah) a nedostatok inovácií, limitujú možnosti rozšírenia chýbajúcich spracovateľských kapacít. Nevzťahuje sa to na väčšie a stredné nadnárodné spoločnosti pôsobiace v SR. Na druhej strane celulózovo-papierenské odvetvie patrí k najvýkonnejším odvetviám ekonomiky v SR.

Riešenie vyššie uvedených problémov by sa malo zabezpečiť realizáciou účinných opatrení zameraných na lepšie zhodnocovanie surového dreva, podporu domácich podnikateľov, resp. vstup zahraničného kapitálu z dôvodu nutnosti rozšírenia spracovateľských kapacít pre dostupnú vysoko kvalitnú (najmä listnatú) guľatinu na výrobu dýh a ďalších výrobkov s vyššou pridanou hodnotou. Osobitnú pozornosť bude treba venovať podpore rozvoja odvetví s vyššou pridanou hodnotou, kde je záporná obchodná bilancia a odvetviám zaoberajúcim sa výrobou sekundárnych výrobkov z papiera a spracovaním zberového papiera. V piliarskej výrobe bude potrebné zabezpečiť modernizáciu techniky a technológie s cieľom vyššej efektívnosti produkcie, a tým aj vyššej konkurencieschopnosti piliarskych prevádzok. Realizácia uvedených opatrení je podmienená investíciami do technologickej modernizácie a aplikovaného výskumu zameraného na inovácie v produkcii, spracovaní a využití dreva s ohľadom na jeho disponibilný objemový a kvalitatívny potenciál v lesoch SR. Zlepšiť bude potrebné aj dostupnosť oficiálnych údajov o materiálových tokoch surového dreva a výrobkov z dreva, ktorá je v SR nedostatočná.

Dôležitým environmentálnym aspektom produkcie a využívania dreva je skutočnosť, že drevo použité na výrobky, najmä s dlhou životnosťou, je schopné dlhodobo viazať CO₂. Zvyšovanie množstva uhlíka uloženého vo výrobkoch z dreva je medzinárodne uznaným opatrením na zmiernenie zmeny klímy. Preto je žiaduce drevo využívať a nachádzať preň čo najvhodnejšie využitie na čo najdlhšiu dobu. Uhlík z dreva sa uvoľňuje späť do atmosféry až keď sa výrobky z neho stanú odpadom alebo palivom.

9.2 Využitie dreva na energetické účely

V roku 2025 boli celkové dodávky palivovej drevnej biomasy z LH 1,216 mil. ton a v porovnaní s rokom 2024 sa znížili o 69 tis. ton. Pokračoval trend ich znižovania približne od roku 2015, keď bol objem dodávok palivovej drevnej biomasy najvyšší (1,45 mil. ton). Dodávky palivových štiepok z LH zabezpečujú súkromné spoločnosti, ktoré disponujú technologickým vybavením na ich výrobu a dopravu alebo obchodné spoločnosti. V súčasnosti sa nevyužíva viac ako 50 % využiteľného potenciálu palivovej drevnej biomasy na lesných pozemkoch. Ide o drevo nevhodné na mechanické a chemické spracovanie, ktorého výskyt súvisí s vysokým rozsahom a frekvenciou kalamitných situácií a následných asanačných ťažieb prevažne v ihličnatých (smrekových) porastoch. Zvyšuje sa tým potenciál listnatého dreva (v dôsledku odsúvania jeho ťažby), ktorého sortimentová štruktúra zahŕňa vyšší podiel palivovej dendromasy.

Obrázok 9.2-1 Vývoj množstva dendromasy na energetické využitie a ekvivalentu energie

Prameň: NLC, 1991-2026. Vysvetlivky: ¹⁾ Lesné štiepky a drevná hmota určená na výrobu lesných štiepok; ²⁾ Palivové drevo a drevo použité na energiu z odpadu, poťažbových zvyškov a suchých stromov.

Uvedený stav nie je v zhode s Integrovaným národným energetickým a klimatickým plánom na roky 2021 – 2030, ktorý vytýčil cieľ zvýšenia podielu obnoviteľných zdrojov energie (OZE) na 25 % v roku 2030 oproti 16,9 % v roku 2019. Pre priaznivý stav lesných biotopov, zachovanie alebo zvýšenie biodiverzity a z dôvodov zmierňovania dôsledkov zmeny klímy je však prítomnosť primeraného objemu mŕtveho dreva a dutinových stromov žiadúca.

Zhrnutie a závery kapitoly 9 Spracovanie dreva

Objem domáceho spracovania dreva sa medziročne znížil o 580 tis. m³, t. j. o 8,2 %. Viazaním CO₂ vo výrobkoch z dreva lesnícko-drevársky sektor významne prispieva k ochrane ovzdušia.

Celkový objem domáceho spracovania surového dreva (dodávky + dovoz – vývoz) dosiahol 6 464 tis. m³ v roku 2025, čo bolo v porovnaní s minulým rokom o 580 tis. m³ menej. Pokles objemu domáceho spracovania dreva sa prejavil aj znížením pridanej hodnoty drevospracujúceho priemyslu, ktorá medziročne klesla o 7,7 %. Podľa výsledkov štatistického zisťovania Prod 3-04 za rok 2025 sa zvýšili výnosy DSP o 112 mil. € (3,1 %) a náklady o 69 mil. € (2,0 %). Výsledok hospodárenia pred zdanením sa zvýšil o 43 mil. € (30,7 %) na 183 mil. €, a to hlavne kvôli nábytkárskemu priemyslu. Zamestnanosť sa medziročne znížila na 18,2 tis. zamestnancov. Nadálej možno konštatovať, že nedošlo k výraznejšiemu rastu konkurencieschopnosti väčšiny podnikov mechanického spracovania dreva. Z dôvodu chýbajúcich spracovateľských kapacít sa veľmi málo spracovávajú najkvalitnejšie sortimenty I. a II. triedy akosti a listnaté výrezy III. triedy akosti, a to napriek ich značnému produkčnému potenciálu v lesoch SR. Pretrváva zvýšený dopyt po ihličnatej guľatine a po listnatom vlákňinovom dreve. Na druhej strane celulózovo-papierenské odvetvie patrí k najvýkonnejším odvetviám slovenskej ekonomiky. Súčasná obchodná bilancia lesnícko-drevárskeho sektora dosahuje prebytok vo výške 839,02 mil. €. Negatívom je obchodný prebytok vo vývoze surového dreva 119,69 mil. € a reziva 98,53 mil. €. Pozitívnym javom je obchodný prebytok pri výrobkoch s vysokou pridanou hodnotou, ako je výroba papiera 447,18 mil. € a výrobkov z druhovýroby vo výške 203,48 mil. € vrátane nábytku a stolárskych výrobkov. Pozitívom je aj záporná obchodná bilancia pri celulóze 91,89 mil. €. Hlavnou prioritou DSP je podpora rozvoja odvetví s vyššou pridanou hodnotou so zápornou obchodnou bilanciou, najmä výroba dýh, drevovláknitých a OSB dosiek, sekundárnych výrobkov z papiera a spracovanie zberového papiera.

10. Odvetvia a činnosti súvisiace s lesmi a ich funkciami

10.1 Ochrana prírody

Chránené územia Slovenska – národná sústava

Národná sústava CHÚ (tabuľka 10.1-1) je tvorená veľkoplošnými chránenými územiami (VCHÚ), t. j. národnými parkmi (NP) a chránenými krajinnými oblasťami (CHKO) a maloplošnými chránenými územiami (MCHÚ), t. j. prírodnými rezerváciami (PR), národnými prírodnými rezerváciami (NPR), prírodnými pamiatkami (PP), národnými prírodnými pamiatkami (NPP), chránenými areálmi (CHA) a ochrannými pásmami týchto území. Na základe prirodzenosti biotopov, a z nej vyplývajúcej potreby manažmentu, možno CHÚ v prípade potreby členiť na zóny (najviac štyri) s rôznymi stupňami ochrany.

V priebehu roka 2025 sa pozornosť v rámci národnej sústavy CHÚ presunula od vyhlasovania rozsiahlych nových lokalít (akým bol v predošlom roku chránený areál Stolica s výmerou 3 151,8 ha) k schvaľovaniu kľúčových koncepcných dokumentov. Rok 2025 priniesol najmä schválenie strategického Programu starostlivosti o Národný park Veľká Fatra a jeho ochranné pásmo a o územia európskeho významu SKUEV0238 Veľká Fatra a SKUEV4092 Lúky v Trlenskej doline na roky 2025 – 2054, ktorý nadviazal na predošlú vlnu zonácií národných parkov.

Celková výmera porastovej pôdy v národnej sústave CHÚ dosiahla približne 790 tis. ha.

Európska sústava chránených území NATURA 2000

Európsku sústavu chránených území NATURA 2000 (tabuľka 10.1-1) tvoria vzájomne sa čiastočne prekrývajúce chránené vtáčie územia (CHVÚ) a ÚEV.

V súčasnosti sa v 41 CHVÚ nachádza 841 tis. ha porastovej pôdy. Je to približne 43 % celkovej výmery CHVÚ. Výmera CHVÚ sa v roku 2025 nezmenila, rozloha porastovej pôdy v nich sa zvýšila o 2,5 tis. ha. Medziročný nárast súvisí najmä s aktualizáciou výmery porastovej pôdy a chránených území, ako aj so spresnením hraníc porastov. Pre CHVÚ sa neustanovujú stupne ochrany, avšak obmedzenia jednotlivých činností, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ich ochrany, upresnené vyhlasovacím predpisom, programom starostlivosti o CHVÚ alebo vyplývajúce zo záväzných stanovísk organizácií ochrany prírody a rozhodnutí orgánov ochrany prírody, zodpovedajú obmedzeniam ochrany prírody pre druhý až piaty stupeň ochrany, prípadne sú špecifické len pre CHVÚ. Časti CHVÚ, v ktorých sa tieto obmedzenia uplatňujú, sú definované v programoch starostlivosti o jednotlivé CHVÚ. Ku koncu roku 2025 bolo spolu schválených 25 programov starostlivosti o CHVÚ. V priebehu roka 2025 vláda Slovenskej republiky schválila Program starostlivosti o CHVÚ Levočské vrchy na roky 2025 - 2054. Zvyšných 16 programov starostlivosti čaká na schválenie.

Hranice území európskeho významu sa v roku 2025 legislatívne nemenili. Nadalej platí Národný zoznam ÚEV ustanovený nariadením vlády SR č. 451/2023 Z. z. Výmery sa zmenili v dôsledku priebežného zosúladovania GIS hraníc existujúcich MCHÚ s ich legislatívnymi predpismi a s novými hranicami ÚEV, bola spresnená hranica CHKO Strážovské vrchy na parcely súčasného KN.

V hraniciach ÚEV platných k 31. 12. 2025 sa nachádzalo 500,2 tis. ha porastovej pôdy, t. j. približne štvrtina výmery lesných porastov v SR. ÚEV neprekrývajúce sa s územiami národnej sústavy sú zväčša vyhlasované v druhom stupni ochrany. Ich ochrana však nie je od stupňov ochrany priamo závislá, ale podobne ako pri CHVÚ, je cez PS, alebo cez procesy posudzovania plánovaných činností, navyšovaná. Ak sa ÚEV prekrývajú s CHÚ národnej sústavy s druhým až piatym stupňom ochrany a stupne ochrany ÚEV a CHÚ národnej sústavy sa líšia, platí stupeň ochrany stanovený neskorším právnym predpisom.

Ďalšie medzinárodné chránené územia

Národná sústava CHÚ aj sústava NATURA 2000 sa miestami prekrývajú s územiami chránenými na základe ďalších medzinárodných záväzkov SR v oblasti ochrany prírody, najmä s biosférickými rezerváciami UNESCO – MaB), Ramsarskými lokalitami a lokalitami prírodného dedičstva UNESCO (tabuľka 10.1-a v prílohe).

Stupne ochrany

Zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskoších predpisov špecifikuje zakázané činnosti a obmedzenia osobitne pre 2. až 5. stupeň ochrany. Prvý stupeň ochrany sa na území SR uplatňuje mimo CHÚ a vzťahujú sa naň ustanovenia všeobecnej ochrany prírody a krajiny. So zvyšovaním stupňa ochrany sa rozsah zákazov a obmedzení rozširuje. Obhospodarovanie lesa je úplne vylúčené len v 5. stupni ochrany.

S ohľadom na vyššie zmienené prekryvy rôznych sústav CHÚ je zistenie platného stupňa ochrany pomerne komplikované. Stupeň ochrany je pre každé CHÚ stanovený všeobecne záväzným právnym predpisom, ktorým bolo dané CHÚ vyhlásené. V prípade prekrývajúcich sa CHÚ rôznych kategórií platia podmienky ochrany určené neskorším všeobecne záväzným právnym predpisom.

Tabuľka 10.1-1 Výmera porastovej pôdy podľa stupňov ochrany a kategórií chránených území

Chránené územia		Stupeň ochrany (tis. ha)					Spolu
		1	2	3	4	5	
Chránené krajinné oblasti (CHKO) ¹⁾		0,0	321,7	0,0	0,0	0,0	321,7
Národné parky (NP) ¹⁾		0,0	0,0	117,7	0,0	0,0	117,7
Ochranné pásma NP		0,0	123,7	0,0	0,0	0,0	123,7
Zóny CHKO ²⁾ a NP ³⁾	A	0,0	0,0	0,0	0,0	37,9	37,9
	B	0,0	0,0	0,0	13,8	0,0	13,8
	C	0,0	0,0	62,8	0,0	0,0	62,8
	D	0,0	17,9	0,0	0,0	0,0	17,9
Maloplošné chránené územia (MCHÚ)	(Národné) prírodné rezervácie ((N)PR) ³⁾	0,0	0,5	0,3	10,3	63,2	74,3
	(Národné) prírodné pamiatky ((N)PP)	0,0	0,0	0,0	0,4	0,4	0,8
	Chránené krajinné prvky (CHKP)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
	Chránené areály (CHA)	0,0	4,0	4,0	1,1	1,2	10,3
	Ochranné pásma MCHÚ	0,0	0,0	10,2	1,3	0,0	11,5
Územia európskeho významu (ÚEV) – mimo národnej siete CHÚ		0,0	77,6	2,0	1,3	0,9	81,8
Chránené vtáčie územia (CHVÚ) – mimo ÚEV a národnej siete CHÚ		292,9	0,0	0,0	0,0	0,0	292,9
Spolu		292,9	545,4	197,0	28,2	103,6	1 167,1

Prameň: MŽP SR stav k 31. 12. 2025, upravil NLC 2026

Vysvetlivky: ¹⁾ výmera po odrátaní MCHÚ a zónovaných VCHÚ, ²⁾ zatiaľ je zónovaná CHKO Horná Orava, ³⁾ zatiaľ sú zónované PIENAP, NP Slovenský raj, NP Muránska planina, NP Veľká Fatra a NP Slovenský kras.

Poznámka: Výmery sa zmenili v dôsledku priebežného zosúladovania GIS hraníc existujúcich MCHÚ s ich legislatívnymi predpismi a s novými hranicami ÚEV, bola spresnená hranica CHKO Strážovské vrchy na parcely súčasného KN. Výmery zistené z GIS vrstiev treba považovať za orientačné, nie celkom zhodné s oficiálnymi výmerami jednotlivých CHÚ. Ako podklad pre hranice lesa sa použili údaje ZBGIS.

Prekryvy národnej sústavy chránených území a oboch sietí európskej sústavy chránených území NATURA 2000

Celková výmera území európskej sústavy NATURA 2000 (vzájomne sa prekrývajúce plochy ÚEV a CHVÚ sú započítané len raz) v SR je približne 1 470 tis. ha (z toho okolo 958 tis. ha porastovej pôdy). Súčasný prekryv území európskej sústavy NATURA 2000 s národnou sústavou CHÚ je približne 782 tis. ha (tabuľka 10.1-b v prílohe). Celý tento systém prakticky až štyroch sústav CHÚ (národnej, oboch európskych a ostatných medzinárodných CHÚ) je pre obhospodarovateľov lesov značne neprehľadný. Na prekrývajúcich sa územiach sa prelínajú obmedzenia vyplývajúce zo stupňov ochrany podľa zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskoších predpisov s požiadavkami vyplývajúcimi z implementácie európskych smerníc a postupne schvaľovaných PS. Doposiaľ nie sú k dispozícii zjednotené programy starostlivosti pre väčšinu takto sa prekrývajúcich CHÚ.

Náhrady za obmedzenie bežného hospodárenia na lesných pozemkoch

V roku 2025 Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky (ŠOP SR) (správy CHKO a Regionálne centrum ochrany prírody Prešov) posúdila 98 žiadostí o náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania lesných pozemkov v 84 lokalitách, pričom výška požadovanej náhrady dosiahla sumárnu hodnotu 3,440 mil. €.

Podľa podkladov Ministerstva vnútra SR bola na základe 203 žiadostí vyplatená náhrada za obmedzenie bežného hospodárenia na lesných pozemkoch podľa § 61 zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v roku 2025 v celkovej sume 10,508 mil. €.

10.2 Starostlivosť o drobné vodné toky

Dĺžka drobných vodných tokov (DVT) spravovaných štátnymi organizáciami LH k 31. 12. 2025 bola 7,76 tis. km (tabuľka 10.2-a v prílohe).

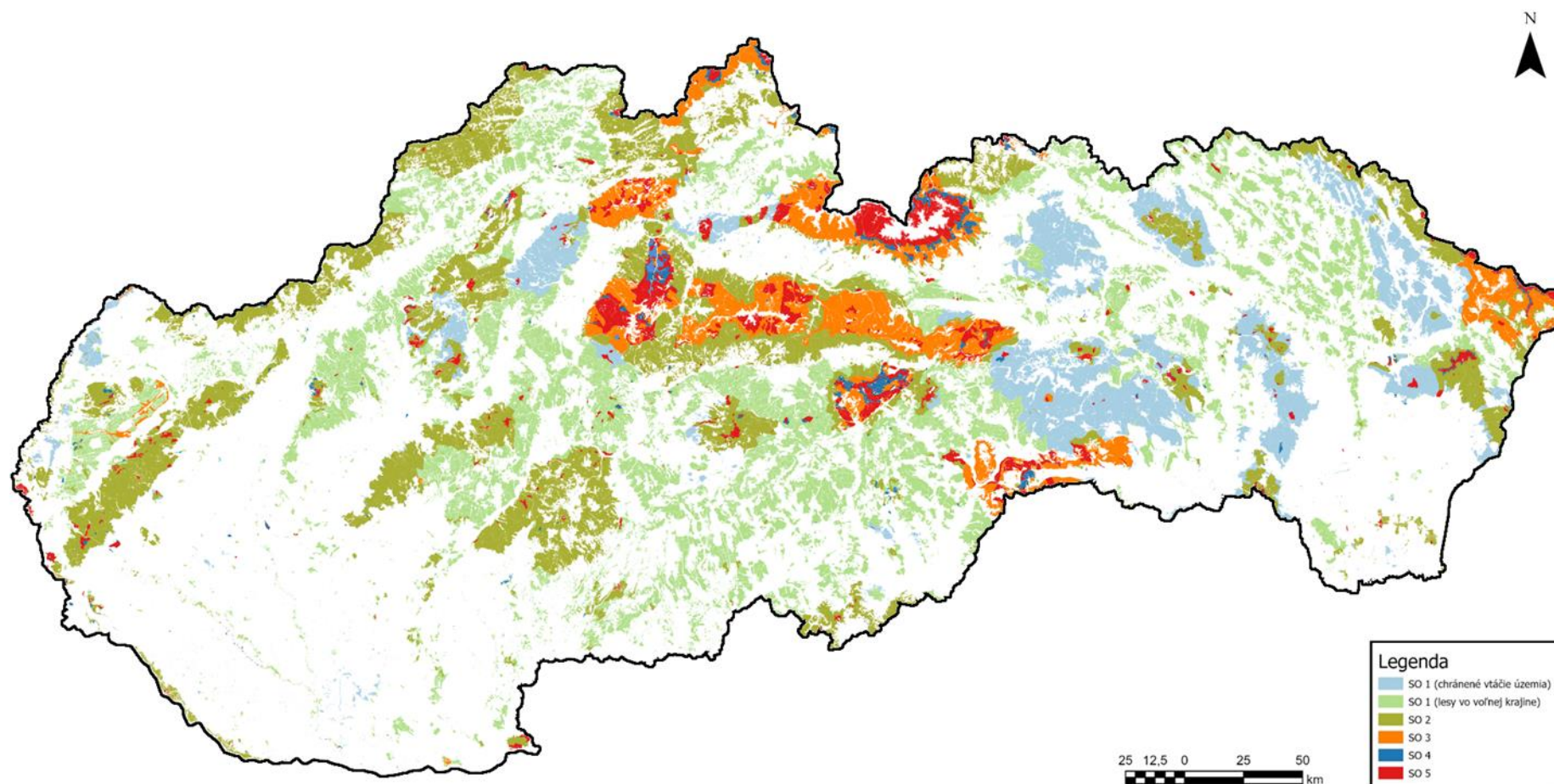
Na údržbu, investície a ostatné náklady súvisiace so správou DVT v LH v roku 2025 vynaložili LESY SR, š. p. 210,75 tis. €, VLM š. p. Pliešovce 13,88 tis. € a Správa TANAP-u 3 tis. €, Správa NP Slovenský raj 36,84 tis. € t. j. spolu 264,47 tis. €. Uvedené prostriedky sa použili najmä na údržbu a investície, len 13,23 tis. € sa použilo na ostatné súvisiace náklady. Na investície súvisiace s lesníckotechnickými melioráciami, zahrádzaním bystrín a ochranou vodného režimu v roku 2025 VLM š. p. Pliešovce vynaložili 13 848,12 tis. € a LESY SR, š. p. 1 938,71 tis. €. Na opravy a údržbu zariadení lesníckotechnických meliorácií a zahrádzania bystrín vynaložila Správa NP Slovenský raj 55,27 tis. € a VLM š. p. Pliešovce vynaložili 61,58 tis. € (tabuľky 10.2-b a 10.2-c v prílohe).

Zhrnutie a závery kapitoly 10 Odvetvia a činnosti súvisiace s lesmi a ich funkciami

V chránených územiach (národnej sústave, európskej sústave a ďalších medzinárodne chránených územiach) sa nachádza porastová pôda s výmerou 1,167 mil. ha.

Chránené územia národnej sústavy sa nachádzajú na približne 790 tis. ha porastovej pôdy. Európska sústava NATURA 2000 pozostáva z dvoch čiastočne sa prekrývajúcich sústav: chránených vtáčích území a území európskeho významu, v ktorých sa nachádza 958 tis. ha porastovej pôdy. Ďalšie medzinárodne chránené územia zaradené do prírodného dedičstva UNESCO sa nachádzajú na ploche 37,1 tis. ha porastovej pôdy. Európska a národná sústava sa prekrývajú na približne 782 tis. ha porastovej pôdy. Ku koncu roku 2025 bolo schválených 25 programov starostlivosti o CHVÚ, zvyšných 16 čaká na schválenie.

V roku 2025 Vojenské lesy a majetky š. p. Pliešovce, LESY SR š. p., S TANAP a S NP Slovenský raj vynaložili v rámci správy drobných vodných tokov 264,47 tis. € na ich údržbu, investície a ostatné náklady. Na investície do zariadení lesníckotechnických meliorácií, zahrádzanie bystrín a ochranu vodného režimu vynaložili v roku 2025 VLM š. p. Pliešovce 13 909,7 tis. €, LESY SR š. p., 1 938,7 tis. € a Správa NP Slovenský raj 55,27 tis. € na opravy a údržbu zariadení lesníckotechnických meliorácií a zahrádzania bystrín.

Obrázok 10.1-1 Stupne ochrany na lesných pozemkoch
 Zdroj: MŽP SR, NLC 2025; Vypracoval: NLC 2026

11. Trendy a hodnotenie vybraných ukazovateľov a návrh rámcových opatrení na zlepšenie ich stavu

Vysvetlivky:

Trend vývoja ukazovateľa	Rast ↑	Vyrovnaný / Kulminácia → / ∩	Pokles ↓
Hodnotenie stavu ukazovateľa	Dobrý 	Výstraha / Upozornenie 	Zlý

Číslo	Ukazovateľ	Hodnota	Trend	Hodnotenie	Komentár
I. Výmera lesov					
I.1	Výmera lesných pozemkov	2 031,8 tis. ha	↑		Priemerný ročný nárast 1,58 tis. ha od roku 1990
I.2	Výmera lesných porastov	1 958,8 tis. ha	↑		Priemerný ročný nárast 1,06 tis. ha od roku 1990
I.3	Lesnatosť	41,4 %	↑		Nárast o 1,1 % od roku 1990, o 2,3 % od roku 1970
I.4	Výmera lesov na nelesných pozemkoch (biele plochy)	288 ± 39 tis. ha			Vysporiadať nelesné pozemky s drevinami ich zahrnutím do lesa tam, kde je to vhodné
	Opatrenia pre I.4: Vytvoriť podmienky na doriešenie statusu tzv. bielych plôch najmä vytvorením motivačného prostredia, ktoré by zvýšilo záujem ich vlastníkov o zosúladenie druhu kultúry s druhom pozemku, t. j. na prevod týchto pozemkov na lesný pozemok, osobitne tam, kde je to vo verejnom záujme. Táto úloha je nadrezortná; zahŕňa vypracovanie metodiky inventarizácie a funkčnej typizácie bielych plôch, a zavedenie podporných nástrojov pre alternatívne využitie bielych plôch pre lesné hospodárstvo, agrolesníctvo, alebo prvky zelenej infraštruktúry krajiny.				
II. Drevinové zloženie lesov					
Opatrenia pre II.1 – II.5: Uskutočňovať adaptačné opatrenia v lesoch ohrozených zmenou klímy, najmä rozpracovať premenu porastov s nevhodným drevinovým zložením na odolnejšie zmiešané lesy. Vykonávať preventívne opatrenia ochrany lesa pre spomalenie rozpadu ohrozených lesov, na podporu vnášania chýbajúcich pôvodných drevín a drevín budúcej klímy (asistovaná migrácia) v lesoch s nevhodným drevinovým zložením. Uplatniť modely adaptácie lesov SR na zmenu klímy pri tvorbe programov starostlivosti o lesy. Žiadúce je udržanie zastúpenia ihličnatých drevín (vrátane ekonomicky žiadúceho zastúpenia smreka) v zmiešaných a v prevažne listnatých lesoch.					
II.1	Zastúpenie zmiešaných lesov	20,2 %	→		
II.2	Zastúpenie prevažne listnatých lesov	55,6 %	↑		Medziročný nárast o 0,4 %
II.3	Zastúpenie prevažne ihličnatých lesov	24,3 %	↓		Medziročný pokles o 0,5 %
II.4	Zastúpenie listnatých drevín	65,6 %	↑		Zvýšenie o 7,8 % od roku 1991
II.5	Zastúpenie ihličnatých drevín	34,4 %	↓		Dlhodobo sa znižuje. Od roku 1980 o 8,1 %, z toho zastúpenie smreka o 5,9 % najmä v dôsledku negatívneho pôsobenia škodlivých činiteľov

III. Zásoba dreva					
Opatrenia k III.: V roku 2025 dosiahla zásoba dreva na lesných pozemkoch v SR 489,3 mil. m³ a od roku 2020 osciluje na úrovni okolo 486,7 mil. m³. Nadalej pokračuje už približne desať rokov trvajúci pokles zásoby ihličnatého dreva, ktorá v roku 2025 dosiahla 188,8 mil. m³. Zásoba listnatého dreva dosiahla 300,5 mil. m³ a medziročne sa zvýšila o 2,5 mil. m³. Súčasná nevyrovnaná veková štruktúra lesov v SR má za následok cyklické zmeny pri poskytovaní niektorých ekosystémových služieb lesov vrátane drevoprodukčnej. Kľúčovým riešením pre stabilizáciu objemu a štruktúry produkcie dreva v podmienkach zmeny klímy by malo byť prírode blízke hospodárenie v lesoch (PBHL) a s tým spojený prechod od tzv. „lesa vekových tried“ k odolnejším typom lesa s bohatou drevinovou, vekovou a priestorovou štruktúrou. Cieľom týchto opatrení je predovšetkým zabezpečenie ekologickej stability lesa. Produkčná stránka takýchto lesov je doposiaľ riešená len okrajovo. Preto je potrebné zintenzívniť vypracovanie modelov hospodárenia využívaných v lesníckom plánovaní a rozpracovať ich pre praktické potreby.					
III.1	Zásoba dreva v lesných porastoch	489,3 mil. m ³	∩↑		Od roku 2020 zásoba dreva v lesných porastoch kulminuje na úrovni okolo 486,6 mil. m ³ ; medziročne sa zvýšila o 0,8 mil. m ³
III.2	Priemerná zásoba dreva na 1 ha	250 m ³	∩		Kulminuje na úrovni 250 m ³ na 1 ha
III.3	Zásoba listnatého dreva	300,5 mil. m ³	↑		V porovnaní s rokom 2024 sa zvýšila o 2,6 mil. m ³
III.4	Zásoba ihličnatého dreva	188,8 mil. m ³	↓		Pokračuje trend poklesu od roku 2010 o 23,2 mil. m ³ v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov v lese a vývoja nerovnomerného vekového zloženia lesov
III.5	Celkový bežný prírastok	11,83 mil. m ³	↓		Pokles od roku 2015 v dôsledku postupnej zmeny vekového zloženia lesov
IV. Zásoba uhlíka v lesoch					
IV.1	Zásoba uhlíka v živej nadzemnej a podzemnej biomase, v nekromase (mŕtve drevo, opad) a v pôde	510 mil. ton	∩		Kulminuje na úrovni 510 mil. t (čiastočne kopíruje vývoj zásob dreva)
Opatrenie k IV.1: Podpora odolnosti lesov rôznymi adaptačnými opatreniami výrazne ovplyvní aj bilancie zásob uhlíka v lesných porastoch.					
IV.2	Zásoba mŕtveho dreva v lesoch (pne, stojace a ležiace hrubé aj tenké drevo)	87,0 ± 5,7 mil. m ³ 45,2 ± 2,8 m ³ /ha	→		V lesoch SR je tretí najvyšší objem mŕtveho dreva spomedzi štátov Európy
IV.3	Ročná bilancia uhlíka viazaného vo výrobkoch z dreva	-22 tis. ton CO ₂	↓		Objem uhlíka uloženého vo výrobkoch z dreva každoročne od roku 1992 prevyšuje objem uhlíka uvoľneného do atmosféry po ich spotrebovaní. Hodnota tohto pozitívneho efektu sa postupne znižuje
	Opatrenie k IV.3: Zvýšiť domáce spracovanie sortimentov surového dreva na produkty s vyššou pridanou hodnotou a čo najdlhšou životnosťou. Zvýšiť kaskádové a obehové využívanie dreva. Rozšíriť chýbajúce spracovateľské kapacity s cieľom zefektívniť využívanie produkčného a kvalitatívneho potenciálu domácich zdrojov dreva, najmä zvýšiť domáci dopyt po najcennejších sortimentoch I. a II. kvalitatívnej triedy a listnatých piliarskych sortimentov.				

V. Škodlivé činitele a zdravotný stav lesov					
Opatrenia pre V.1 – V.4: Nadalej zlepšovať účinnosť vykonávania opatrení ochrany lesa so zameraním najmä na spomalenie rozpadu aktuálne najviac ohrozených lesov v SR (smrečiny, boriny, nestabilné preštíhlené porasty). Vykonávať ciele administratívne, signalizačné a preventívne ochranné a obranné opatrenia proti najčastejšie sa vyskytujúcim kalamitným škodlivým činiteľom (podkôrny hmyz a vietor). Podporovať vykonávanie výchovných zásahov už v mladých lesných porastoch na zlepšenie ich stability. Zabezpečiť zlepšenie pôdných vlastností ochranným vápnením pôd v odôvodnených prípadoch.					
V.1	Poškodenie abiotickými škodlivými činiteľmi v lesoch	918 tis. m ³	↓	●	Medziročný pokles o 18 tis m ³
V.2	Poškodenie biotickými škodlivými činiteľmi v lesoch	2 672 tis. m ³	↓	●	Medziročný pokles o 1 033 tis m ³
V.3	Priemerná defoliácia ihličnatých drevín	27,7 %	↓	●	Medziročný pokles o 1,4 %
V.4	Priemerná defoliácia listnatých drevín	22,2 %	↓	●	Medziročný pokles o 0,4 %
VI. Pestovanie lesov					
Opatrenia pre celú VI.: Zavádzať prírode blízke hospodárenie v lesoch (t. j. pestovanie zmiešaných a trvalo rôznovekých lesov), ktoré má potenciál zmierňovať zmenu klímy lepšou sekvestráciou uhlíka, formovať lesy schopné lepšie odolávať zmene klímy a obnovovať sa po narušení. Prednostne sa zamerať na dopracovanie vykonávacích predpisov, pracovných a technologických postupov vrátane postupov vyhotovenia programov starostlivosti o lesy, vytvorenie motivačných nástrojov pre prechod na PBHL, zavádzanie demonštračných objektov správnej praxe, vrátane ochrany biodiverzity, ako aj riešenie otázok súvisiacich s premnožením raticovej zveri, ktorá narušá procesy prirodzenej obnovy drevín, na ktorej je PBHL založené.					
VI.1	Výmera uznaných porastov pre zber semená	61,5 tis. ha	↓	●	Medziročný pokles o 2,4 tis. ha
VI.2	Výmera génových základní	18,6 tis. ha	↑	●	Medziročný nárast o 0,1 tis. ha
VI.3	Produkcia sadeníc lesných drevín	157,7 mil. ks	↓	●	Trvalý pokles produkcie sadeníc od roku 2014 o 40 %
Opatrenia pre VI.1 – VI.3: Realizovať opatrenia na zastavenie pozorovaného poklesu plochy zdrojov lesného reprodukčného materiálu. Zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a jeho využitie pri asistovanej migrácii v podmienkach klimatickej zmeny. Identifikovať najviac ohrozené a pre potreby asistovanej migrácie nedostatočne dostupné alebo chýbajúce zdroje lesných drevín, vypracovať a realizovať projekty ich doplnenia.					
VI.4	Podiel prirodzenej obnovy lesa	40,3 %	↯↓	●	Priaznivý trend pokiaľ sa dosahuje kvalitná prirodzená obnova; mierny pokles od roku 2021
VI.5	Ochrana mladých lesných porastov (MLP) pred burinou	18,1 tis. ha	↯↓	●	Od roku 2020 v rozmedzí od 18,1 do 23,8 tis. ha; podstatne menej v porovnaní s rokmi 2012-2019
VI.6	Ochrana MLP pred zverou	25,1 tis. ha	↯↓	●	Od roku 2020 v rozmedzí od 25,1 do 32,9 tis. ha; podstatne menej v porovnaní s rokmi 2012-2019
VI.7	Prečistky	29,3 tis. ha	↯	●	Dlhodobovo vyrovnané na úrovni 29 až 32 tis. ha
Opatrenia pre VI.4 – VI.7: Starostlivosť o mladé lesné porasty, napriek čiastočnému zlepšeniu, nadalej zaostáva za obdobím okolo roku 2015. Trend znižovania objemu týchto výkonov nekorešponduje s trvalým dlhodobým nárastom plochy mladých lesných porastov do 20 rokov, ani so súčasným premnožením raticovej zveri, ktorá významne limituje až znemožňuje prirodzenú aj umelú obnovu niektorých drevín. Dôsledkom tejto situácie bude znižovanie kvality a stability					

budúcich lesných porastov. Vyžaduje sa bezprostredná realizácia vhodných prevádzkových a ekonomických opatrení na zabezpečenie starostlivosti o mladé lesné porasty v potrebnom rozsahu.					
VII. Ťažbová činnosť					
VII.1	Ťažba dreva celkom	7,99 mil. m ³	↓	●	Medziročný pokles o 653 tis. m ³
VII.2	Objem plánovanej (únosnej) ťažby	9,31 mil. m ³	↓	●	Od roku 2018 postupne klesá v dôsledku zmeny vekovej štruktúry lesov
VII.3	Objem vykonanej asanačnej (neplánovanej kalamitnej) ťažby dreva	3,61 mil. m ³	↓	●	Medziročný pokles o 960 tis. m ³
	Podiel ihličnatej asanačnej ťažby najmä dreviny smrek	67 %	↓	●	Dlhodobý cca 80-90 %
VII.4	Je nevyhnutné prijať a realizovať účinné opatrenia na zásadnú zmenu manažmentu smrekových porastov využiteľných na produkciu dreva vrátane zníženia ich rubných dôb, rekonštrukcie a postupnú prebudovu ich štruktúry na prírode bližšie typy lesa. Súčasné pôsobenie škodlivých činiteľov vplyvom zmeny klímy a aktuálne porastové a manažmentové podmienky neumožňujú dopestovať najmä drevinu SM do jej rubnej doby, a tak efektívne zužitkovať jej produkčný objemový a kvalitatívny potenciál. O ťažbe smrekového dreva rozhodujú stále viac prírodné a klimatické faktory, ako aj obmedzujúce podmienky ochrany prírody, než cieľavedomé plánované hospodárske opatrenia. Súčasné modely pre smrekové porasty založené na rubných dobách nad 100 rokov nezohľadňujú meniacu sa klímu a s tým súvisiacu intenzitu ohrozenia týchto lesných porastov.				
VII.5	Porovnanie ťažby dreva s celkovým bežným prírastkom	67,6 %	↓	●	Medziročný pokles o 5,3 %
VII.6	Objem nespracovaného dreva poškodeného škodlivými činiteľmi	0,590 mil. m ³	↓	●	Mierny medziročný pokles
VIII. Obchod s drevom					
VIII.1	Celkové dodávky dreva	7,91 mil. m ³	↓	●	Zníženie dodávok dreva – medziročný pokles o 629 tis. m ³
VIII.2	Vývoz surového dreva	2,48 mil. m ³	↓	●	Mierny medziročný pokles vývozu surového dreva (o 166 tis. m ³)
VIII.3	Dovoz surového dreva	1,04 mil. m ³	↓	●	Pokračovanie medziročného poklesu o 117 tis. m ³
VIII.4	Domáca spotreba surového dreva	7,54 mil. m ³	↑	●	Medziročný nárast o 0,5 mil. m ³ , najmä v dôsledku domácej produkcie, napriek zníženiu dovozu a zvýšeniu vývozu dreva
Opatrenie k VIII.1-VIII.4: Rozšíriť chýbajúce spracovateľské kapacity pre najcennejšie sortimenty I. a II. kvalitatívnej triedy a listnaté piliarske sortimenty s cieľom zefektívniť využívanie produkčného a kvalitatívneho potenciálu domácich zdrojov dreva.					
VIII.5	Priemerné speňaženie sortimentov surového dreva	69,18 € / m ³	↑	●	Medziročný nárast o 1,66 € / m ³

VIII.6	Priemerné speňaženie sortimentov ihličnatého surového dreva	72,6 € / m ³	↑		Medziročný nárast o 5,5 € / m ³
VIII.7	Priemerné speňaženie sortimentov listnatého surového dreva	65,0 € / m ³	↓		Medziročný pokles o 4,2 € / m ³
IX. Ekonomika lesného hospodárstva					
IX.1	Tržby a výnosy v LH	1 206,55 mil. €	↓		Medziročný pokles o 124,54 mil. €
IX.2	Podpora LH z verejných zdrojov	97,06 mil. €	↑		Medziročný nárast o 49,52 mil. €. Nadalej pretrváva vysoký investičný dlh
	Opatrenie k IX.2: Zabezpečiť čo najvyššie čerpanie alokovaných finančných prostriedkov na lesnícke opatrenia z Programu rozvoja vidieka SR 2014-2022 v prechodnom období a z lesníckych opatrení v Strategickom pláne SPP 2023-2027.				
IX.3	Náklady LH	1 089,2 mil. €	↓		Medziročný pokles o 80,5 mil. €
IX.4	Výsledok hospodárenia LH	46,37 mil. €	↓		Medziročný pokles o 14,13 mil. €
IX.5	Objem investícií v LH	92,54 mil. €	↑		Medziročný nárast o 47,74 mil. €
IX.6	Odvedené dane	93,12 mil. €	↓		Medziročný pokles o 7,62 mil. €
IX.7	Sociálne a zdravotné odvody	107,42 mil. €	↑		Medziročný nárast o 5,38 mil. €
X. Ochrany prírody					
X.1	Výmera lesných porastov v národnej sústave chránených území (CHÚ)	790 tis. ha	→		Vysoký podiel lesov v CHÚ (vrátane najprísnejších)
X.2	Výmera lesných porastov v európskej sústave CHÚ	958 tis. ha	→		Pripravuje sa ďalšie rozšírenie sústavy z dôvodu nedostatočného pokrytia niektorých druhov a biotopov.
Opatrenia k X.1 a X.2: MŽP SR a ŠOP SR by mali zabezpečiť metodiku a následné vypracúvanie zjednotených programov starostlivosti o chránené územia, v ktorých sa prekrývajú rôzne územia až štyroch sústav CHÚ (národnej, obidvoch európskych a ostatných medzinárodných); pre obhospodarovateľov lesa je tento systém neprehľadný, nakoľko sa na týchto územiach prelínajú obmedzenia vyplývajúce zo stupňov ochrany podľa zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskošších predpisov s požiadavkami vyplývajúcimi z implementácie európskych smerníc a postupne schvaľovaných programov starostlivosti o chránené územia.					

12. Zoznam použitých skratiek a zdrojov údajov

Zoznam použitých skratiek

APVV	– Agentúra na podporu výskumu a vývoja	LESY SR, š.p.	– LESY Slovenskej republiky, štátny podnik
ASŤ	– Asanačná ťažba	LF TU	– Lesnícka fakulta TU vo Zvolene
ASŤN	– Asanačná ťažba nevykonaná	LH	– Lesné hospodárstvo
ASŤP	– Asanačná ťažba ponechaná	LHE	– Lesná hospodárska evidencia
BTP	– Biotechnologický park	LKT	– Lesný kolesový traktor
CBP	– Celkový bežný prírastok	LOU	– Lesy osobitného určenia
CICES	– Common International Classification of Ecocosystem Services	LPM	– Lesopoľnohospodársky majetok Ulič
CPP	– Celkový priemerný prírastok	LRM	– Lesný reprodukčný materiál
CPPr	– Celulózo-papierenský priemysel	LULUCF	– Land Use, Land-Use Change and Forestry
COFFI	– Výbor pre lesníctvo a lesný priemysel	MDF	– Drevovláknité dosky
COP	– Konferencia strán	MCHÚ	– Maloplošné chránené územie
COC	– Chain of custody (spotrebiteľský reťazec)	MPRV SR	– Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
COST	– European Cooperation in Science and Technology	MV SR	– Ministerstvo vnútra SR
ČMS	– Čiastkový monitorovací systém	MO SR	– Ministerstvo obrany SR
DP	– Drevárskeho priemyslu	MŽP SR	– Ministerstvo životného prostredia SR
DSP	– Drevospracujúci priemysel	NATURA 2000	– Európska sústava chránených území Natura 2000
DTD	– Drevotrieskové dosky	NDC	– Nationally Determined Contribution (národne stanovený príspevok)
DVD	– Drevovláknité dosky	NIML	– Národná inventarizácia a monitoring lesov SR
DVT	– Drobné vodné toky	NL	– Neštátne lesy
EFI	– Európsky lesnícky ústav	NLC	– Národné lesnícke centrum
EHK	– Európska hospodárska komisia	NLP	– Národný lesnícky program
ESL	– Ekosystémové služby lesov	NP	– Národný park
EÚ	– Európska únia	NPr	– Nábytkársky priemysel
EUDR	– EU Deforestation Regulation	NPP	– Národná prírodná pamiatka
Eurostat	– European Statistical Office	NPR	– Národná prírodná rezervácia
EUTR	– Nariadenie EÚ v oblasti dreva	OLH	– Odborný lesný hospodár
FAO	– Organizácia pre výživu a poľnohospodárstvo	OECD	– Organizácia pre hospodársku spoluprácu a rozvoj
FAWS	– Forests Available for Wood Supply	OL	– Ochranné lesy
FCN	– Forest Communicators Network	OSN	– Organizácia spojených národov
FILH	– Funkčne integrované LH	OÚ	– Okresný úrad
FRA	– Forest Resources Assessment	OZ	– Odštepný závod
FSC	– Forest Stewardship Council	OZE	– Obnoviteľný zdroj energie
GIS	– Geografický informačný systém	PBHL	– Prírode blízke hospodárenie v lesoch
GZ	– Génová základňa	PEFC	– Program pre vzájomné uznávanie lesných certifikačných schém
HL	– Hospodársky les	PIENAP	– Pieninský národný park
hr. b. k.	– Hrubina bez kôry	PP	– Prírodná pamiatka
HÚL	– Hospodárska úprava lesov	PPA	– Pôdohospodárska platobná agentúra
HS	– Hospodársky spôsob	PR	– Prírodná rezervácia
IBULH	– Informačná banka údajov lesného hospodárstva	PRP	– Priemerný rubný prírastok
ISLH	– Informačný systém lesného hospodárstva	PRV SR	– Program rozvoja vidieka SR
IUFRO	– International Union of Forest Research Organization	PS	– Prevádzkový súbor
JFSQ	– Joint Forest Sector Questionnaire	PSL	– Program starostlivosti o lesy
CHA	– Chránený areál	PTEÚ MV SR	– Požiarnotechnický a expertízny ústav MV SR
CHKO	– Chránená krajinná oblasť	RZVNL	– Rada združení vlastníkov neštátnych lesov
CHKP	– Chránený krajinný prvok	SISL	– Súhrnné informácie o stave lesov
CHÚ	– Chránené územie	SLDI	– Slovenská lesnícko-drevárska inšpekcia
CHVÚ	– Chránené vtáčie územie		
LDM	– Lesnícke a drevárske múzeum		
LDS	– Lesnícko-drevársky sektor		

SLHaSD – Sekcia lesného hospodárstva a spracovania dreva
 SLsK – Slovenská lesnícka komora
 SLŠ – Stredná lesnícka škola
 SOV – Stredné odborné vzdelanie
 SOŠ – Stredná odborná škola
 SPP – Spoločná poľnohospodárska politika
 SR – Slovenská republika
 SVV – Sekcia pre vedu a výskum
 SZČO – Samostatne zárobkovo činná osoba
 S TANAP – Správa Tatranského národného parku
 ŠOP SR – Štátna ochrana prírody SR
 ŠSLH – Štátna správa lesného hospodárstva
 ŠSLHaP – ŠSLH a poľovníctva
 TU – Technická univerzita vo Zvolene
 TUOL – Trvalo udržateľné obhospodarovanie lesov
 UKT – Univerzálny kolesový traktor
 UNCTAD – UN Trade and Development
 UNECE – Európska hospodárska komisia OSN

UNESCO – organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru
 UNESCO – MaB – organizácia OSN pre vzdelávanie, vedu a kultúru – človek a biosféra
 UNFF – Fórum OSN pre lesy
 UNFCCC – Rámcový dohovor o zmene klímy OSN
 ÚEL SAV – Ústav ekológie lesa SAV
 ÚEV – Územie európskeho významu
 ÚSOV – Úplné stredné odborné vzdelanie
 ÚŤP – Úmyselná ťažba ponechaná
 VCHÚ – Veľkoplošné chránené územie
 VH – Výsledok hospodárenia
 VLM – Vojenské lesy a majetky SR
 vs – Vegetačný stupeň
 VS S TANAP – Výskumná stanica Správy TANAP-u
 VŠLP TU – Vysokoškolský lesnícky podnik Technickej univerzity Zvolen
 ZZLH – Združenie zamestnávateľov lesného hospodárstva na Slovensku

Zoznam zdrojov údajov

- **Súhrnné informácie o stave lesov (SISL)** – vyhotovujú sa každoročne v rámci informačného systému lesného hospodárstva (ISLH) v správe NLC.

Informácie (údaje) o stave a vývoji lesov sa získavajú opisom lesných porastov v rámci podrobného zisťovania stavu lesa pri tvorbe PSL. Opis sa vykonáva v každom lesnom poraste (dielec, čiastková plocha, porastová skupina) na lesných pozemkoch, použitím rôznych (predpísaných) metód, s výraznou prevahou metódy rastových tabuliek a okulárneho odhadu. Zistené údaje slúžia najmä na vypracovanie plánu hospodárskych opatrení PSL. Ukladajú sa v databáze informačného systému stavu a vývoja lesov, ktorý je súčasťou ISLH. Interval opakovaného zberu údajov (opisu) je spravidla 10-ročný, čo vyplýva z 10-ročnej platnosti PSL. S ohľadom na rôzne metódy zberu údajov a časovú aktuálnosť 1 až 10 rokov, štatistická presnosť a spoľahlivosť súhrnných porastových údajov nie je známa, čo komplikuje ich hodnotenie a porovnávanie (monitorovanie).

- **Lesná hospodárska evidencia**

Údaje o realizácii plánovaných hospodárskych opatrení, neplánovaných činnostiach a opatreniach vykonaných pri hospodárení v lesoch (ťažba dreva, vznik holiny, obnova lesa, pestovná činnosť, ochrana lesa) sa získavajú z evidenčných výkazov predkladaných obhospodarovateľmi lesa príslušnému orgánu ŠSLH a správcovi ISLH prostredníctvom webových aplikácií podľa ustanovení vyhlášky Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 297/2011 Z. z. o lesnej hospodárskej evidencii.

- **Národná inventarizácia a monitoring lesov (NIML SR)** – uskutočňuje sa v 10-ročných intervaloch a 2-ročnom cykle od roku 2005.

NIML SR je matematicko-štatistická metóda zisťovania stavu a vývoja lesa na celoštátnej úrovni. Vykonáva sa na reprezentatívnych inventarizačných plochách s výmerou 0,05 ha, ktoré sú rozmiestnené v pravidelnej sieti 4x4 km po celom území SR. Na rozdiel od PSL identifikuje aj lesy na nelesných pozemkoch (biele plochy). Metóda zodpovedá aktuálnym národným potrebám a je v súlade so všeobecnými tendenciami komplexného zisťovania stavu a vývoja lesa v zahraničí. Prvý cyklus NIML SR sa uskutočnil v rokoch 2005 a 2006. Terénne práce druhého cyklu NIML2 SR sa vykonali v rokoch 2015 a 2016 na rovnakej sieti inventarizačných plôch, ktorých počet bol 1 496. Pri terénnom zbere údajov sa použila progresívna navigačná, mapovacia a záznamová technológia Field-Map. Široké spektrum zisťovaných údajov poskytuje dostatok informácií týkajúcich sa nie len tradičných lesníckych, ale aj nových najmä ekologických ukazovateľov.

Výsledky výberového zisťovania sa prezentujú so známou mierou štatistickej presnosti, resp. výberovou chybou (v druhom cykle pri spoľahlivosti 95 %). Po spracovaní a vyhodnotení nameraných údajov v roku 2017, poskytli výsledky druhého cyklu NIML SR objektívne informácie o stave lesa na národnej úrovni a vo vybraných regiónoch a skutočnej dynamike zmien za posledných desať rokov. Tieto informácie sú veľmi dôležité najmä v súčasných podmienkach, keď sa stav lesa vplyvom zmeny klímy zmeny a vysokého podielu AST, v dôsledku pôsobenia škodlivých činiteľov, mení nebývalou rýchlosťou. Výsledky NIML SR umožňujú tiež porovnať stav a vývoj lesa prezentovaný prostredníctvom klasických nástrojov, t. j. jeho opisom a hodnotením v rámci vyhotovenia PSL.

- **Monitoring zdravotného stavu lesov** – zameriava sa na zisťovanie a porovnávanie vývoja zdravotného stavu lesných ekosystémov na základe vybraných meraných a hodnotených parametrov.

Defoliácia sa zisťuje vizuálne na 112 trvalých monitorovacích plochách systematicky rozmiestnených v sieti 16x16 km (extenzívny monitoring I. úrovne). Na plochách intenzívneho monitoringu lesov II. úrovne (9 trvalých monitorovacích plôch) sa zisťujú ukazovatele ostatných faktorov ovplyvňujúcich zdravotný stav lesov (najmä depozície jednotlivých iónov dusíka a síry, pôdne vlastnosti, kvalita pôdneho roztoku a obsah živín v ihličí a listoch). Obidve úrovne monitoringu sú súčasťou európskej siete monitorovacích plôch.

- **Informačný systém rezortnej štatistiky lesného hospodárstva**

Poskytuje údaje o dodávkach a cenách dreva (štatistický výkaz Les 2-04 Štvrťročný výkaz o dodávkach dreva v lesníctve), sadbového a sejbového materiálu na domácom a zahraničnom trhu (štatistický výkaz Sad 11-01 Ročný výkaz o dodávkach sejbového a sadbového materiálu lesných drevín), základné informácie o obhospodarovaní neštátnych lesov a ich finančných a ekonomických výsledkoch (štatistický výkaz Les 5-01 Ročný výkaz o stave vybraných ukazovateľov obhospodarovania lesa), o spracovaní surového dreva a produkcií výrobkov z dreva (štatistický výkaz Drevo 1-01 Ročný výkaz o spracovaní dreva).

- **Protipožiarny a expertízny ústav Ministerstva vnútra SR**

Poskytuje údaje o počte a rozsahu lesných požiarov podľa ich príčiny, o časovom a územnom členení ich výskytu, o výške škôd a počte zranených a usmrtených osôb.

- **Štatistický úrad SR**

Poskytuje tieto údaje:

Vývoz a dovoz tovarov v jednotlivých rokoch v kapitolách: 44 „drevo a výrobky z dreva, drevné uhlie“; 47 „vláknina z dreva alebo ostatných vlákňitých celulóзовých materiálov; zberový (odpad a výmet) papier alebo lepenka“; 48 „papier a lepenka; predmety z papieroviny, papiera alebo lepenky“; 49 „tlačené knihy, noviny, obrazy a ostatné výrobky polygrafického priemyslu; rukopisy, strojopisy a plány“; 94 „nábytok; posteľoviny, matrace, matracové podložky, vankúše a podobné vypchaté potreby; svetidlá a osvetľovacie zariadenia inde nešpecifikované ani nezahrnuté; svetelné reklamy, svetelné oznamovacie tabule a podobné výrobky; montované stavby“.

Práceschopnosť a štruktúra podľa vzdelania, pohlavia a veku zamestnancov za SK NACE 02 „Lesníctvo a ťažba dreva“.

Údaje podľa štatistického výkazu Prod 3-04: počet podnikov, výnosy a náklady v €, výsledok hospodárenia pred zdanením v €, priemerný evidenčný počet zamestnancov – fyzické osoby, SK NACE 16 „Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu“; SK NACE 17; „Výroba papiera a papierových výrobkov“ a SK NACE 31 „Výroba nábytku“.

- **Národný inšpektorát práce**

Poskytuje údaje o počte úrazov v lesníctve, najčastejších príčinách a zdrojoch vzniku závažných pracovných úrazov s následkom smrti, závažných pracovných úrazov s ťažkou ujmu na zdraví a registrovaných pracovných úrazoch.

- **Úrad verejného zdravotníctva**

Poskytuje údaje o počte zamestnancov v lesnom hospodárstve vykonávajúcich rizikové práce v rizikových profesiách vystavených pôsobeniu: nadmerných vibrácií, nadmernému hluku, chemickým látkam, dlhodobej nadmernej a jednostrannej záťaži.

- **Národné centrum zdravotníckych informácií**

Poskytuje údaje z hlásení Z (MZ SR) 12-12 choroby z povolania alebo ohrozenia chorobou z povolania za NACE 02 – Lesníctvo, ťažba dreva a súvisiace služby.